

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU TUTANAK DERGİSİ

—●—
23'üncü Toplantı
30 Haziran 2022 Perşembe
—●—

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

Sayfa

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELER

1.- Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

2.- Onko İlaç Sanayi ve Ticaret AŞ'nin 2020 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

3.- Ziraat Katılım Bankası AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

4.- Ziraat Katılım Varlık Kiralama AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları, 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

5.- Ziraat Katılım Bankası Varlık Kiralama AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

6.- Ziraat Finansal Kiralama AŞ'nin 2019 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

7.- Ziraat Sigorta AŞ'nin 2019 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının

görüşmeleri

8.- Ziraat Hayat ve Emeklilik AŞ'nin 2019 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

9.- Ziraat Teknoloji AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

10.- Ziraat Yatırım Menkul Değerler AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

11.- Ziraat Portföy Yönetimi AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

12.- Ziraat Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

13.- Ziraat İşletme Yönetimi ve Gayrimenkul Geliştirme AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

14.- Ziraat Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

15.- ZG Tarım Piyasaları AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

16.- ZG Tarım ve Hayvancılık Yatırımları AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

17.- Central Oto Kiralama AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU

30 Haziran 2022 Perşembe

23'üncü Toplantı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu saat 11.11'de açıldı.

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası AŞ'nin, 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları,

Onko İlaç Sanayi ve Ticaret AŞ'nin 2020 yılına ait bilanço ve netice hesapları,

Ziraat Katılım Bankası AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları,

Ziraat Katılım Varlık Kiralama AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları, 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları,

Ziraat Katılım Bankası Varlık Kiralama AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları,

Ziraat Finansal Kiralama AŞ'nin 2019 yılına ait bilanço ve netice hesapları,

Ziraat Sigorta AŞ'nin 2019 yılına ait bilanço ve netice hesapları,

Ziraat Hayat ve Emeklilik AŞ'nin 2019 yılına ait bilanço ve netice hesapları,

Ziraat Teknoloji AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları,

Ziraat Yatırım Menkul Değerler AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları,

Ziraat Portföy Yönetimi AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları,

Ziraat Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları,

Ziraat İşletme Yönetimi ve Gayrimenkul Geliştirme AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları,

Ziraat Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları,

ZG Tarım Piyasaları AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları,

ZG Tarım ve Hayvancılık Yatırımları AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları,

Central Oto Kiralama AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları,

Görüşmeleri tamamlanarak genel görüşmeye sunuldu.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 1 Temmuz 2022 Cuma günü saat 14.30'da toplanmak üzere saat 17.59'da toplantıya son verildi.

30 Haziran 2022 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.11

BAŞKAN: Mustafa SAVAŞ (Aydın)

BAŞKAN VEKİLİ: Nevzat ŞATIROĞLU (İstanbul)

SÖZCÜ: Mevlüt KARAKAYA (Ankara)

KÂTİP: Yavuz SUBAŞI (Balıkesir)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığımızın ve kurumlarımızın değerli temsilcileri; hepiniz hoş geldiniz.

Toplantıyı açıyorum.

II.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELER

1.- Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bugünkü gündemimizde, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası AŞ ve bağlı ortaklıkları, ONKO İlaç Sanayi ve Ticaret AŞ, Ziraat Katılım Bankası AŞ, Ziraat Katılım Varlık Kiralama AŞ, Ziraat Bankası Varlık Kiralama AŞ, Ziraat Finansal Kiralama AŞ, Ziraat Sigorta AŞ, Ziraat Hayat ve Emeklilik AŞ, Ziraat Teknoloji AŞ, Ziraat Yatırım Menkul Değerler AŞ, Ziraat Portföy Yönetimi AŞ, Ziraat Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı AŞ, Ziraat İşletme Yönetimi ve Gayrimenkul Geliştirme AŞ, Ziraat Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı AŞ, Tarım Piyasaları AŞ, Tarım ve Hayvancılık Yatırımları AŞ, Central Oto Kiralama AŞ 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları yer almaktadır.

Toplantımıza, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası AŞ'yle başlıyoruz.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum.

Sunumunu yapması için sözü Sayın Genel Müdürümüze veriyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Öncelikle toplantının hepimize hayırlı olmasını diliyorum.

Efendim, müsaadenizle, bankanın rakamları hakkında küçük bir sunum yapacağım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tabii ki.

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR – Sayın Başkanım, son iki yılı baz alarak bir değerlendirme yapacağım müsaadenizle yani 2020 yıl sonu itibarıyla, bankanın toplam aktif büyüklüğü 943 milyar TL'ydi, bugün geline nokta 1,8 milyar TL'lik bir rakama ulaştık. Yani Ziraat Bankası, aslında aktif büyüklük itibarıyla geçen senenin üstüne veya on beş ayda bir banka daha üstüne ilave etti gibi bir ifade kullanacağım. Çünkü 943'ün üstüne biz aktif büyüklükte 869 milyar

TL daha koyduk. Yani aslında Ziraat Bankasının üzerine -herhangi bir banka değil- bir Ziraat daha koyduk. Öz kaynakları 93 milyar TL'den 165 milyar TL'ye çıktı. Kredileri, yine, 2020 yılından bu tarafa 744 milyar TL olan nakdi ve gayri nakdi kredileri 1,4 milyar TL'ye çıkmış durumda. Burada da çok ciddi bir kredi artışı görürsünüz. Nakdi kredilerin mahiyetini daha sonraki slaytlarda ayrıca izah ediyor olacağım. Mevduata bakıldığında -ki bizim ana fonlama kaynağımız mevduat- mevduatta da yine 1 katını aşan oranda bir mevduat büyümesi söz konusu. Size şunu temin ederim: Burada YP'deki yani devalüasyon veya kur değişiminden arındırılmış olarak da çok ciddi büyük bir performans artışı vardır. Sektör sıralamalarına bakıldığında tabloda görürsünüz, aktif büyüklük, öz kaynak, kredi, nakdi krediler, gayri nakdi kredi mevduatta sektörün 1 numaralı bankasıyız.

Bankanın genel büyüklük rakamlarına bakıldığında 24.500 civarında personelle çalışıyoruz. Biz de sektörün en optimal personel sayısı ile çalışan bankasıyız. 1.727 şubeyle çalışıyoruz, faaliyet gösteriyoruz. 7.200 civarındaki ATM'le Türkiye'nin en büyük ATM parkına sahibiz. Debit kartlarda 44 milyon, kredi kartlarında 11 milyonluk bir sayıya ulaşmış durumdayız ve bankanın, özellikle perakendede ve bankacılık sektöründe son dönemin en reyting, en çok gündeme getirilen konulardan olan dijitalizasyonda 29 milyon civarında bizim bir müşterimiz var. Ki bu 29 milyon müşteriye bakıldığında ATM, internet bankacılığı ve mobil bankacılığını kullanan müşteri kimlerdir, münhasıran sadece bunları kullanan kimlerdir diye bakıldığında 14 milyon müşterimiz sadece internet mobil ve ATM kullanıyor ya da ATM dışarıda bırakıldığında -ki bizim için en önemli değer de bu- en az bir sefer, son bir yıl içerisinde, münhasıran, sadece internet mobil bankacılığını kullanan müşteri adedi 11 milyona ulaştı ki bu Türkiye'deki en iyi orandır diyebilirim ve biz dijitalizasyonda bayağı yol ve mesafe katettik. Bunun yanında, bankanın yurt içerisinde Ziraat Katılım, Ziraat Yatırım, Portföy, Gayri Menkul Yatırım Ortaklığı, Girişim Sermayesi ve Teknoloji diye şirketleri de var iştiraklerimizi slaytta gösterdik, yurt dışını biraz sonra arz edeceğim.

Türkiye'nin 352 noktasında tek banka şubesi olarak faaliyet gösteriyoruz. İlçe olup şube olmayan bir iki yerde de yakında şube açıyoruz Malatya Kale, Hasanbeyli, Osmaniye gibi oralarda da şube açacağız.

Yine, bu coğrafyanın en büyük global bankasıyız 18 ülkede 117 noktada varız. Kuzey Afrika olmak üzere, Afrika kıtasında bir şubeleşme çabamız var. Cezayir'e müracaatı yaptık, inşallah bu müracaat kabul görürse kısa süre içerisinde Cezayir'de şube açmayı planlıyoruz. Bunun dışında Senegal, Güney Afrika, Mısır, Fas ve Libya konusunda da çalışmalarımız var; orada yol alabilirsek, anlaşılabirsek oralarda da şube açma niyetimiz var. Demin kredi büyümesinden bahsetmiştim, kredilere bakıldığında Sayın Başkanım, kredilerimizin yüzde 81'i reel sektöre verilmiş kredilerdir, yüzde 19'u ise bireysel yani konut, taşıt, tüketici mahiyetinde verdiğimiz kredilerden oluşuyor. Kredilerin sektörel dağılımında tarım bizim ana misyonumuz ve en önemli kalemimiz. Burada bakıldığında tarım hâlâ bizim en büyük payı alan sektör olmaya devam ediyor yüzde 22'lik payla. Gerek takip oranları, MPL oranları gerekse yakın izleme oranlarında sektöre göre çok daha iyi durumdayız, bu da tablolarda gözüktüyor.

Tarım sektörü demiştim, müsaadenizle bankanın ana misyonu olması hasebiyle biraz bunu derinleştirmek istiyorum. Biz 146 milyar TL tarımsal kredi kullandırmış durumdayız. Sektörde tarıma verilmiş olan kredilerin yüzde 68'ini sadece Ziraat Bankası vermiş durumda. Bu kredilerin yüzde 85'i yani 124 milyar TL'si sübvansiyonlu kredi yani faizinin bir kısmının hazine tarafından karşılandığı kredilerden oluşuyor. Yine, kredilerimizin 51 milyarı yani yüzde 35'i yatırım kredilerinden oluşuyor ve 752 bin müşteriye ulaşmış durumdayız.

Türkiye’deki tarım desenine uygun olarak kredilerimizin yüzde 82’sini 250 bin TL’den düşük krediler oluşturuyor; onun da altını çizmek isterim. Tabii, müşterilerimizin belli periyotlarla nakit akışlarında problem olabilir, farklı mülahazalarla ödeyememe gibi durumlar söz konusu olabilir. Böyle bakıldığında da 5,8 milyar TL’lik kredileri yapılandırmış durumdayız.

Sübvansiyonlu tarım kredilerinden demin bahsetmiştim, yüzde 85’e tekabül ettiğini söylemiştim ki bu 124 milyar TL ediyor. Burada özellikle dikkatinizi çekmek isterim, bu 124 milyar TL’lik kredinin yüzde 29’u yani 36 milyar TL’sinin faiz oranı sıfır yani müşteriden 1 lira faiz alınmıyor; 36 milyar TL’lik kısmı Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından karşılanıyor. Yine, yüzde 20’si yani 25 milyar TL’nin faiz oranı yüzde 5’in altında. Yüzde 1 ile yüzde 5 arasında bir orana tekabül ediyor. Kalanının 56 milyar TL’sinin faiz oranı yüzde 5 ile yüzde 10 arasında yani yüzde 45’e tekabül ediyor. Sadece ve sadece yüzde 5’inin faiz oranı yüzde 10’un üzerinde ki bu da 6,3 milyar TL ediyor çünkü sübvansiyon kararnamesinde bitkisel üretimde 100 bin TL, hayvansal üretimde de 200 bin TL’ye kadar olan kredilerin tamamı Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından sübvansiyon ediliyor.

Ziraat Bankası olarak aslında tarım sektörünü -ana misyonumuz olmakla beraber- bu sene özellikle çok çok önemsediğimizi belirtmek isterim. Burada birkaç kalemi Türk tarımı açısından söylemek isterim. Bizim Türk tarımında demin bahsettiğim kredilerde de yüzde 82’sinin 250 bin TL altında olduğunu söylemiştim. Ölçek itibarıyla küçük işletmelerimiz var. Ayrıca genellikle üretici desenine bakıldığında, maalesef, gençlerin tarım içerisindeki payı çok az. Yine, kadın müşterilerimizin payı çok az. Biz, biraz bunu teşvik etmek, biraz ön plana çıkarmak adına “kadın çiftçi kredisi” ve “genç çiftçi kredisi” diye 2 kredi çıkarmıştık. Çok yeni olmasına rağmen... Eskiden de veriyorduk ama şimdi biraz daha farkındalık yaptık, biraz kampanya yaparak ön plana çıkarttık. Burada epey güzel bir ivme yakaladık; onu söylemek isterim.

Ayrıca geçen sene bu yangınlar dolayısıyla özellikle orman köylümüz ya da altın kovan, “altın kovan” demeyeyim de altın tarımı yapan müşterilerimizi söyleyeyim. O müşterilerimiz zarar görmüşlerdi, onlara yönelik bir paket hazırlamıştık. Bunlar hem gerek teminat itibarıyla gerek faiz oranı itibarıyla çok ciddi indirimler içeriyor; o daha çok ciddi bir teveccüh görmüş oldu.

Yine, Türkiye’de kooperatifçiliği biraz ön plana çıkarmak lazım. Bunu teşvik eden bir ürün geliştirmiştik. Ayrıca faiz oranlarının enflasyon paralelinde yükseldiği bir dönemde biz çiftçilerimize şunu dedik: “Ziraat Bankasından herhangi bir mülahazayla kredi alamamış olabilirsiniz, bugün itibarıyla sektörün bir başka bankasından kredi almış olabilirsiniz -sadece tarımda- bir başka bankadaki tarım kredisini Ziraat Bankasına transfer edelim.” dedik. Normalde ben kurumsal hiçbir müşterinin bir kredisini Ziraat Bankasına transfer etmem, etmeyiz; hele özellikle likiditenin bu kadar önemli olduğu bir dönemde ama münhasıran tarım için serbest. Yani (x) bankasından eğer tarımsal kredi kullandıysa ve bu kredisini sübvansiyonlu veya sübvansiyonsuz Ziraat Bankasına transfer etmek istiyorsa kredibilitesi kapsamında biz o müşterinin tarımsal kredisini Ziraat Bankasına transfer edip yeni bir fiyatla yapılandırabiliyoruz ki bu anlamda da bundan yararlanan bin civarında müşterimiz oldu.

Şunu biliyoruz: Biz su zengini bir ülke değiliz. Dolayısıyla, tarımda da suyu çok efektif kullanmak lazım. Onun için de hem enerji boyutu itibarıyla -ki tarımdaki en önemli girdilerden bir tanesi enerji- hem enerji boyutu itibarıyla hem de damlama sulamayı, modern basınçlı sulamayı ön plana çıkarmak adına. Bir de sulama konusunda bir ürün çıkarmıştık. Dediğim gibi, bunlar henüz yeni çıkarılan ürünler olduğu için biraz daha rakamlar şu anda mütevazı görünüyor olabilir. Ancak bunlar katlanarak ve ivmelenerek devam ediyor. Burada da bir farkındalık yaratmış olduk.

Sayın Başkanım, benim sunumum bu kadar.

Arz ederim, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi, önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2019 yılı Alt Komisyon raporunda 1, 2020 yılı Alt Komisyon raporunda 2 öneri bulunmaktadır. 2019 yılının 1 no.lu önerisi ile 2020 yılının 1 no.lu önerisi benzer mahiyette olduğundan birlikte işleme alıyoruz.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkanım, sunumu isteyebilir miyiz?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tabii, Sayın Genel Müdürüm, yapmış olduğunuz sunumu bize gönderebilirseniz, biz de dijital ortamda Komisyon Başkanlığımızı aracılığıyla vekillerimize iletiriz.

ZİRAAT BANKASI GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR – Memnuniyetle Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek, göndereceğiniz inşallah.

Şimdi daha güncel olan 2020 yılının 1 no.lu önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1:

Bankanın 2019 yılı ve öncesindeki dönemlerde tasfiye olacak alacaklar hesabına aktardığı ve haklarında yasal takip işlemleri yürütülen kredi alacaklarının uzun süredir tahsil ve tasfiyesinin sağlanamadığı ve bu alacakların bilançoda duran bir alacak niteliğine dönüştüğü göz önüne alındığında, takip hesaplarında izlenen alacakların tahsil ve tasfiyesinin en kısa sürede sonuçlandırılması için gerekli tedbirlerin alınması.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun yanıt için.

ZİRAAT BANKASI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MEHMET ŞÜKRÜ TAŞCI – Bankamız alacaklarının tahsili için bütün yasal süreçler işletilmekte olup yasal takip süreçleri bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da etkin şekilde yürütülmeye devam edecektir. 31/12/2021 tarihi itibarıyla sektörün takipteki krediler rasyosu yüzde 3,15 iken bu oran bankamızda yüzde 2 mertebesinde. Gerek söz konusu kredilerin teminat yapısı, gerek bankamızca yürütülen idari ve yasal takip, gerekse kredilerin yapılandırılmasıyla ilgili çalışmalarımızla söz konusu takip risklerinin önemli bir kısmının tahsil ve tasfiye edileceği öngörülmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde söz almak isteyen üyemiz var.

Sayın Sertel, buyurun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Genel Müdür, Yönetim Kurulu Üyeleri, bankanın çok kıymetli personeli, Genel Müdür Yardımcıları, daire başkanları; hoş geldiniz. Sayın KİT Komisyonu üyeleri, milletvekili arkadaşlarım, Sayıştayın çok kıymetli temsilcileri ve diğer kurumlardan gelen çok değerli bürokratlar; herkese iyi günler, hayırlı sabahlar diliyorum.

Bu konuda, benim söyleyeceklerim “Bankanın 2017 yılı öncesine ait hesabına aktardığı...” diye başlayan bulguya ilişkindir. Bizlere sunulan sunuş konuşmasının büyük bölümünde tarıma verdiğiniz destekten bahsettiniz; çok güzel, öyle de olmalı zaten. Ziraat Bankasının kuruluş amacından biri de tarım kesiminin desteklenmesi ama öyle olmadığını görüyoruz çünkü Ziraat Bankasının kuruluş amacı çiftçiyi, dolayısıyla tarımı desteklemek olmasına rağmen yeterince desteklediğinizi düşünmüyorum, veriler onu gösteriyor. Verdiğiniz bilgiler içinde, krediler içerisinde kurumsal krediler 1’inci sırada yer alıyor. 2’nci sırada tarımsal kredilerin yer almasını isterdim ama kurumsal krediler 1’inci sırada, bireysel krediler 2’nci sırada yer alıyor. Son sırada ise tarımsal krediler yer alıyor.

ZİRAAT BANKASI GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR – Yanlış anlaşılma var, düzeltilebilir miyim Sayın Başkanım?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel sözünü bitirdikten sonra söz vereceğim Sayın Genel Müdür.

ATİLA SERTEL (İzmir) – 2020 yılında 339 milyar kurumsal kredi vermişsiniz, 174,5 milyar bireysel kredi kullandırmışsınız, tarımsal krediniz ise yalnızca 87,2 milyar TL’de kalmış ve bu tablo uzunca bir süredir değişmiyor yani tarımsal krediler 3’üncü sırada yer alıyor. Sizin kredi verirken onca zorluk ve bürokrasi çıkarmanıza rağmen yani ipotekler, işte mal varlığı gibi birtakım şeyler çıkarmanıza rağmen, çiftçi yine de adından dolayı, Ziraat’ten dolayı Ziraat Bankasına geliyor çünkü birçok sektörde olduğu gibi, çiftçiler artan girdi maliyetleri karşısında krediye başvurmak zorunda. Krediyi alıyor fakat kuraklık, sel, don gibi istenmeyen felaketler neticesinde yeterli ürünü alamadığı zaman çektiği kredileri ödemekte de zorlanıyor. Ben bu anlamda tarımsal kredilerde takibe düşme oranlarını sormak istiyorum. Size bazı sorular yönelteceğim. Sorduğum sorular “bankacılık sırrı” diye geçiştirilebilir ama geçiştirilmemesini rica ediyorum çünkü soracağım sorularda isim, firma, adres, kişi, bunları sormayacağım çünkü bankacılık sırlarında isimden, firmadan falan söz edilmez, tamam, kabul ediyorum ama sayısal olarak, oran olarak ben yanıtlamanızı istiyorum.

Çiftçilere kredi verirken genelde ipotek istiyorsunuz, çoğu çiftçi de kredi çekebilmek için tarlasını ipotek etmek zorunda kalıyor. Bu doğrultuda, bankanızın elindeki ipotekli tarlaların toplam büyüklüğünü öğrenmek istiyorum. Çünkü çiftçi eğer sizden 50 bin liralık kredi çekmeye gelse bile, traktörü eğer 2015 modelin altındaysa siz onun tarlasını mutlaka ipotek altına alıyorsunuz ya da evini ipotek altına alıyorsunuz. Kredisini ödeyemediği için bankanın haciz işlemi başlattığı, haczettığı tarla ve traktör sayısı kaçtır? Haczettığınız tarlaların toplam büyüklüğü nedir? Bunu istiyorum. Son üç yılda bankanız tarafından haczedildikten sonra satışa çıkarılan ve satılan tarla sayısı, büyüklüğü ve traktör adedi nedir? Hangi illerde bunlar yoğunlaşmıştır? Bunları istiyorum. Yine 2021 yılı içerisinde borcunu ödeyemediği için yakın izlemeye alınan, takibe düşen çiftçi sayısı kaçtır? Günümüz itibarıyla malları haczedilen çiftçi sayısı kaçtır? Bunun dökümünü rica ediyorum. Yani kentler itibarıyla rakamsal dökümlerini, isim ve adres istemeden rakamsal dökümünü bize vermenizi rica ediyorum. 2021 yılında kullandığınız kurumsal, bireysel, tarımsal kredilerin toplam rakamını istiyorum çünkü yine orada aynı oranın devam ettiğini düşünüyorum yani 2021 yılında da 2022’de de kurumsal kredilerin başta geldiğini, 2’nci sırada bireysel kredilerin, 3’üncü sırada ancak çiftçi kredilerinin geldiğini düşünüyorum. Eğer bu tersine döndüyse, yanılıyorsam bankanız beni düzeltmiş olur.

Yine bankanızın elinde alacaklarınız nedeniyle 2020 yılı sonu itibarıyla -benim bildiğim ve benim takibim sonucunda- 4.831 adet gayrimenkul vardı. 2021 yılında bu rakam kaç oldu? 4.831 rakamı ne kadar arttı? Bunu merak ediyorum. Günümüz itibarıyla alacaklarınız nedeniyle elinizde bulunan gayrimenkul sayısı kaçta ulaştı? Onu merak ediyorum.

Bir de sunumunuzda bankanın büyüdüğünden ve işte TL olarak varlığını 2’ye katladığından söz ettiniz. Ne yazık ki üzülerək şunu belirtmek istiyorum: Dolar ve euro karşısında Türk lirasının erimesinin getirdiği hacimsel bir büyüklük olabilir TL’yle ama Türk lirasının değer kaybından dolayı elinizdeki para miktarının çoğalmasını bankanın büyümesi olarak değerlendirmenizi doğru bulmadığımı ifade etmek istiyorum. O tarihteki dolar ve euro bazında siz bankadaki paranın ne kadar döndüğüne bakarsanız yarın öbür gün katrilyonlarca lira para döndürebilirsiniz ama alım gücü olmayan bir paranın banka içerisinde dönmesinin bankanın büyüklüğünü ifade etmeyeceğini sözlerime eklemek istiyorum.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sertel.

Sayın Sarıbal, buyurun.

Buyurun.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyesi milletvekili arkadaşlarım, Genel Müdür, Yönetim Kurulu üyeleri, kamu kurumunun değerli, kıymetli temsilcileri, Sayıştayın kıymetli temsilcileri; hepinizi sevgiyle saygıyla, dostluk ve dayanışma duygularımla selamlamak isterim.

Mesele Ziraat Bankası olunca, galiba Türkiye Cumhuriyeti tarihini de böyle bir gözden geçirmek gerekiyor. Ziraat Bankası tarımın en önemli kurumu; belki de Cumhuriyet Dönemi’nin ve son elli altmış yıldır tüketilerek, yenilerek bitirilmeye çalışılan Türkiye’nin bütün kaynaklarına rağmen hâlâ ayakta duran, tarım sektörünün en önemli bileşenlerinden biri Ziraat Bankası. O yüzden Ziraat Bankası bir çiftçi için evi kadar, ailesi kadar kıymetlidir ve aynı zamanda Tarım Kredi Kooperatifleri. Eğer bu kurumlar olmazsa, bu kurumlar zayıflarsa tarımın da ne yazık ki zayıflayacağını, biteceğini görmek zorundayız. Tarıma da şöyle bakmak lazım, hele de yeni dünya düzeninde yani liberal, kapitalist ve rekabetçi diye ortaya konan yeni dünya düzeninde en mağdur edilen kesimin çiftçi olduğunu da görmemiz lazım. Bu, aynı zamanda toplumun gıda hakkının, toplumun gıda ihtiyacının da risk altına girdiği ve deyim yerindeyse bugünlerde “Acaba Rusya’dan, acaba Ukrayna’dan bir koridor açarız da tahılları bu ülkeye getirebilir miyiz, oradan doğru ülkemizin ağustos, eylül, ekim, kasım ayında bir ekmek krizine girmemesi için çaba sarf eder miyiz?” noktasına kadar gelmiş durumdayız. Niye bunu söylüyorum? Sayın Genel Müdür, şunun için söylüyorum: Ziraat Bankası, aynen Halk Bankası gibi tarımın temel dinamiğidir ve çiftçinin kalkınması, çiftçinin finansman ihtiyacını karşılamak, onun dar gününde yanında olmak için açılmış, kurulmuş; temel görevlerinden bir tanesinin bu olduğu önemli bir banka. Elbette süreç içerisinde yeni dünya düzeninin getirmiş olduğu koşullara göre, artık bir şirket ve ticari bankaya da dönüşmüş durumda; tercihtir, doğrudur, olabilir.

Aslında ben şöyle bakmak istiyorum, şuradan bakmak istiyorum: Çiftçiye kredi veriyorsunuz; 700 küsur bin çiftçiden bahsettiniz, 146 milyar TL’den bahsettiniz. Birinci sorum şu: Çiftçinin siz de dâhil bankalara olan toplam borcunun yaklaşık ne kadar olduğunu biliyor musunuz? Birincisi bu.

İkincisi: Verdiğiniz her kredi her yıl arttığında, dönüp bu çiftçi bu kredi ödemesini... Hani “Sadece 5 milyarlık bir takip var, gerisi takip dışında. Biz paramızı alıyoruz.” anlayışıyla davranıyorsunuz. Her yıl size ödenen parayı çiftçi nasıl ödedi? Ürettiğinden para kazanarak mı ödedi yoksa Ali’den Veli’den alıp, takla attırarak, size 100 bin lirasını ödeyip, on gün sonra 125 bin lira geri çekip, kartopu gibi olan borcun çığa dönüştüğü bir modelle mi ödedi? İki.

Üçüncüsü: Bu banka Varlık Fonuna gitti; bir Genel Müdür olarak, bu işin içinde olarak -Yönetim Kuruluna da söylüyorum- razı mısınız? Bu, doğru bir iş midir? Bunun karşılığı nedir? 1 milyardan 1,8 milyara çıkarttığınız aktif büyüklük, gerçekten ekonomist bir anlayışla -ben ekonomist değilim, hata yapmak istemem- neyi ifade etmektedir? Bunun karşılığı nedir? Bu Varlık Fonu... Bankanın temel nakdî ve elbette rezervleri, elbette var olan mülkleri vesaire bütününe baktığımızda ne anlama gelmektedir?

Yönetim Kurulunuzda tarımı çok önemsiyorsunuz ya; 19 kişilik Yönetim Kurulunuzda tarımla doğrudan bağlantılı tarımsal bir eğitim öğretim almış, tarımla istigal eden, tarımı gerçekten bilen var mı? Kaç kişi var? Bunu da öğrenmek isterim.

Dördüncüsü: Kadın, Genç, Sulama, Güneş; bunların hepsi çok kıymetli krediler, onu söyleyeyim. Biraz geç kaldığınızı düşünüyor musunuz Sayın Genel Başkan? Birincisi bu. Limitleri burada okuyorum; 6 Nisanda çıkan son Cumhurbaşkanlığı Kararı; 50 milyon, 30 milyon, 40 milyon... Ama dediniz ki: “Biz

kredimizin yüzde 80’inden fazlasını küçük üreticilere veriyoruz. 250 bin TL ve altında kredi alanlar bizim portföyümüz.” Peki bu 30 milyonluk, 40 milyonluk, 15 milyonluk, 20 milyonluk krediyi kime veriyorsunuz? Yani bir taraftan dağıttığınız 46 milyar krediden “750 bin çiftçiye, 250 bin TL ve altında olarak onlara veriyoruz.” diyorsunuz, öbür tarafta 25 milyon, 30 milyon, 50 milyon kredi veriyorsunuz. Bunu kim alabiliyor ya da alanlar kimler? O 250 bin TL ve 250 bin TL’nin altında kredi kullanmayanlar olduğu kesin, aynı şekilde, sizin yüzde 80 olarak belirlediğiniz kitle olmadığı da kesin.

Bugün, muz seraları yapıp yarın ne olacağı belli olmayan, hâlâ ısrarla -bu da sorunun bir devamı Sayın Genel Müdür-...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sarıbal, toparlayalım.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Başkanım, bir müsaade edin ne olursunuz?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İyi ama müsaade...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Ama Başkanım...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Efendim?

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Biz eğer Ziraat Bankasını bir kez burada bulmuş ve soru...

Sizden sadece bir dayanışma içerisinde bunu istiyorum; bir itiraz, bir karşıtlık meselesi üzerinde değil. Ya, ben çiftçiyim, sormak istiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Genelinde söz vereyim, genelinde vereceğim tekrar.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Tamam, peki.

Ne diyordum, orada kaldı.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – “Toparlayalım.” dedik.

NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – “Muz serası.” dediniz.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Evet, muz seraları sürecinde ne zaman, nasıl bir sonuçla karşılaşacağımızı hâlâ bilmiyoruz, ben biraz tahmin ediyorum da... Aynen bugün Türkiye’de büyükbaş, küçükbaş, o modern ahırların âdeti birer mezarlığa dönüştüğü Anadolu coğrafyasını görüyorum ben; dilerim ve isterim ki beş yıl sonra, on yıl sonra muz seraları da böyle olmasın. Bütün bunları görerek Türkiye’nin örtü altı seracılık üretimine daha ne kadar ihtiyacı var? Yaklaşık 1 milyon dönüm ama bunun 750 bin dönümünün aktif olduğu seracılık üretim modelinin Türkiye’nin hangi ihtiyacına dönük yapıldığını ve bu kredinin neden ısrarla buraya doğru yöneldiğini... Bu alan için son sorum olarak kabul edeyim, eğer bunu da not alırsanız sevinirim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Sarıbal.

Buyurun Sayın Zeybek.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, kurumumuzun Genel Müdürü, Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlarımız, Sayıştayımızın değerli denetçileri, diğer kurumlardan gelen değerli arkadaşlar; hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Burada, tabii, biz şu anda Ziraat Bankasının Üst Komisyonunu görüşüyoruz ama Alt Komisyonunda da bizim bütün itirazlarımıza rağmen kabul görmeyen talebimiz, burada da AK PARTİ ve Milliyetçi Hareket Partisi Komisyon üyelerinin vermiş olduğu oylarla reddedildi ama bu hukuken doğru değil, anayasal çerçevede doğru değil. Şöyle anlatmaya çalışacağım. Sayın Başkanım, anlatacağım şey çok uzun, Komisyonun...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toparlayarak anlatırsanız.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Ya baştan hepsini bir anlatayım size ya da diğer bulgularda, diğer her şeyde söz alayım çünkü kayıtlara geçmesi açısından bunu mutlaka aktarmak zorundayım.

Sayın Genel Müdürüm, Sayın Komisyon Başkanımız, biz şu anda Türkiye Büyük Millet Meclisinde Komisyonumuzun 2 Mart 2022 tarihli toplantısında görüşülen Ziraat Bankası AŞ ve bağlı ortakları 2019-2020 yıllarına ait hesap ve işlemlerine ilişkin olarak yapılan genel görüşmede:

“1) 2019 yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda Bulgu-1: Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası AŞ’nin 2019 yılına ilişkin Sayıştay Denetim Raporu hazırlanması sürecinde banka Yönetim ve Denetim Kurulu üyeleriyle personel harcamalarına ilişkin çeşitli bilgi, belge ve kayıtlara ulaşılamadığı yer almıştır.

Sayıştay raporunun ilgili bölümünde bankada 2019 yılında 9 Yönetim Kurulu üyesi ve 2 Denetim Kurulu üyesi görev almıştır. Bu üyelerin tamamının uhdesinde kamu görevi olmadığı kabul edildiğinde 2019 yılı Yönetim ve Denetim Kurulu üyeleri için toplam 2 milyon 346 bin 600 TL gider yapılması gerekmektedir. Ancak banka mizanında yer alan 810000 hesap no.lu Yönetim Kurulu aylık ve ücretli hesabının gün sonu tutarı 5 milyon 451 bin 346 TL 65 kuruş olarak gerçekleşmiştir. Banka yöneticileriyle yapılan görüşmelerde Yönetim ve Denetim Kurulu üyelerinin Genel Kurul tarafından belirlenen aylık net ücretlerinin yanında üç ayda bir ikramiye aldıkları, ayrıca, kendilerine, giderleri banka tarafından karşılanmak üzere kredi kartı tahsis edildiği öğrenilmiştir. Hesabın ayrıntısı denetim ekibi tarafından çeşitli iletişim yöntemlerince defalarca talep edilmiş olmasına rağmen Sayıştay denetim ekibiyle paylaşılmamıştır.

Personel harcamaları denetimine ilişkin olarak Yönetim Kurulu kararıyla belirlenen 2019 yılı banka üst düzey personeli, başkanlar, kurumsal şube müdürleri, bölge yöneticileri, grup başkanları, genel müdür yardımcıları, genel müdür olmak üzere, ücretleri ve personelin 2019 yılı tüm aylarına ait ücret bordroları banka yöneticilerinden istenmesine rağmen Sayıştay denetim ekibine verilmemiştir.” şeklinde tespiti yer verilmiştir.

TBMM’nin KİT Komisyonunun 2 Mart 2022 tarihli toplantısında yeterli gerekçe sunulmadan ve itirazlara rağmen AK PARTİ’li ve Milliyetçi Hareket Partili Komisyon üyelerinin oylarıyla bu konunun Sayıştay izlemesinden ve Komisyonun takibinden çıkarılmasına karar verilmiştir.

“2) 2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda, bulgu 1’de bankanın sponsorluk, reklam, tanıtım, yardım gibi faaliyetlerine ilişkin giderlerin incelenmesi aşamasında gerekli bilgi ve belgelere ulaşılamadığı belirtilmiştir.

Sayıştay raporunun ilgili bölümünde, bankanın sponsorluk, reklam, tanıtım, yardım gibi faaliyetlerine ilişkin bilgi ve belgeler, Sayıştay Kanunu’nun 6 ve 9’uncu maddesi gereğince, incelenmek üzere beş iş günü içerisinde Sayıştay denetim ekibine teslim edilmesi istenmiştir. Adı geçen resmî yazıyla bankanın istenilen belgeleri yazıda belirtilen sürenin sonunda Sayıştay denetim ekibine teslim etmemesi üzerine 10/4/2020 tarihinde tutanak düzenlenmiş ve ilgili yazıda istenilen belgelerin Sayıştay denetim ekibine teslim edilmediği banka yetkililerinin imzasıyla kayda geçirilmiştir.

Yukarıda anlatılan sebeplerle Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası AŞ’nin 2019 yılında gerçekleştirmiş olduğu sponsorluk, reklam, tanıtım, yardım gibi faaliyetlerine ilişkin yaptığı harcamaların incelenmesi için gerekli olan bilgi ve belgelere ulaşılamadığından bu alanlarla ilgili denetim yapılamamıştır.”

TBMM’nin KİT Komisyonunda, 2 Mart 2022 tarihli toplantısında yeterli gerekçe sunulmadan ve itirazlara rağmen -özellikle benim çok itiraz etmeme rağmen- AK PARTİ’li ve MHP’li Komisyon üyeleri bu konunun Sayıştay izlemesinden, Komisyonun takibinden çıkarılmasına karar vermiştir. Bu durum da Anayasa ve kanunlara aykırılık...

Raporda, bu iki konuyla ilgili talep edilen bilgi ve belgeler verilmediği için denetim yapılamadığı açıkça belirtilmektedir. Bunun anlamı, Anayasa'nın 160'ıncı maddesi gereğince, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Sayıştay tarafından denetim yapılamamıştır. Sayıştay Kanunu'nun 6 ve 9'uncu maddeleri gereğince, talep edilen her türlü bilgi ve belgeyi vermekle yükümlü olan kamu idareleri ve görevlileri hakkında görevden uzaklaştırma ve haklarında gerekli soruşturma, kovuşturma da yapılmadığı anlaşılmaktadır. Bu bağlamda, Sayıştay da kanunda öngörülen işlemleri yerine getirmemiştir. Alt Komisyon'daki o zamanki konuşmamıza rağmen Sayıştay Başkanı özellikle bu konunun çıkarılmasını sunmuştur, doğru olmadığını söylemişizdir; hem görevini yapmıyor hem de görevini yapmadığı gibi olayın örtülmesine neden olmuştur. Şu anda Sayıştay görevini yapmayarak kurumla bir ilişkiye girmiştir, yanlış bir sonuç ortaya çıkmıştır yani denetim ortadan kaldırılmıştır. Sayıştay Denetçisi Başkanı -Sayın Haydar Bey'e değil sözüm tabii, o günkü Sayıştay Başkanına söylüyorum, buradaki görevli arkadaşımıza- ısrarlı konuşmamıza rağmen bunun çıkarılmasını yeğlemişlerdir. Denetim ve rapor çalışmaları değerlendirilmek üzere istenilen bilgi ve belgelerin kayıtlarının denetim elemanlarına verilmemesi, Sayıştay Kanunu'nun 6 ve 9'uncu maddelerine aykırılık teşkil etmekte ve TBMM'nin KİT Komisyonunun denetim faaliyetlerinin sınırlı kalmasına neden olmaktadır.

Anayasa'nın 160'ıncı maddesinde yer alan "Sayıştay, merkezî yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarının bütün gelir ve giderleri ile mallarını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlemek ve sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamak ve kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini yapmakla görevlidir." hükmü gereğince bütün kamu kurumları TBMM'nin adına Sayıştay tarafından denetlenmektedir. Sayıştay Kanunu'nun yine 6 ve 9'uncu maddelerinde, denetimi sürececek kamu kurum, kuruluşlarının talep edilen her türlü bilgi ve belgeyi vermekle yükümlü olduğu ve bunu yerine getirmeyen kamu idarelerinin ve görevlilerinin sorumluluğunun bulunduğu açıkça düzenlenmiştir. Kanundaki bu düzenlemeye göre, bilgi ve belgeleri denetim elemanlarına sunmayan kamu görevlilerinin görevden uzaklaştırarak haklarında gerekli soruşturma ve kovuşturma yapılacağı düzenlenmiştir ama yapılmamıştır. Yani ne Sayıştay denetçisi tarafından yaptırım uygulanması, cezai müeyyide verilmesi için girişimde bulunulmuştur ne de kurumun Genel Müdürlüğü ve o dönemde görevde bulunan arkadaşlar, Genel Müdürlüğü ve Yönetim Kurulu bu konuda bir düzenleme yapmıştır; bu konuda bir cezai müeyyide veyahut kurum adına işlem yaptırmamışlardır.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Zeybek toparlayalım, süreniz doldu.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Tamam Sayın Başkanım.

Bu düzenlemede açıkça görüldüğü üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına yapılan bir denetimde bilgi ve belgelere ulaşılması söz konusu değildir. Gerektiğinde idareler tarafından görevden uzaklaştırma işlemi yapılarak bu bilgi belgelere erişim sağlanması gerekmektedir, aksi uygulamalar Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygınlığına gölge düşüreceği gibi, Anayasa ve kanunların yok sayılması gibi bir sonuç ortaya çıkaracaktır.

Anayasa ve kanun hükümlerine rağmen kamu idarelerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinden bilgi saklaması, bütün ısrarlara rağmen, ısrarlı takiplere rağmen talep edilen bilgilerin verilmemesi ortada büyük yolsuzluk ve usulsüzlüklerin olduğunu gösterir. Bu sebeple, denetimden gizlenen bilgi ve belgelerin denetime sunulmadığı ve ilgili kamu görevlileri hakkında yasadaki yaptırımlar uygulanmadığı sürece raporun bu bölümlerinin tavsiyeyle geçirilmesi ve Sayıştayın izlemesinden çıkarılması Anayasa ve kanun hükümlerine açıkça aykırıdır. Hesap verme hükümlülüğü kapsamında kamu idareleri denetimde talep edilen bilgi ve belgeleri açık bir şekilde paylaşarak hesap verme yükümlülüğünü yerine getirmek zorundadır.

Hesap verme yükümlülüğü kapsamında kanunlardaki düzenlemelere rağmen bilgi ve belgelerin verilmemiş olması yapılan denetimi anlamsızlaştırdığı gibi Komisyonun kurulması ve çalışmalarını da anlamsızlaştırmaktadır. Anayasa ve kanun hükümlerini açıkça yok sayan kamu görevlileri hakkında gerekli yasal işlemler yapılmalı, konu Komisyonun takibinde kalmalı ve Genel Kurulda görüşülmeden takipten çıkarılmamalıydı; yeniden takibe de alınması gerektiği inancı içerisindeyim. Yasa ve hukuk tanımazlığın açık bir göstergesi olan bu durumun sonlandırılması için Komisyon üzerine düşen görevi yerine getirmelidir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Zeybek daha var mı? Okuyacağınız metin uzun mu?

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Tabii, bunu şöyle söyleyeyim...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Zeybek, yani Alt Komisyonun almış olduğu kararı burada tekrar değerlendirmek, burada tekrar analiz yapmak, burada tekrar bunu yorumlamak bu üst Komisyonun görevi değil. Kısaca değerlendirme yapabilecekken bu kadar, sayfalar dolusu...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) - Sayın Başkanım, diğer sunumumda diğer konularda yapacağım.

Sayın Başkanım bu konuda siz Komisyon Başkanı olarak ve Komisyonun buradaki değerli üyeleri olarak Sayıştay ve... Kurumdaki bu olumsuz işlerin yapılması, kapatılması, yapılmıştır. Sizden arz ediyorum Sayın Başkanım, sizden arz ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Bakın Haydar Bey'in olmadığını söylediniz ama Haydar Bey dört yıldan beri... Kaç yıldan beri denetliyorsunuz?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Uzun yıllardır.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama bakın, siz dediniz ya “Haydar Bey yeni.” dediniz.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Haydar Bey’i saymıyorum ben, o gün buradaki Başkan Haydar Bey değildi ki.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Hangi zamanki Başkan?

KEMAL ZEYBEK (Samsun) - Yani ben o gün ısrarla söyledim ben bunları, konuştum burada, “Haydar Bey’i tenzih ediyorum.” dedim Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Haydar Bey’in olmadığı şeklinde anladım ben.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – O Komisyonunda konuşurken Haydar Bey yoktu.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Alt Komisyonunda orada mıydınız?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Oradaydım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Haydar Bey Alt Komisyondaydı, toplantıdaydı, dört yıldan beri de bu grubu denetliyor ve görevli.

Buyurun Sayın Zeybek, devam edin.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) - Sayın Başkanım, özellikle Sayın Sayıştay Grup Başkanı Haydar Bey olmak üzere, ve Üst Komisyonumuzun Başkanı siz olmak üzere Sayın Mustafa Bey, şu andaki anlatmış olduğum durumda yasalara ve Anayasa’ya aykırı işlem yapılmıştır, olayın üzeri örtülmeye çalışılmıştır eğer ki bu olayı sizler cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunmazsanız suç işlersiniz.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ama bunlar çok ağır ithamlar.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama bakın, bu...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Sayın Başkan, ben o Komisyonun Alt Komisyon Başkanı olarak söylüyorum: Bunların hepsi yalandır, ben cevabını vereceğim. Böyle bir şey yok “Anayasa’ya aykırı, üstü kapatılmış.” ne demek?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Karakaya, Sayın Zeybek’i dinleyelim, sözünü bitirsin, söz vereceğim.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Arkadaşlar, ben Adalet Bakanlığının...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek, bir saniye...

Bakın, her seferinde bunu yapıyorsunuz; ithamda bulunuyorsunuz, zan altında bırakıyorsunuz. Eleştirinizi yapın, tamam ama böyle zan altında bırakmayın lütfen. Her seferinde, her toplantıda bunu yapıyorsunuz. Bunu kim hazırlıyorsa, elinize kim veriyorsa bu metni, iyi irdeleyin, iyi sorgulayın, iyi analiz edin, iyi araştırın lütfen.

Lütfen devam edin.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkanım, benim özel bir menfaatim olsaydı, özel bir çıkarım olsaydı bu konu üzerinde bu kadar zaman harcıyıp günlerce bu olayı dile getirmek için hazırlık yapmazdım. Sayın Başkanım, bakın, sizin görevinizi burada Adalet Bakanlığı...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Benim görevimi hatırlatmayın; lütfen, siz konuşmanızı bitirin. Benim görevimi hatırlatmayın, benim ne yapacağım ile ilgili, Komisyonun ne yapacağı yönünde lütfen akıl vermeyin; Allah aşkına, lütfen...

Sayın Zeybek, lütfen devam edin.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Sayın Zeybek, söylediklerinizin hiçbirinin yasal bir tarafı yoktur, söyledikleriniz sadece suçlamaya yöneliktir; onların hepsi de buradadır, bu Komisyonunda bu konular tartışıldı.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Karakaya, söz vereceğim. Lütfen...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Hayır, videoya çekiyor, bunları da alıp sağda solda yayınlıyorlar, arada bizim seslerimiz de gitsin. Hepsini baştan aşağı yanlışlar, ben açıklamasını sana yapacağım. Ayıptır ya!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Karakaya, söz vereceğim.

Buyurun, devam edin.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Karakaya, bunu ben yapmıyorum, 2019 yılındaki Sayıştay Denetim Raporu bunu sunmuş bize.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ya, Sayıştay denetim raporunu sunmuş da biz niye varız o zaman burada?

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Karakaya, bu söylediklerimin tamamı Sayıştay denetiminden alınan yazılardır.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Sana anlatacağım, anlayacaksın, sonra mahcup olacaksın.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Özel bir cümlem, bir kelime eklemem de yoktur, az önceki anlattığım şeylerin tamamı Sayıştayın denetimlerinden aldığım yazılardır, Sayıştay bunları söylemiş zaten.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Süreniz doldu yalnız, onu da hatırlatıyorum.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkanım, sürem dolduysa... Bu olayı izah etmek zorundayım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Geneli üzerinde söz vereyim.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkanım, 2006 yılında Adalet Bakanlığı, KİT Komisyonuna görevleri ve sorumlulukları hakkında bir yazı gönderiyor, bu yazı elimde, onu da size takdim edeceğim, okuyacağım da zaten kayıtlara geçirmek açısından. İsterseniz şu anda devam edeyim, isterseniz de deyin ki “Diğer şeylerde söz al, o zaman konuş.”

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Geneli üzerinde söz veririm.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Tamam.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum.

Gökan Bey, buyurun.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ziraat Bankasının değerli yöneticilerine ve burada bulunan Bakanlık temsilcilerine de sevgilerimi iletiyorum.

Sayın Başkanım, takipteki alacaklarla ilgili, seçim bölgem İstanbul’daki bir gayrimenkul üzerinden yapılmış olan Ziraat Bankası kredisiyle ilgili gelişmeleri soracağım ve buna ilişkin de Sayın Genel Müdülden açıklama talep edeceğim.

5 Nisan 2018 tarihinde Ziraat Bankası tarihinin en önemli kredilerinden bir tanesi, Doğan Medya grubunun Demirören grubuna 916 milyon dolar karşılığında devri gerçekleşirken bunun 675 milyon doları Ziraat Bankası tarafından iki yıl ödemesiz, on yıl vadeyle kredi olarak, karşılığında teminat olarak da Kemerburgaz semtinde bulunan muhtelif parsel numaralı, imar planında yeşil alan ve spor alanı olarak gözüken parseller ipotek temini yapılarak gerçekleştirilmiştir. Ziraat Bankası tarafından Kemer Country arazisinde vaziyet planında spor alanı olan bu bölgeyle ilgili, 1 milyar 118 milyon 330 bin Türk lirası ve 300 milyon dolar karşılığında da ipotek 6 Ağustos 2018 tarihinde konuldu. Kemerköy Sitesi vaziyet planındaki golf arazisi ve yeşil alanlara 306 tane konut yapmak üzere Demirören Grubu tarafından 4 Eylül 2018 tarihinde de Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığında bir imar planı askıya çıkarıldı. 7 Mayıs 2019 tarihinde Ziraat Bankası muhtelif ipoteklerini revize etti ve ipoteklerin tutarını 4 milyar 696 milyon 660 bin TL’ye ve 300 milyon dolara çıkararak 7 Mayıs 2019 tarihinde bir revizyon gerçekleştirdi. 27/6/2019 tarihinde plan içinde bulunan hükümler gereğince mahkemeler burada Çevre Şehircilik Ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yapılan, mülkiyeti Demirören’e ait olan arazilerle ilgili iptal kararları vermeye başladı. 18 Eylül 2019 tarihinde iptal edilen plan yerine Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yeni bir planı da askıya çıkardı. 23/10/2019 tarihinde 366 milyon 436 bin dolar karşılığında Ziraat Bankası...

(Uğultular)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek’i dinleyelim.

Buyurun.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Bence çok önemli bir konu, dinlerlerse çok mutlu olurum.

Değerli arkadaşlar, 366 milyon 436 bin dolar karşılığında Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından imar planı yapılan 270 tane villa yapılabilecek arazi 366 milyon 436 bin dolar karşılığında banka tarafından alındı; 1 milyar 836 milyon TL. Ziraat Bankası 20 Şubat 2020 tarihinde de söz konusu arazileri satışa çıkardı, parsel parsel satışa çıkardı fakat mahkemelerden de iptal kararları gelince Ziraat Bankası bu satışlardan da geriye döndü. Daha sonra, mülkiyeti Ziraat Bankasına geçmiş olan bu parsellerle ilgili Ziraat Bankası, Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığıyla bir anlaşmaya

gitti ve Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının daha önce Kemer Yapı'nın üzerinde mülkiyeti bulunan parsellerle ilgili vermiş olduğu iptal kararlarından daha yüksek yoğunluktaki bir imarı da hayata geçirdi.

Şimdi, değerli arkadaşlar, burada belediye başkanlığı yapmış Değerli Fazlı Kılıç da bulunuyor, belediyeden gelen arkadaşlar da görüyorum, muhtelif kurumlardan gelen kişiler de görüyorum. Bir bölgede imar planı yapıldığı zaman yüzde 40-45 oranında “düzenleme ortak payı” adı altında spor alanı, yeşil alan, donatılar, cami, sağlık tesisi ayrılır. Kemerburgaz'daki bu bölgede 2003 planlarında zaten bugün imara açılan alanlar “düzenleme ortaklık payı” adı altında yeşile ve spor alanlarına ayrılmış alanlar. Ancak o günün koşullarında hukuki olmayan, gayriahlaki, gayrihukuki ve büyük ihtimalle de bir iltimas karşılığında kamuya bedelsiz olarak terk edilmesi gereken bu tesislere parsel numarası verilmiş ve bu parsel numarası da Kemer Yapı'nın üzerinde bırakılmış. 10 milyon dolar karşılığında 2010'lu yıllarda Demirören grubuna geçen bu parsellere tam 675 milyon dolar teminat karşılığında kredi veriyorsunuz. Yani daha sekiz yıl önce 10 milyon doların altındaki bir bedelle el değiştiren -sahibi rahmetli oldu- Kemer Yapı'dan Demirören grubuna geçen bu parsel neredeyse 67 kat büyüklüğünde bir kredi açılıyorsunuz, değerinin üzerinde. İmar planı olmayan bir yeşil alan ve spor alanına gücünüzü devletten alarak ciddi biçimde bir kredi vermiş gözüküyorsunuz.

Şimdi, bakın, Ziraat Bankasına geçince, Ziraat Bankasının bence bu takipteki en büyük borcu çünkü siz bu borcu verdiğinizde “iki yıl ödemesiz, on yıl vadeli” diyorsunuz, 9 Şubat 2020 tarihinde de Ziraat Bankası tüm parselleri satışa çıkarıyor. Şimdi ise burada bir proje geliştirmek için de Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığından planlar geçirdiniz. En son geçirdiğiniz plan 6 Nisan 2022 tarihinde. Şimdi, Ziraat Bankası kamu gücünü kullanarak, imar planına aykırı, şehircilik ilkelerine aykırı, plan bütünlüğüne aykırı yeşil alan ve spor alanlarını imara açarak batık kredilerini kurtarmayı bir model ve yön olarak mı seçiyor? Yani bundan sonra siz banka olarak bugüne kadar teminatsız, ipoteksiz, değerinin çok üzerinde araziler üzerine verdiğiniz kredilerin karşılığında bankaya geçen bu mülkleri Bakanlığın ve devletin gücünü kullanarak buraları imara açarak mı batık kredilerinizi kurtarmaya çalışıyorsunuz?

Sayın Başkan, o dönemde siz Genel Müdür değildiniz ama bilin ki bu Ziraat Bankası tarihinde yapılmış... Biz 2001 yılında kendi bankasını soyan banka patronları gördük. Türkiye'nin 1999-2001 arasında yaşadığı büyük ekonomik çöküşün arkasından gelen büyük devalüasyonların altında özel bankaların sahipleri tarafından soyulması, milyarlarca dolarlık soygun yatar; onun sonrasında da yaklaşık 15 tane banka TMSF'nin eline geçti ve sonrasında da bu bankalar Ziraat Bankası ya da diğer kamu bankalarının içinde eritildi. Ziraat Bankası gibi ta Mithat Paşa'dan beri gelmiş, Türkiye'nin en saygın, en köklü bir kurumunun bir medya patronluğunun el değiştirmesi için bu büyüklükteki bir krediyi verirken bir siyasi tazyik olabilir, telkin olabilir, baskı olabilir ama bunun karşılığında bu banka geçmişindeki bütün teminatları dikkate almadan, kendini büyük bir riskin altına sokarak böyle bir yanlışa nasıl sürüklendi?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek, toparlayalım.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Toparlıyorum.

Bakın, şunu çok net biliyoruz ki bu kredi verilirken söz konusu televizyon ve gazetelerin lisanslarının devri banka tarafından ilgili satıcı kuruluştan istenmesine rağmen “Hesabıma para geçmeden bunların asla devri yapılamayacak.” denmiştir ve banka kendine yukarıdan gelen talimatla bir yeşil alan üzerine ipotek koyarak Türkiye tarihinin en büyük batık banka kredisini onaylamıştır.

Şimdi, Sayın Başkan, toparlıyorum. Son olarak da yani yüzde 45 düzenleme ortaklık payıyla yeşile ve spora ayrılmış olan bir yeri imara açıyorsunuz. Peki, bir şey soracağım. Ya, burada insanlar yaşıyor, bu bölgede plan gereği mülkiyet satın almış olan 903 parsel maliki var. Daha önce kamuya terk edilmesi gerekirken, o günkü belde belediyesi tarafından bedelsiz olarak kamuya terk edilecek yeşil alanları, tapu müdürünün ya da o dönemdeki yetkililerin hukuka ve yasaya aykırı olarak yeşil alana parsel numarası verip bu parsel numarasıyla da bu yeşil alanları ve spor alanlarını Kemer Yapı Kooperatifinin üzerinde bulundurması bir suç; geçmişte yapılan bir yanlışlığın üzerinden yanlışlık devam ediyor.

Şimdi, burada bu yeni imar planıyla birlikte siz plan bütünlüğü içinde o alandaki imarı, bırakın yüzde 55-yüzde 60'ı yüzde 90'a çıkarıyorsunuz. Yani "kök tapu" dediğimiz yüz binlerce metrekairelik bir alan içinde terk edilecek alanların, bakın, bu ekranda gördüğünüz, size gösterdiğim sarı ve yeşillerin, tamamı yeşil alan iken, şimdi sarıyla gösterdiğim yerleri imara açıyorsunuz; yalnızca orada bir yılan gibi incecik bir şerit yeşil alan bırakarak, yaklaşık 10 metre genişliğinde yeşil alan bandı bırakarak burayı imara açıyorsunuz. Uygulama şehircilik ilkelerine aykırıdır, uygulama bölgenin plan bütünlüğüne aykırıdır ama daha da önemlisi, 2018 yılında verilen bu batık krediyi kurtarmak için elinizde bir yeşil alan ve spor alanı vardı, ona imar çıkarıyorsunuz, bir de elinizde değeri 700 milyon dolarlardan şimdi 30-40 milyon dolara düşmüş, kimsenin izlemediği, takip etmediği yayın kuruluşları ve gazeteler kalmış gözüküyor.

Şimdi, ben soruyorum: Siz, iki yıl ödemesiz on yıl vadeli bu Ziraat Bankası kredisinin 2022 yılının 30 Haziran tarihinde taksitlerini alabiliyor musunuz?

İkincisi, kadın girişimci, genç çiftçi, bunun içinde kooperatifler var, tarım transferi için güneş enerjisi sulama kooperatiflerine toplam 1 milyar 83 milyon lira kredi verdiğinizi söylüyorsunuz, rakam olarak da 5.198 müşteriden bahsediyorsunuz; sadece bir müşteriye bu kredinin tam 10 katını yani 50-60 bin mudiye vereceğiniz krediyi sadece bir kişiye veriyorsunuz. Bu Ziraat Bankası gibi yüs elli yılın üzerinde köklü bir geçmişi olan, hepimizin gurur kaynağı, cumhuriyet öncesi Osmanlı'dan bize miras, cumhuriyetle de yaygınlaşmış ve Türkiye'nin bütün belde ve ilçelerine yaygınlaşmış böyle büyük bir bankanın bu kadar kötü bir işlemin altına imza atması konusunda ne düşünüyorsunuz?

Son olarak da şöyle tamamlıyorum Sayın Başkan: Bu mesele sadece imar planı ya da kredilerle ya da Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığıyla yapılmış olan protokollerle kapanacak bir mesele değildir. Bu mutlaka yargıya taşınacak, mutlaka bir yönetim değişikliğiyle birlikte soruşturma izni verilecek ve bu konuda imza yetkisi altında olan, kamuyu ve hazineyi ve bankayı bu büyük riskin altına sokanlar da yargı önünde mutlaka hesap vereceklerdir diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ederiz.

Sayın Başarır, buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Efendim, ben de aslında aynı soruyu soracağım, çok da uzun uzun sormayacağım çünkü Sayın Zeybek, uzun uzun bu süreci size anlattı Sayın Genel Müdür. Halkbank da, Vakıfbank da, Ziraat Bankası da bizlerde, dedelerimizde, ailelerimizde çok emeği olan bankalar; maaş aldılar, kredi aldılar, çiftçi olan ailelerimiz destek gördü. Bir sefer, bu bankaların duruşu bu bankaların yıpranmaması bizim en büyük dileğimizdir ama maalesef ki son bir yılda Demirören ailesi yüzünden sürekli Ziraat Bankasını konuşmak zorunda kalıyoruz. Bakın, ben üzülüyorum Sayın Genel Müdürlük. Neden? Ben, 13 Ocakta Demirören kredileri için araştırma önergesi verdim. Sayın Zeybek, anlattı. Evet, Doğan Medya grubunun alınması için bu Beyefendiye bu kredi maalesef ki

Ziraat Bankasından verildi. Aslında çiftçinin, köylünün, halkın, memurun, daha çok ihtiyaç sahibi olan insanların bankası olması gerekmesine rağmen; hadi, geçtik onu. Başta 700 milyon dolardı, sonra 100 milyon dolar daha işletme kredisi verildi, iki yıl anapara ödemesiz.

Yalnız bir şey daha vardı Gökân Zeybek’e ek olarak onu söyleyeceğim. Bakın, bu şirket üç yıl içerisinde 150 milyon dolar nakit sermaye koymasına gerekiyordu, koymazsa bankanın bu şirkete ortak olması gerekiyordu, değil mi? Ben size soruyorum: Demirören grubu, bu parayı çektikten sonra 150 milyon dolar nakit sermayeyi kasasına koydu mu? Hayır. Peki, siz banka olarak bu şirkete ortak oldunuz mu? Hayır. Peki, bunları yapmamasına rağmen... Bakın, iki yıl anapara ödemesiz ama aradan dört buçuk yıla yakın zaman geçmiş, bir tek kuruş ödemiş yani bir temerrütlü işlem, bir ihtarname, bir icra işlemi yapıldı mı? Hayır. Neden Sayın Genel Müdür, neden? Türkiye’de icrada 25 milyon insan var, başta olması gereken bu kişi bunların içerisinde değil. Size buradan sormak isterim; bir çiftçiye, bir memura ya da bir vatandaşa bu müsamahayı gösterir misiniz?

Üzülerek söylüyorum, bakın, burada çok değerli bürokratlar var, milletvekillerimiz var, Sayın Başkan; bu Demirören grubu sadece Ziraat Bankasında bu işi yapmamış, Vakıfbanktan da bu adam yaklaşık buna yakın bir parayı, krediyi kullanmış ve ödemiş. Yani kim bu Demirören? Bakın, bu iddiaları ortaya atıyoruz, Meclis araştırma önergesi veriyoruz, sizlere soruyoruz; bir tek cevap vermiyor ama milyonlarca liralık tazminat davası açıyor bize. Ama ben milletvekiliyim, Gökân Bey milletvekili, KİT Komisyonları bu halkın, bu insanların parasını sormak, sorgulamak zorunda. Dün biz niye ek bütçe yaptık, niye ek bütçe yaptık dün? Bu Beyefendinin iki bankadaki parasını dönemin Türk lirasından kura çevirsek belki dünkü bütçenin yüzde 4’ü... Ya, yazık değil mi Sayın Genel Müdürüm? Sizin göreviniz bu adamın yakasına yapışmak “Gel buraya, bu parayı ver.” demek değil mi? “Ne hakla aldın.” demek değil mi?

Size bir soru daha sormak isterim. Böyle bir şirket çıksa “X şirketi” medyası falan olmasa, iktidarla ilişkisi olmasa, 800 milyon dolar kredi çekse bir tek kuruluşunu ödemesi ve kendisine verilen yükümlülüklerin hiçbirini yerine getirmese Türk Ceza Kanunu’nda bunun tanımı nedir? Banka dolandırıcılığı. Hemen savcılığa verirsiniz eminim ama Demirören’in nasıl bir algısı var, nasıl bir dokunulmazlığı var, nasıl bir koruma alanı açmış? Ben, sizi kırmak, üzmek, Ziraat Bankasını asla yıpratmak istemiyorum -bu bankalar bizim değerimiz, Vakıfbank bizim değerimiz, bizim başımızın tacı- ama bu bankaların görevi Demirören’e kredi verip takip etmemek değil hatta vermemek bana göre ama hadi, verildi, bakın, dört buçuk yıl olmuş; bir kuruluşunu ödedi mi? Ne olur söyleyin bunu bana, lütfen söyleyin. Sen bu parayı alacaksın, Doğan Medya grubunu alacaksın; ben sana bunu sorduğum için oradan bana hakaret ettireceksin, bir yandan da senin yayın organın gibi olacak, bu parayı ödemeyeceksin; vallahi, çok güzel bir dünya! Ben bundan utanç duyuyorum. Bakın, Demirören’den, aldığı bu paradan, Vakıfbanktan aldığı krediden utanç duyuyorum. Ne davası açarsa açsın, ödesin bu parayı.

Yani, toparlarsam Ziraat Bankasının görevi, sizlerin görevi; bir, hakkaniyetli, doğru teminatlarla kredi vermek. Hadi, vermediniz bir hata yaptınız, gidip onun yakasına yapışmak.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toparlayınız Sayın Başarır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Tabii ki efendim.

Ziraat Bankasının görevi tarlaya imar çıkarmak değil efendim. Madem oraya imar çıkacaktı, döneminde bu adamı temerrüde düşürseydiniz, mal varlığına el koysaydınız; şimdi belki imara çıkarsaydık o para bu ülkedeki insanlara, fakire fukaraya, işçiye, emekliye giderdi. Demirören grubuna verilen bu imtiyazlar, Demirören grubuna dokunmamanız... Ben bir memur, bir çiftçi torunu olarak Ziraat Bankasının bu duruma düşmesinden utanç duyuyorum ve soruyorum: Gerçekten, 1 lirasını ödedi

mi? Bir işlem yaptınız mı? ihtarname çektiniz mi? İcraya verdiniz mi? Vermediyseniz neden? Çünkü ben sizin vicdanen, salt kararınızla, yöneticilerle birlikte bunu yapmayacağınızı biliyorum. Kimler size bu talimatı verdi, bunu bana söylerseniz mutlu olurum. Ha, sözlü cevap vermeseniz bile yazılı cevap verirsiniz, ben arkadaşlarımdan alırım.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Başarır.

Buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkanım, KİT Komisyonunun değerli üyeleri, Sayıştayın kıymetli temsilcisi ve bankanın kıymetli yöneticileri; öncelikle hoş geldiniz.

Tabii, bu bulgu üzerinde biraz da konuşmak istiyorum. Bu bulguda bankacılık sektörünün ortalama oranlarının 2020 yılı için 4,27; 2021 yılı için 3,15; Ziraat Bankasının da 2’ler, 2,15’ler mertebesinde... O zaman, bu açıdan performansı bu kadar yüksekse niye Sayıştay bunu gündeme getirdi? Eğer desek ki ortalama bankaların performansının üzerinde dolayısıyla... Hâlbuki tam tersine yüzde 40, yüzde 50 daha aşağılarda. O zaman bu bulgunun burada ne anlamı var? Tabii, buna paralel olarak arkadaşlarımızın üzerinde durduğu –ben çok fazla bir şey söylemek istemiyorum ama– özellikle Demirören grubunun... Şu an bekleyen şerhte de yazmışız, demişiz ki: Bugün 29,5 milyar düzeyinde takipte krediler var. Bunun 7,7 milyarı Demirören grubuna ait; bu da yaklaşık yüzde 19. Ha, bu takipte de değil aslında, şu an bir şekilde yüzdürülüyor, takip ediliyor; onu da bilemiyorum ama şunu söyleyeyim: Ziraat Bankası, arkadaşlarımız da ifade etti, yüz elli sekiz yıllık geçmiş var. Bugün “banka” deyince kendi evimiz gibi algılıyoruz, levhasını, amblemini gördüğümüz zaman gerek Türkiye’de gerek de yurt dışında altına sığınılacak bir yer olarak görüyoruz. Bugün a’dan z’ye –zaten rakamları da siz ifade ettiniz- hem müşteri açısından hem hizmet ettiğiniz alanlar açısından her yerde 1’inci sıradasınız. Dolayısıyla alabildiğine şeffaf olmalı, cam gibi olmalı; baktığınız zaman karşı taraf görülmeli. Tabii, içinde bulunduğunuz şartlar açısından bu krediler sizin döneminizde de değil, bunu da biliyoruz ama vicdanları yaraladığının hepimiz farkındayız. Bir kuruma, özellikle Türkiye’de iç siyasete malzeme olabilecek, iç dengeleri değiştirebilecek, başta basın dünyası da olmak üzere böyle... Tabii ki kredi verirken kılı kırk yaracaksınız. Bunun bir karşılığı yok. En ince detaylarına kadar Gökhan Bey anlattı, bir yeşil alanın imara çevrilip DOP’tur koptur bunlar bile dikkate alınmadan... Ki Sayın Cumhurbaşkanımız “Biz yatay mimariyi önemsiyoruz.” derken buradaki yoğunlukların artırılarak rakamın tahsil edilmesi, bunun anlamı şu: “Artık firma bunu ödeyecek gibi görünmüyor dolayısıyla buradan neleri alabiliriz, bunun ne kadarını değerlendirebilip de devletin zararını ne kadar aşağıya çekebilirsiniz telaşında olduğunu bankanın ben görüyorum. Dolayısıyla bu tür şaibeli işlemlerden kesinlikle bankanın uzak durması lazım. Buradaki arkadaşlarımızın tamamı da söz alıp konuşmasalar da tahmin ediyorum aynı şeyleri düşünürler. Yani burada vicdanen hiçbirimizin vicdanının bu krediden dolayı rahat olduğunu ben düşünmüyorum. Benim şahsen vicdanım rahat değil. Neticede aklımıza yapmayan bir şeyin mantığı da şusu da busu da olmaz, yıllardır da iş dünyasının içinde olan birisi olarak bunu söylüyorum. Bazen stratejik adımlar atılabilir. Mesela 1,6 milyar kredi verildi Turkcell’in alınmasıyla ilgili, parayı da tekrar geri tahsil ettiniz; bu stratejiktir, hani ülke açısından önemli bir değerdir, devlet burada bazen görev ve yetkisiyle her ne kadar kurallara tam uymasa bile, önemsemek bile yaptığı operasyon devletin lehinedir, bunu anlayabiliriz ama böyle bir operasyonun... 800 milyon doların bugünkü rakamlarla milyarlar ettiği bir şeyin izahı kesinlikle mümkün değil. Buna benzer, biz muhalefet şerhinde de yine bazı firmalarla ilgili sormuşuz, işte, firma numaralarıyla beraber, Ankara’da 49163841 no.lu müşteri, işte, siz kredi verdiğinizden yirmi sekiz gün sonra o firma da konkordatoya gitmiş. Buna benzer, yine, İstanbul’da meşhur bir firmanız var, orada da yaklaşık 270 milyon euro kredi

açılmıştı, burada bu yansımamış ama bunların son durumu nedir? Daha önceki Sayıştay bulgularında olup şu an burada yer almayan... Bunlar önemli rakamlar çünkü önemli krediler, bunlardaki son durum nedir; onları ifade edebilir misiniz? Yine, takipteki kredilerin sektörlere göre dağılımı nedir? Hadi yüzde 2 olduğunu varsayalım -yani sizin verdiğiniz rakamlardan hareketle sektörlere- göre dağılımı nedir? Yine, bu takipteki kredilerin sektörler içerisindeki müşteri dağılımıyla yani ilk 100'ün içinde mi, 200'ün içerisinde mi, bu manada bir dağılım elinizde var mı? Yine, bu kapsamda, işte, bireysel krediler bazında son durum ne?

İkinci husus da, bugün, Ziraat Bankasının, Halk Bankasının özellikle devlet bankalarının kredi vermekte yani siz bazı büyüklüklerden bahsedebiliyorsunuz ama zorlandığına yani taleplerin karşılanması konusunda belli zorlukların yaşandığına dair bize bilgiler geliyor. Mesela şu an hangi rakamlarla... Çünkü özel sektör bankalarını da biliyoruz biz, şu an 27, 28, 30'lar, hatta geçtiğimiz hafta yüzde 40'ları biz duyduk özel bankaların kredi faiz oranları açısından. Sizdeki durum nedir? Muhakkak bunların karşılığında teminatlar alarak bu işleri yapıyorsunuzdur ama özellikle mesela konut kredilerinin kullandırımı yönünde şu an belli sıkıntıların olduğunu duyuyoruz çünkü sizdeki oranlar düşük olduğu için millet daha çok devlet bankalarından kullanmaya çalışıyor, zaten özel bankaların konut kredi oranları 2'nin üzerinde, sizinkiler tahmin ediyorum 1,20-1,30'lar civarında yani ne oluyor, neyi izliyorsunuz? Bir ikincisi, belli büyüklüklerden bahsettiniz yani sizi 2020'den, 2021'den 2022'ye zıplatan, bir Ziraat Bankasını daha üstüne koyan faaliyet alanınız nedir? Yani yüz elli sekiz yıllık banka bir yılda bir anda kendisini 2'ye katladı; bununla ilgili hangi sektörlerde neler oldu, neler bitti de bizim büyüklüğümüz bu alana çıktı; bununla ilgili bize bilgiler verebilir misiniz?

Özellikle tarımsal kredilerde bunu belli oranlara yaydınız, işte, 0 kredi var, 5'le 10 arasında var, "Sadece yüzde 5'i 10'un üzerinde..." dediniz, buradaki geri dönüş oranı nedir? Yani burada da bu manada takibe düşmüş kredileriniz var mı diye de ifade ediyorum. Geneli üzerinde de fikirlerimi ifade edeceğim.

Teşekkür ediyorum Başkanım, sağ olun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yaşar, teşekkür ediyorum.

Sayın Karakaya, buyurun.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Ziraat Bankasının değerli Yönetim Kurulu Başkanı, Genel Müdürü, üst düzey yöneticileri, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, Komisyonumuzun değerli üyeleri; şimdi, Alt Komisyon Raporu'na ilişkin benden önce söz alan değerli Komisyon üyeleri bazı hususları dile getirdiler ama dile getirmenin çok daha ötesinde yani bu Komisyonun çalışma esasına, usulüne de yakışmayacağını ifade edebileceğim tarzda hem Alt Komisyonu suçlayıcı hem de kararların alınmasında buradaki yasal görevlerini yerine getiren bazı Komisyon üyelerimize ciddi suçlamalarda bulunuldu. Öncelikle bunu tamamen reddettiğimizi, bu söylenenlerin doğru olmadığı gibi iftira niteliğine varabilecek şeyler olduğunu ifade etmek istiyorum. Şöyle ki: Öncelikle bizim denetim, esas ve usullerimiz var. Geçen gün de söyledim, bir kurumumuzun 2021 faaliyet raporunun yayınlanmamış olması burada kurumun bir şeyleri sakladığı, kurum faaliyet sonucunu, kâr-zararını sakladığı ve bununla birçok şeyin örtülmeye çalışıldığını ve bunun doğru olmadığını, "Türk milleti adına bunu öğreneceğiz." şeklindeki bazı ifadelerle, özellikle de kameralara yapılan konuşmalarla, burada hakikaten, Komisyonumuzun belki bir saate yakın etkin ve verimli bir şekilde çalışması engellendi. Sonuçta, orada da söyledim, faaliyet raporunun yayınlanabilmesi için kurumun -ki yirmi gün geçmişti o gün itibarıyla- Sayıştay denetim raporunun kuruma ulaşması gerekiyordu. Sayıştay denetim raporu henüz kuruma ulaşmadığı için böyle bir faaliyet raporu yayınlanamamış, üstüne üstlük bağımsız denetim raporu da internette açık seçik

herkesin bilgisine sunulmuş durumdaydı. Ama bunun üzerinden, faaliyet raporunun yayınlanmamış olması yüzünden, burada bürokratlar suçlandı, siyaset suçlandı, o kadar ağır şeyler konuşuldu ki arkasından gerçek bu şekilde söylenince herkes suspus kaldı, ben hatta “Bir özür bekliyorum.” dedim, öyle geçiştirildi. Şimdi, benzer tavır ve davranışlar devam ediyor maalesef. Ziraat Bankası Alt Komisyonuna birçok konu geldi, konuşuldu, müzakere edildi. Yine, mevzuat, yasal olarak burada denetim çalışmalarımızın da bir esası, usulü var, müzakere edilir daha sonra Komisyon üyelerinin oyuna sunulur ve oy çokluğuyla kabul ya da reddedilir. Buradaki usul ve esaslar bunlardır; esasta, usulde, müzakerede hiçbir eksiklik yok. Bu neye dayanıyor? Anayasa’daki KİT’lerin denetiminden, Sayıştay Kanunu’ndan, KİT’lerin denetimiyle ilgili diğer mevzuatlara dayanan, usulüne uygun, yasal, hukuki bir prosedürün yerine gelmesidir. Ama böyleyken uygun bulmayabilirsiniz, doğru bulmayabilirsiniz, başka türlü de eleştirebilirsiniz. “Bu Anayasa’ya aykırı oldu.”, “Hukuka aykırı.” oldu demek bilakis hukuka aykırılığı zorlamaktır, hukuka aykırılığı hukukun yerine önermek anlamına gelir. Bunu da, özellikle böyle bir kanun yapıcısı, kutsal bir kurumun çatısı altında söylemek gerçekten doğru bir yaklaşım değil. Yani sürekli olarak esas ve usullerle ilgili, denetim çalışmalarımızla ilgili hususları, daha doğrusu buradaki o usul ve esaslara aykırı davranışların doğru olmadığını ifade ediyoruz ama bunlar herhâlde bilinçli ve sistematik bir şekilde devam ettirilmeye çalışılıyor.

Yine, bizim, bu Komisyonumuzun çalışmalarında Sayıştayın getirmiş olduğu öneriler müzakere edilir ve sonuçta ya izlemeden çıkarılır veya izlemeye devam edilir alt komisyonsa üst komisyona getirilmesine karar verilir, aynı süreç üst komisyonda devam eder. Şimdi, burada zaman zaman bazı konuların izlemeden çıkarılmasını bir kısım arkadaşımız bilerek ya da bilmeyerek sanki o konunun üstü kapatılıyor, sanki o konu denetim dışına çıkarılıyor, Sayıştay bir daha o konuyu eline alamayacak, yasak getiriliyor mantık ve yaklaşımıyla lanse etmeye çalışıyorlar. Değerli arkadaşlar, bir konunun burada izlemeden çıkarılması şu anlama gelir: KİT Komisyonu olarak, buradaki KİT Komisyonu olarak o konunun devamını biz istemiyoruz ama o konuyu Sayıştay tekrar bir dönem sonrasında gerekli görüyorsa yine raporuna alır, yine Komisyona getirir. Sadece “Tamam, siz bakın, bizim için bu noktada ya da bu konuyla ilgili ekstra bir şey getirmenize gerek yok.” anlamındadır; değilse, bu, ne üstünün kapatıldığı ne bir daha bakılmayacağı anlamındadır. Buradaki mesele, yükün hafifletilmesi ve doğru sonuçlara gidilebilmesi ve denetimdeki etkinliğin sağlanmasıdır. Her konuda konuşulabilir, bazen buraya raporda yer almadığı hâlde, gazetelerden, dedikodulardan da birçok konular getiriliyor; Sayıştayın bile haberinin olmadığı, kurumun haberinin olmadığı. Dün, yine, bir kurumumuzla alakalı “130 defa ihale” dediler, adam meğer internette 130 defa tıklama yapmış; mesele bu kadar basit, teknolojik bir konuyken arkası önü araştırılmadan buralarda konular çok büyüyebiliyor. Dolayısıyla, bu tür şeylerin tabanı yoksa, doğruluğu yoksa, belgesi yoksa doğru araştırılmamışsa, bir de doğru sorulmazsa kuruma zarar veriyor. Sonuçta, geçen gün de söyledim, tekrar ediyorum: Hepimiz, buradaki bize çay veren şahsiyet dâhil, bir hukuk üzerine buradayız ve hepimiz birbirimizin hukukuna saygılı olmak zorundayız. Hukuk, bizi burada sorguluyor, cevap verdiriyor; değilse, normalde sokakta kimse kimseye ne bir şey sorabilir ne de bir konuda bir cevap isteyebilir ama hukuk bize burada sorguluyor, cevap verdiriyor. Onun için, biz birbirimizin hukukuna da saygı göstermek zorundayız diye düşünüyorum; gerekli olduğunu hatta ifade ediyorum.

Şimdi, Sayıştayın 2019 Yılı Raporu’nda, biraz önce, Sayın Zeybek’in hassasiyetlerine belli konularda saygı gösteriyorum, tavsiye verme gibi bir şeyim de yok ama sadece buradaki rahatsızlığımı da ifade etmeliyim elbette. Ya, biraz daha sakin, biraz daha konuyu anlayıp yani biraz daha anlamaya çalışacak tarzda sorulursa hem gündeme getirilmiş olur hem de kimse suçlanmamış olur. 2019 yılında Sayıştay belli kalemlerde, hatırladığım kadarıyla iki üç kalemde bilgilere ulaşamadığını -bu bilgiler personel giderleriyle alakalı, Yönetim Kurulu üyelerinin harcamalarıyla alakalı, bir de yine

sponsorluk ve benzeri konularla alakalı bilgiler- bunların detayına ulaşmadığını rapora alıyor. Bu konu burada gündeme geldi, konuşuldu. İdarenin verdiği cevapta o dönemdeki muhasebe sistemiyle de alakalı olduğunu ifade ettiler ve Sayıştay temsilcileri de o bilgilerin daha sonraki dönemde, 2020-2021 yıllarında -bir yanlışım varsa düzeltsinler, onu açık bırakıyorum- bu bilgilerin rapora yazıldıktan sonraki dönemde alınmaya başlandığını ve orada... Sayın Genel Müdüre, yönetime sorduk, dedik ki: Peki, 2019’u, geçmişe yönelik istenmiş olan bilgiyi de veremiyor musunuz? “Evet, onun da çalışmasını yapalım, verelim.” dediler. Şimdi, onun çalışması da yapılmış ve Sayıştaya o bilgi de verilmiş. Değerli milletvekilleri, değerli Komisyon üyeleri; elinizi vicdanınıza koyun; burada bir saat “Bu konuda ne saklanıyor, ne yapılıyor; ayıp edildi, Anayasa’ya aykırı oldu, hukuka aykırı oldu, ayıp ettiler, bir şeyleri kaçırdılar; MHP ve AK PARTİ milletvekillerinin oylarıyla kaçırdılar.” denilen konu bu. Ben artık Komisyonun vicdanına bırakıyorum; yani bu tür şeyleri birileri yazıp veriyorsa lütfen yazıp verenleri sorgulayın. Ben üçüncü defa söylüyorum, buyurun, ne diyorsanız deyin; bu hafta içerisindeki yaptığımız son eleştirilerde hep ters köşe oldunuz, Komisyona özür borçlusunuz. Bu kadar da net söylüyorum çünkü birilerini yolsuzlukla, hırsızlıkla, yanlışlıkla suçlayıp geriye de çekilmek bu hiçbir şeye yakışmaz. Lütfen, bu konuyla ilgili kendimize çekidüzen verelim yani burada suçlama yaparken arkasının ne olduğuna, önüne, sonuna bakalım. Burada yarım saate yakın süre anlatılan konu, bir bilginin alınamadığı yönündeydi; biz de o hassasiyeti gösterdik, o bilgiler de Sayıştay tarafından alınmış durumda. İzlemeye gerek var mı böyle bir şeyi? İzlemeye gerek yok. Peki, yine bilgi verilmezse -bu ya da başkası- bir yerde eksik olursa Sayıştay bu konuyu tekrar gündeme getirmeyecek mi? Elbette getirecek, getirdiğinde tekrar bakacağız.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toparlayalım Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Yani, denetimin esasını, usulünü ve yapılış şeklini de lütfen artık iyice algılayalım, ona göre devam edelim, söylediklerimize de dikkat edelim diyorum.

Sayın Başkanım, ben de biraz heyecanlandım. Bu konularla ilgili hep konuşalım ama...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tabii, bankalar güven müessesesi, itibar müessesesi dikkat etmemiz gerekir, eleştiri yaparken dikkat edilmesi gerekir.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Komisyon üyeliğinden ziyade Alt Komisyon Başkanı olarak da buradayım, böyle bir suçlamayı kabul etmiyorum. Yani biz belli bir yaşa gelmiş, kamuda belli görevler yapmış, genel müdürlük yapmış, akademisyen olan insanlarız. Başkanı olduğum bir alt Komisyonda “Bazı şeylerin üstü kapatıldı.” denilmesine ben müsaade etmem.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, toparlayalım Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Varsa, o zaman çıkacaksınız, çatır çatır tartışacaksınız. Ben neyi ne yaptığımı biliyorum ama böyle bir suçlamayı kabul etmiyorum ve çok da yadırgadığımı, ayıp karşıladığımı, bunun bir haksızlık olduğunu, asıl adaletsizliğin bu olduğunu ifade ediyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum, sağ olun Sayın Karakaya.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sakin bir şekilde cevap vereceğim.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Nasıl verersen ver; suçlamadan ver.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Sayın Dağlı.

TAMER DAĞLI (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de öncelikle Ziraat Bankasının Değerli Yönetim Kurulu Üyelerini, Genel Müdür Yardımcılarını, değerli çalışanlarını, KİT Komisyonu üyesi arkadaşlarımızı, Sayıştayın değerli temsilcilerini ve kamu kurumlarının değerli temsilcilerini saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, tabii ki Sayıştayımızın bu bulgusu üzerinde kısa bir şey söylemek istiyorum. Tabii ki bu genel, bütün bankalara önerdikleri bir bulgu. Burada Ziraat Bankasını -Bedri ağabeyin de dediği gibi- esasında tebrik etmek gerekiyor. NPL oranlarıyla kıyasladığımızda hem bankacılık sektörünün... İşte 2021 yılında 3,15'te olan bankacılık sektörünün NPL oranı yani toplam krediler içerisindeki sorunlu kredilerin oranı Bankamızda 1,7 seviyesinde yani 2'nin de altında ki tarıma çok büyük destek veren bir Banka olarak da binde 1'in dahi altında yani binde 0,82 seviyelerinde, yüzde 1'in altında. Dolayısıyla, bu anlamda tebrik ediyoruz.

Tabii, ayrıca Alpaslan Bey yeni Genel Müdürümüz, son 2 dönem için bir değerlendirme yaptı; gerçekten Bankanın temelinden, özünden gelen bir bankacı. Dolayısıyla, bu anlamda da bizim her zaman takdir ettiğimiz, kendi bünyesinden birilerinin gelip genel müdür olması... Ki ben de özel sektörde yıllarca bu işin içinde olan biri olarak kendisinin bankacılığına ve kişiliğine, karakterine son derece güvenen bir milletvekili olarak söylüyorum. Bu başarısından... Diğer rakamları da zaten kendisi verdi, işte Bankanın aktif büyüklüğündeki, mevduatındaki, kredilerindeki gelişmeyi ve şu anda da sektörün bir numarası olduklarını söyledi. Dolayısıyla, hep diyoruz ki: Biz değerlerimize sahip çıkacağız. Ama değerlerimizi de ayaklar altına alıyoruz konuşurken. Ziraat Bankasının hukukunu ve çalışanlarının hukukunu korumak da bizim görevimiz arkadaşlar.

Şimdi teknik bir konuyu söylemek istiyorum. Evet, Demirören grubunun kredisi... Bankaların her denetiminde şunu ifade ediyorum: Bankalar en çok denetlenen kamu kurumu yani kendi iç denetimi, kendi teftiş kurulu, BDDK, SPK, dış denetim kuruluşları; her taraftan denetleniyor. Tabii ki varsa bir usulsüzlük yönetim kurulu da icra kurulu da hepsi bundan yasal olarak sorumludur.

Gelelim buradaki şu ifadeye: “Siz, bir gayrimenkulü, ileride devlet üzerinden değerlendirerek alacağız diye mi kredi veriyorsunuz?” Bir kere, böyle bir bakış açısı hiçbir bankada olmaz. Banka zaten o gayrimenkulü değerlendirerek o krediyi kapatamaz. Niye? Banka yasal takibe geçti. Bu gayrimenkulün o günkü değeri yani boş bir arsa olarak değeri ne? Diyelim ki 1 milyon. Demirörenin riskinden ancak 1 milyon düşebilir yani o krediyi kapatmaz ki, kapatmaz, yasal takip devam eder; oradan elde edeceği gelirin satışını kendine direkt “kâr” yazar. Yanlışım var mı Sayıştay?

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Hayır, plan iptal olmadan önce 316 milyon dolara devralıyor ama plan iptal oluyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım.

Sayın Zeybek, dinleyelim.

TAMER DAĞLI (Adana) – Bakın, şimdi şöyle söylüyorum: O günkü ekspertiz değerinden devralır.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Hayır, imar planına göre devraldı.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek, dinleyelim.

TAMER DAĞLI (Adana) – Bilemiyorum.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Ben biliyorum.

TAMER DAĞLI (Adana) – Ekspertiz değerinden devralır. Sonrasında oraya yapılacak... Ha, o bir bakış açısidir, eğer geleceği... O gün orada bir değerlendirme yapıp daha sonra bunu gayrimenkul olarak sattığında alacağı kârı Demirörenin riskinden düşmez, direkt Bankanın kârından düşer, Demirörenin takibi devam eder.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Değil işte, öyle değil.

TAMER DAĞLI (Adana) – Takip durmuş mu?

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Takip yok ki ağabey.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Neyse... Devam edin Sayın Dağlı.

TAMER DAĞLI (Adana) – Takip durmuş mu?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Dağlı, siz devam edin.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – İmar planı yapılıncaya devralıyor, imar planı varken devralıyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Soru soruyor, biz de cevap veriyoruz.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Ya, şimdi sorayım: İki yıl üst üste ödenmeyen bir kredi nasıl takibe düşmez?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Kemal Bey...

Devam edin Sayın Dağlı, lütfen.

TAMER DAĞLI (Adana) – Takibe düşmüşse...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Düşmemiş canım.

TAMER DAĞLI (Adana) – O zaman bankanın yaptığı bir icraat değil ki o, Demirören grubunun yaptığı bir icraattır; onun bankayla alakası olamaz yani. Dolayısıyla burada bu arsayla kredinin kapatılacağı düşüncesi çok doğru bir bakış açısı değil.

Onun dışında da gelelim, personelle ilgili, personel ikramiyesi ve benzeri konularla ilgili... Şimdi ülkemizde 55 banka var; 6'sı katılım bankası, 49 tanesi faizli banka. Kamu bankaları, işte Ziraat Bankası, Halk Bankası, Vakıflar Bankası kiminle rekabet ediyor? Diğer yaklaşık 45 tane özel bankayla. Bu bankalarla rekabet ederken de daha sonra Ziraat yani kamu bankaları da bir değişiklik yaptı; özel usulle -yani Personel Yönetmeliği'nde- özel bankalarla rekabet edecek şekilde özel banka mantığıyla çalışmaya başladı. Dolayısıyla ben şahsen yaklaşık yirmi üç yıl özel bankada üst düzey yöneticilik yaptığım dönemde, her dönem 5 ya da 6 maaş ikramiye alan birisiydim. Şimdi, kamu bankasındaki arkadaşlarımız benimle rekabet edecek yani genel müdür, personelinin korumak zorunda ve personelinin tutacak. Bununla ilgili yönetim kurulunun özel bankaların uygulamalarıyla aynı hareket etmesinde ve yasal olarak aynı şartları sağlamasında bir uygunsuzluk var mı? Yönetim kurulu kararıyla bunu yapabilir. Bunu sanki usulsüz bir işlemmiş gibi ortaya koymak da bu arkadaşların hukukuna saygısızlıktır diye değerlendiriyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Dağlı.

Buyurun Sayın Çelik.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasının çok Değerli Genel Müdürü, Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlarımız ve çok değerli yetkilileri; hepizin hoş geldiniz.

Ziraat Bankası gerçekten dünyanın sayılı bankalarından biri. Sayın Genel Müdürümüzün güzel bir ifadesi vardı bu sunumda “Bu coğrafyanın en büyük global bankası” diye. Gerçekten, bu, dün de böyleydi, bugün de böyle, yarın da böyle olmaya devam edecek inşallah.

Benim, tabii en çok önem verdiğim 2 konu var. Reel sektöre olan destek nedeniyle Ziraat Bankasını kutluyorum. Biliyorsunuz, İstanbul Havalimanı'mız açıldı ve dünyanın sayılı havalimanına sahibiz. Buna kimse kredi vermezken -bırakın krediyi, yapımı engellenmeye çalışılırken belli güçler tarafından- dışarıdan da kredisi önlenmeye çalışılırken Ziraat Bankası, Halk Bankası, Vakıfbank, Denizbank -benim bildiğim kadarıyla- Garanti Bankası, Finansbank gibi bankalar bir araya gelerek, çok önemli, galiba 4-4,5 buçuk milyar euroluk bir kredi oluşturdu ve İstanbul Havalimanı, dünyanın ve bölgenin sayılı havalimanı açıldı. Bu nedenle Ziraat Bankasını kutluyorum, diğer bankalarımızı kutluyorum. O zamanlar, bu başladığı zaman, KİT Komisyonunda da İstanbul Havalimanı ve ona verilen krediler eleştiriliyordu; Bugün sorunlu kredilerden gözüküyor ve herkes de sesini kesmiş.

ORHAN SÜMER (Adana) – Hani devletten kredi çıkmayacaktı, devlet bankasından kredi verilmiş oluyor.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Veririz, verildi; yapıldı, yapılır.

(Uğultular)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Karşılıklı konuşmayalım.

Sayın Çelik, buyurun, devam edin siz.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Havaalanının yapımı için verildi, onda bir problem yok.

ORHAN SÜMER (Adana) – Arkadaşlarımızın söylediği havalimanlarına verilen kredi değil ki. Arkadaşlarımızın söylediği Demirören kredisiyle ilgili sorular.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Hayır, ben başka bir şey söylüyorum.

Demirören'e cevap verdi; Orhan Bey, sen rahatsız olma ya.

ORHAN SÜMER (Adana) – Ben rahatsız olmuyorum ki.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Yani İstanbul Havalimanı yapıldı, Ziraat Bankasının da çok önemli katkısı var.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – 84 milyon ödüyor, sen ödemiyorsun.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Ziraat Bankasının da çok önemli katkısı var.

ORHAN SÜMER (Adana) – Yapılan yanlış işlemlerden rahatsız vatandaşlar, onu söylüyor.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Siz bağırırsanız da çağırırsanız da İstanbul Havalimanı yapıldı, işlemeye devam ediyor ve Türkiye'nin kazanımıdır. Siz de gayet güzel kullanıyorsunuz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Lütfen karşılıklı konuşmayalım, Sayın Çelik'i dinleyelim.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Bu nedenle Ziraat Bankasını tebrik ediyorum.

Şimdi gelelim... Biraz önce İzmir Milletvekili arkadaşımız, seracılık kredisinden bahsetti. Seracılık kredisi Antalya'ya verildi. Biliyorsunuz, Antalya'da, Gazipaşa'da ve Alanya'da muz yetişir. Bunun dışında, muz, diğer ilçelerimizde yetişmiyordu. Bu pandemi döneminde yani otellerimizin kapalı olduğu dönemde Ziraat Bankası, gerçekten sübvansiyonlu tarım kredilerinden seracılık kredisini verdi ve bu seracılık kredisi...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bursa Milletvekili.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Pardon. Bursa mıydı? Ben İzmir olarak biliyordum, kusura bakmayın.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Bursa.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Tamam.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Senin aklını İzmir almış.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Evet, Atıla Bey’den dolayı İzmir almış aklımı; olabilir. Bursa Milletvekilimiz bahsetmişti.

Şimdi, bu krediler sayesinde Manavgat, Serik ve Kumluca’da da muz seraları yapıldı. Hatta Manavgat’taki, Serik’teki muz üretimi, Alanya ve Gazipaşa’yı geçti. Şimdi, bu sayede ne oldu? Bütün halkımız ucuz muz yemeye başladı; bir. İkincisi: İthalat durdu, tam tersine ihracat başladı. Bu, bir kere, müthiş bir olay, bunun eleştirilecek bir yönü yoktur.

ATILA SERTEL (İzmir) – Ucuz muzun fiyatı nedir?

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Buyurun; herkes alabiliyor, onu siz değerlendirin.

Üçüncüsü: Pandemi döneminde oteller kapalıyken turizmçilerimiz de burada 50 dönüm, 60 dönüm, 75 dönüm, 100 dönüm seralar yaptılar, muz seraları yaptılar ve çok büyük bir imkân oldu. Ziraat Bankasını bu nedenle kutluyorum.

Bir de, tabii, kredilerde Ziraat Bankası... Türkiye, bir hukuk devletidir, Ziraat Bankası da hukuk kurallarına uygun olarak kredilerini verir, teminatını alır, gereğini yapar, bundan da en ufak bir endişemiz yoktur ama reel sektöre desteği -ve özellikle tabii ki hem tarım hem reel sektör bu dediğim konu- nedeniyle tebrik ediyorum, teşekkür ediyorum, başarılarının devamını diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Çelik.

Sayın Genel Müdürüm, sayın üyelerimizin sormuş olduğu sorularla ilgili olarak, aslında, geneli üzerinde görüşmeler bittikten sonra söz veriyorduk ama buradaki değerlendirmelerle ilgili olarak size söz vereceğim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Niye veriyorsunuz Başkanım? Devlet Demiryollarında kıvrandırdınız; sekiz buçuk saat sürdü. 2021 yılı kurum zararını sordum toplantının başında, söz vermediniz. Şimdi niye söz veriyorsunuz?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İyi, vermiyorum o zaman; tamam, peki, vermiyorum.

Kendi arkadaşlarınıza şu anda saygısızlık yaptınız. Kendi arkadaşlarınız, sizi şu anda...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bu tutum farklılığınızı açıklamamız lazım. Ben sadece, Demiryollarındaki tutumunuzu eleştiriyorum, buradakini değil.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzyılmaz, bu takdir hakkı bana ait. Lütfen bu konuda değerlendirme yapmayın, yorum yapmayın; her şeye yorum yapıyorsunuz, değerlendirme yapıyorsunuz. Lütfen...

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Dışarıdan gelenler cevaplarını alıp gidecekti.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İşte...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hayır, ben Devlet Demiryollarındaki tutumu eleştiriyorum, buradakini değil.

Orada o tartışmalar çıktığında, işte tartışmanın sebebinin o yanlış tutum olduğunu anlatmak için söylüyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Söz vermeye karar verdim, evet.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm, söz sizde.

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR –

Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Müsaadenizle, sadece bir iki konu hakkında bilgi vereyim, kalanını sonra da söyleyebilirim.

Aktif büyüklüğe ilişkin olarak kur değişiminden kaynaklandığı yönünde bir değerlendirme söz konusuydu. Bankanın 2020 yılına göre aktif büyüklüğündeki değişmeye ilişkin değerlendirmede, devalüasyon yani kur değişiminden kaynaklandığına yönelik bir eleştiri yapıldı. Şunu söyleyeyim: Bankanın 2020 yılına göre kur aylık değişimi yani rakamsal büyümesi yüzde 50 civarındadır; o anlamda da bunu bilgilendirmek istedim. Dolar bazında da Banka ciddi anlamda büyümüştür, bugün itibarıyla da 107 milyar dolarlık bir büyüklüğe ulaşmıştır.

Yönetim Kurulu üyelerinin harcamalarına ilişkin olarak yeteri kadar bilgilendirme yapıldı, özellikle, Sayın Mevlüt Başkanım çok güzel değerlendirmelerde bulundu. Sayıştay denetçisi arkadaşlar teyit edeceklerdir; biz konuya ilişkin her türlü bilgiyi, belgeyi geçmişe yönelik olarak kendilerine ibraz ettik. Dolayısıyla değerlendirdiler, herhangi bir bilgi saklama asla söz konusu değil çünkü kendilerine sunduk. İçerisinde de bir şey olmadığını da teyit edeceklerdir.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ama bizde yok.

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR – Biz Sayıştaya verdik, dolayısıyla ilgili şeylere veriyoruz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayıştayda olabilir ama bizde yok. Sayıştay bize versin o zaman, cevapları alalım biz.

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR – İkinci husus: Bankanın Sayın Vekilim Bedri Bey’in bir talebi olmuştu, Halk Bankasının, Ziraat Bankasının kredi vermesine ilişkin bir değerlendirmeleri olmuştu. Ziraat Bankası yıl başından bu tarafa sadece nakdi anlamda 267 milyar TL kredi büyümesi gerçekleştirmiştir. Dolayısıyla, bizim, kredi verme, -hatta ben Türkiye Bankalar Birliği Başkanım, Bankalar Birliği Başkanı sıfatıyla da söyleyeyim- sektörün kredilendirme noktasında veya Türkiye’de finansala, finansmana erişim noktasında bir zafiyet yoktur. Sadece cuma günü BDDK düzenlemesi münasebetiyle bazı soru işaretleri vardı yani bazı gri alanlar vardı, onların netleştirilmesi noktasında bir es verildi diyebilirim bazı konularda bazı müşteriler için ancak onların da bittiğini söyleyebilirim. Dolayısıyla, kredilendirme mekanizmasında bir zafiyet ve eksiklik asla söz konusu değil.

Konut kredilerine gelince; Türkiye’de verilmiş konut kredilerinin yüzde 32’sini Ziraat Bankası tek başına verdi. Bu sene de ciddi anlamda konut kredilendirmesi yapıyoruz. Fiyatlama konusunda kamu bankaları, biz, 14,75 yada TLREF artı 2 marjla kredi kullanıyoruz. Özel sektör, öz kaynak yapısı, stratejileri veya farklı mülahazalarla bizim biraz üzerimizde ancak bizim faiz oranlarının 14,75 ve TLREF artı 2 olduğunu söylemem lazım.

Tarımsal kredilere gelince; sektörde toplam kullanılan kredi 190 milyar civarındadır, bunun yüzde 68’ini -başında söylemiştim- Ziraat Bankası vermiş durumda. Tarımda finansmana erişim noktasında -tekraren söylüyorum ve ısrarla da söylüyorum- asla bir eksiklik yoktur, bizde, kredi alabilecek her tarımsal kredi müşterisi gelip alır. Ziraat Bankasında belli periyotlarla bazı strateji değişiklikleri yapsak bile hiç değiştirmedığımız bir husus var ki o da tarıma vereceğimiz destek ve kredidir. Onlar için her zaman limitten bağımsız olarak kredi vermeye devam ediyoruz ve devam edeceğiz. Bugün itibarıyla da kurumsal, bireysel ayrımında Ziraat Bankası en çok tarım sektörüne kredi vermiştir, bundan sonra da olabilecek her türlü tarımsal sektör kredilerine devam ediyoruz. Ancak imalat sektörü de bu ülke için ve ülkenin büyümesi için tartışmasız çok önemli. İkinci en çok kredi kullandırdığımız sektör imalat sektörü.

Yine, biliyorsunuz geçen sene 51 milyar dolar bir enerji maliyetimiz olmuştu, Türkiye enerji konusunda net ithalatçı bir ülke. Özellikle, Yeşil Mutabakat, yenilenebilir enerji konusundaki her türlü yatırımı sonuna kadar destekliyoruz. Bu, bu ülkenin en büyük değeri olmanın, en büyük bankası olmanın bir gereğidir ve orada olmaya devam edeceğiz.

Ziraat Bankası -tekrar edeceğim- bu coğrafyanın en büyük global bankası, sadece bir sektöre odaklanmış küçük düşünemez yani sadece bir sektör bazında devam ediyor olamaz, düşünemez zaten Ziraat Bankası bunları aştı. Ancak tarım bizim ana misyonumuzdur, en önemli kesimdir, asla ihmal etmiyoruz ve etmeyeceğiz; bütün herkes bunu bilsin.

Takip oranlarına gelince; tarım sektöründeki takip tutarı 1 milyar TL'nin altında 900 milyon civarında bir rakamdır. Demin bir yanlış anlaşılma oldu, o 5,2 milyar TL yapılandırılmış olan kredi, canlıda yapılandırmadır. Dolayısıyla, 900 milyon civarında takip var, bu da total yani oransal olarak bakıldığında yüzde 1'in altında bir oran, binde 7 oranında bir takip oranımız var. Aslında, biz verdiğimiz krediyi tarım sektöründen de tahsil ediyoruz; bunun altını özellikle çizmek isterim.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Elinizdeki tarla, gayrimenkul...

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR – Size traktörler konusunda şöyle söyleyeyim: Bakın, bugün itibarıyla bir müşteri herhangi bir mülahazayla borcunu ödemediğinde hukuksal süreci işletirsiniz ancak bugün Türkiye'de bizim üretim aracına el koyup çektiğimiz yani traktörüne el koyup da üretim aracını aldığımız bir tek müşteri yoktur. Bakın, bugün yoktur Türkiye'de. Traktörün -dediğim gibi- takibatını devam ettiriyor olabiliriz ama en sonunda üretim aracı yine kendisinde yani yediemin olarak kendisine veriyoruz, işlemeye devam ediyor. Bakın, burada bunu net söylüyorum; bugün Türkiye'de bir tane traktör yoktur. Takipten sorumlu Genel Müdür Yardımcısı arkadaşım burada, var mı öyle bir tane? Yok, bir tane yok.

Tarlalar için 2 şeyi söyleyeyim. Bakın, tarım müşterilerine yönelik olarak pozitif ayrımcılık anlamında da her türlü desteği veriyoruz. Müşteri gelip borucunu defaten kapattığında da faiz oranının tamamının silinmesi ya da mevcut borcun faizsiz olarak ertelenmesi söz konusu, böyle bir uygulamamız var. İki: Ziraat Bankasına herhangi bir şekilde vaktiyle tefevvüz edilmiş yani Bankanın malı olmuş gayrimenkullerin tamamını... Biz Yönetim Kurulu olarak bir karar aldık, bunu da ilk kez burada açıklayayım size, böyle bir karar aldık; tarımsal üretim yapmak kaydıyla ya da hayvancılık yapmak kaydıyla çiftçinin kendisine -ÇKS'de ya da HAYBİS'de, orada bir kaydı olacak- ekspertiz bedeli üzerinden, yani biz "Kardeşim, gel, senin vaktiyle tarlanı herhangi bir mülahazayla almış olabiliriz; al, kendi tarlanı bu ekspertiz bedeli üzerinden..." diyerek kendisine vermeyi kabul ettik. Dolayısıyla bizim amacımız, tarlada üretimin yapılıyor olması. Yani gerekirse yüz yirmi aya kadar vadelerle kendilerine tarlalarını geri vereceğiz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bundan yararlanan oldu mu?

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR – Biz kararı daha yeni aldık, ilk defa burada açıklıyorum; bakın, onu da söyleyeyim, ilk defa burada açıklıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdürüm, geneli üzerindeki görüşmelerde daha detaylı, daha geniş açıklamalar yaparsınız.

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR – Peki.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ama çok önemli bir konudan bahsediyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tabii ki, tabii ki.

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR – Sayın Başkanım, peki, ben şimdilik teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, haklı olarak sayın vekillerimiz “Bankanın genel bankacılık takip oranlarının altında bir takip oranında olmasına rağmen neden bulgu yapıldı?” diye sordular. Şöyle söyleyebiliriz: 2015-2019 arasında, hatta 2017 arasında genelde 1,5; 1,6 arasında olan takip oranları, 2019’da 2,82; 2020 yılında 2,15’e yükselince Bankanın kendi içerisinde bir yükseliş eğilimi gördüğümüz için bu bulguyu getirdik. Takdir edersiniz ki iynin düşmanı daha iyidir yani daha iyiyi yakalamak için iyiyle yetinmemek lazım anlamında biz de baktık. Doğrudur, Bankanın takip oranları sektör ortalamasının altında; bu iyi bir şey, biz bunu zaten raporlarımızda da teyit ediyoruz, bu anlamda da bir sorun yok. Biz bu anlamda takip ettik, takdiri Komisyona bırakıyorum efendim.

Bu arada, Sayın Başkanım, müsaade ederseniz, bu 2019 raporuyla ilgili, alt komisyonla ilgili, Sayıştayla ilgili de bir şeyler söylendi. Arzu edilirse onu da açıklamak isterim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Gerek yok, gerek yok.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Açıklasın ama Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bakın, lütfen Sayın Zeybek...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkanım, az önce arkadaşımız “2019’un verilerini aldık.” diye söyledi. Sayıştay Başkanı burada, söylesin, alıp almadığını söylesin bana.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Lütfen...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Ya, böyle örtmeyle olmaz arkadaş!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Haydar Bey, aldınız mı belgeyi?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, 2019 yılında 3 konuyla ilgili raporumuzda bilgi ve belge temininde yaşanan sorunlar nedeniyle bulgu ve öneri yapmıştık, alt komisyonda bunlar görüşüldü. O zaman 2020 Yılı Raporu yazılmış, o da görüşülüyordu alt komisyonda; 2021 Yılı Raporu çalışmaları da devam ediyordu. Biz 2019’da alamadığımız bilgileri 2020 Yılı Raporu’ndaki çalışmalarımızda temin ettik, o anlamda bir sorun yaşamadık.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Geç, geç; nasıl sorun yaşamadınız?

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Bir saniye ya...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Lütfen... Lütfen...

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Hayır, 2019’da yaşadık Sayın Vekilim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Zamanında temin edememişsiniz. On yıl sonra vermenin...

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Doğrudur, zaten raporumuzda var yani 2019 Yılı Raporu’muzda bilgi, belge alamadığımız için o sorun tespit edilmişti.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Ama 2021 Yılı Raporu’nda da bilgi alınmıştır.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Haydar Bey.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Niye 2022 Yılı Raporu’na bunları yansıtmadınız o zaman? O bilgileri niye biz göremedik?

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkan, niye göremiyoruz biz?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Biz niye göremedik?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Cevaplayabilirim Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Lütfen karşılıklı konuşmayalım.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkan, o bilgiler bizde yok, Sayıştayda olabilir.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Karakaya’nın bunları da söylemesi lazım.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Onu söylemesi lazım yani bizde o bilgiler yok.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Paylaşıldı, bunların hepsi söylendi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylelikle 2019 yılı önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi 2020 yılı önerilerinin görüşülmesine başlıyoruz.

Kurumun 2020 yılına ait 1 no.lu önerisini görüşmüştük, bu nedenle 2020 yılının 2 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 2:

2020 Yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, yanıt için...

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MEHMET ŞÜKRÜ TAŞCI – Diğer bulgu ve öneriler titizlikle takip edilecek ve yerine getirilmeye çalışılacaktır.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı? Var.

Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) - Diğer bulgu ve önerilerde “9.2.1. İhale yoluyla yapılması gereken yapım işlerinin Banka tarafından belirlenen şirketlere ihalesiz olarak verilmesi.” diyor. Bu herhâlde çok önemli görülmedi, üst Komisyona taşınmamış ama bence çok önemli çünkü Sayıştay “İhale yoluyla yapılması gereken yapım işlerinin Banka tarafından belirlenen şirketlere ihalesiz olarak verilmesi.” diyor. Sayıştay bu konuda bunun üst Komisyonda izlenmesi noktasında bence dirayetli davranmalıydı.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Taşınmış durumda, şu anda üst Komisyonda olduğu için konuşuluyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Karakaya...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Yanlış ama Sayın Başkanım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bir milletvekili konuşuyor.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Mevlüt Bey, bakın, siz konuşurken tek kelime etmedik, konuşmadık, eğer konuşacaksanız, karşılıklı konuşmayı biliriz.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Sayın Sertel, bakın, bir şeyi söylüyorum: “Üst Komisyona taşınmamış.” dediğiniz şey üst Komisyonda olan bir konudur, onu düzeltiyorum.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hayır, düzeltmiyorsunuz. Üst Komisyonunda “ana bulgular”a taşınmamış, onu söylüyorum “diğer bulgular”a atılmış, onu söylüyorum. Bu konu çok önemli bir konu. Yani “diğer bulgu ve öneriler”e atılmış “ana bulgu” olarak üst Komisyona taşınmamış onu söylüyorum. Bir yanlış var mı? Söylediğimde bir yanlış var mı Mevlüt Bey? Anlayabildiniz mi beni? Bir kez daha anlatayım mı?

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Bakın...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Devam etsin, ondan sonra söz vereceğim size.

Buyurun, devam edin.

ATİLA SERTEL (İzmir) - Bir kez daha anlatabilirim isterseniz.

Bakın “diğer bulgu ve veriler”e atılmış, “ana bulgu” olarak üst Komisyona taşınmamış, bunu söylüyorum. Yanlış bir şey yok. Var mı yanlış?

NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – Yanlış, tamamen yanlış.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Var, var, yanlış var.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hiç yanlış yok.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Siz devam edin, sonra açıklama yaptıracağız Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya, biz birbirimizin sözünü kesmiyoruz saygı gereği. Dünyanın konuşmasını yaptınız; böyle ayar veren konuşmalarla, üslupla, üstten bakışla; tek kelime etmedik, etmeyiz de yani, biz belli bir saygının gereği siyaset yapan insanlarız. Biz, bu konuda konuşma yaparken, daha dakika bir, daha söylerken araya giriyorsunuz; ben bunu anlamlandıramıyorum, neden bu heyecan, neden bu aşk? AK PARTİ’liler dururken MHP’li arkadaşın bu kadar heyecanla savunmasını da anlayamıyorum yani. Yani herhâlde alt komisyonda Başkan olmasının getirdiği duyarlılıkla hareket ediyor, onu da anlamak gerekiyor.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Evet, bu doğru.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Şimdi, bu bulguda Sayıştay, ihale yoluyla yapılması gereken yapım işlerinin Banka tarafından ihalesiz olarak verilmesini gündeme almış ve bu konuda görevini yapmamakla itham ederek sayfalar dolusu cevap vermişsiniz. Sayıştayın bize sunduğu her bulgu bizim için çok önemli ve baskılara rağmen görev yapmaya çalışıyorlar, gayret ediyorlar. Siz, tek başına küçük görünse de toplamda milyonlarca lira harcadığınız ve ihalesiz yaptırdığınız tadilatlar için “Kanuna uygun.” diyorsunuz. Sayıştay da şubelerin yapım onarım işlerini ihalesiz, pazarlıksız olarak hep belirli firmalara verdiğinizi söylüyor. Bu firmalar kimler Allah aşkına? Ziraat Bankası şubelerinin hangi firmalar tadilatını yapıyor; boyasını, badanasını, yıkımını, dökümünü, yapımını yapıyor? Bunları merak ediyorum, hangi firmalar bunlar? Yani devletin kaynakları harcanırken elbette kanunlara bakacaksınız, elbette ki Sayıştayın uyarısına bakacaksınız, bir parayı harcarken kılı kırk yararak harcayacaksınız; bu para sizin babanızdan kalma bir para değil ki, Bankanın içindeki para. Bu parayı elbette ki tadilat, yapım işlerini piyasayı araştırarak, rekabet oluşturarak ve önemli olan bir rakamı geçtiği zaman da ihaleye girerek yaptırmak kurumun önemli görevi. İşte ben o açıdan soruyorum size: 2020 yılında 36 milyon liralık tadilat ve onarım işi yapmışsınız, 36 milyon TL. 2021 yılında şubelerde yaptırdığınız tadilat ve onarım da var, buna ne kadar harcadınız, bunu öğrenmek istiyorum. 2021 yılında da Sayıştay dinlemeyip tadilat ve onarım işlerini yine ihalesiz olarak mı yaptınız, bunu öğrenmek istiyorum. 2020, 2021, 2022 yıllarında şube müdürlüklerinize yaptırdığınız tadilat, bakım, onarım işlerini hangi ilde hangi firmalara yaptırıyorsunuz, bunu bir tablo olarak sizden talep ediyorum. Açıklık ve şeffaflık konusunda... Tadilat işi bankacılık sırrına da girmediğine göre “Ben şu firmaya şu fiyata yaptırdık, bu

firmaya bu fiyata yaptırdık.” diye bunların dokümantasyonunu bize verin çünkü Sayıştayın bu konuda uyarısı var. Şube tadilatını üstlenen firmaların sahip ve ortaklıklarının Ziraat Bankasının yönetici ve çalışanlarıyla acaba akrabalık bağı var mı, yok mu; ona da bakacağız biz. Bilsek o firmaları, hangi şubeyi hangi firma yaptı bilsek “Onunla acaba bağı var mı?” diye, bunu da inceleyeceğiz. Son üç yılda yapılan şube müdürlüklerinin yenilenmesi işi için toplamda ne kadar harcama yaptınız ve kaç şubeyi tamamen yenilediniz, bunu öğrenmek istiyorum.

Ayrıca, Diğer Bulgu 9.2.2’de kiralanan taşıt araçlarının Banka dışındaki kuruluşlara tahsis edilmesinden bahsediliyor. Diyor ki Sayıştay: “Bankanın aktifinde 88 adet hizmet taşıt aracı var, 439 adet zırhlı araç var. Bunların dışında, hizmet için ihtiyaç duyulan taşıtlar kiralama yoluyla karşılanıyor. Kiralanan araçların 2019 yılı sonu itibarıyla 85’i, 2020 yılı sonu itibarıyla 91’i banka dışındaki kurum ve kuruluşlara tahsis edildi. Mülkiyeti Bankaya ait hizmet araçlarından 20’si banka dışındaki kurum ve kuruluşların kullanımında bulunmaktadır.” Çok önemli bir şey. Yani kirayı siz ödüyorsunuz ve bu araçlar başka kuruluşların hizmetinde oluyor; bunu da anlamlandırmak mümkün değil. Hangi kuruluşlarsa onlar kendileri araç kiralayabilirler ya da araç satın alabilirler, niye Banka öyle bir iş yapıyor? Yani niye bazı kurum ve kuruluşlar kamu araçlarındaki kanuni sınırlamaları aşmak için bankanızı kullanıyor? Niye kullanıyorsunuz? Belki onların yeteri kadar araç kiralama hakkı olmayabilir, onu baypas ederek sizin Bankanızı aracı olarak kullanıp arkadan dolandırarak böyle bir müsaadeye yol açılması son derece yanlıştır diye düşünüyorum.

2022 yılı itibarıyla toplam kiralık araç sayınızı merak ediyorum; araçların tiplerine göre, modellerine göre dağılımını rica ediyorum. Bulguda bahsedilen, 2020 yılında 91 aracı hangi kurum ve kuruluşlara tahsis ettiniz, tahsis ettiğiniz bu araçları kimler kullandı; bunların dokümantasyonunu istiyorum. Yine, 2021 yılında aylık kirası 45 bin lira olan 2 araçtan bahsediliyor, aylık kirası 45 bin lira. Bu 2 aracın markası, modeli neydi ve kime tahsis edilmişti, kim kullanmıştı bu araçları? Aylık kira bedeli 45 bin lira oldukça yüksek bir rakamdır. Yani bu rakamdaki araçların herhâlde modeli ve kullanan kişinin de itibarı çok yüksektir size göre, yoksa o kadar büyük bir rakamdan söz edilemez.

Yine, 2022 yılında kiraladığınız araçların kaç tanesi diğer kurum ve kuruluşların hizmetine verilmiştir. Banka tarafından kiralanan, banka bünyesinde kullanılan ve kurum dışına tahsis edilen araçların modellerini istiyorum ve kiralama sürelerini istiyorum, ödediğiniz bedelleri istiyorum. Günümüz itibarıyla, sizin kiralayıp başka kurumlara tahsis ettiğiniz araçları kimler kullanmaktadır? Günümüz itibarıyla, kiraladığınız araçlara en düşük, en yüksek ödediğiniz tutar nedir? 2020-2022 yılları arasında araç kiralamaya ne kadar ödeme yaptınız?

İşte bu noktalarda Sayıştayın size yönelttiği sorulara yanıt bekliyoruz yani bu konuda sizin yanıt vermeniz lazım. Verdiğiniz yanıtlarda o kişi, kurum ve kuruluşlar yok, üstünden geçerek birtakım yanıtlar vermişsiniz. Nasıl bir uygulama yapıldığını... İşte “Resmî Gazete’de yayımlanarak...” “4603 sayılı Kanun...” “233/397...” “Bankamız sektördeki en etkili rekabet koşulları...” gibi hep yuvarlama, bir sürü masal anlatmışsınız, hikâye anlatmışsınız ama “Kiraladığımız araçları şu kişiye verdik, şu kuruma verdik, şunlar kullandı.” diye bir açıklamanız yok. Yani Sayıştayın sorduğu sorulara yanıt vermediğiniz gibi, biliyorum -bize gelecek yanıtları da buradan kamuoyuyla paylaşmak istiyorum-bize de yanıt vermeyeceksiniz bu konuda, çok açık ve net söylüyorum. Çünkü her kurum ve kuruluş siyasi iktidardan aldığı güçle muhalefet milletvekillerinin hiçbir sorusuna yanıt vermez noktaya gelmiştir. Ama bu yaptıklarınızın her biri bence vicdanen, hukuken, kamu vicdanını yaralaması açısından, halkın parasının har vurup harman savrulması açısından da çok üzüntü vericidir. Geneli

üzerindeki konuşmamda da Sayıştayın “Bizde var bilgileri.” dediği noktada konuşma yapacağım, onda da -geneli üzerinde- ayrıntılı bir bilgi vermek istiyorum ama çok açık ve net söylüyorum: Biz sizden somut yanıtlar istiyoruz Sayın Genel Müdür.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sertel.

Buyurun Sayın Zeybek.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, tabii, Sayıştay Grup Başkanı burada. Grup Başkanı 2019’daki alınmayan bilgi ve belgelerin Komisyona verildiğini söyledi. Ya şimdi, Türkiye Büyük Millet Meclisinin KİT Komisyonu tüm partilerin bir araya gelmesiyle oluşan bir komisyon mu yoksa bir siyasi partinin komisyonu mu? Kime verdiniz Başkan bunu? Biz görmedik böyle bir şey. Sizin denetimde böyle bir şey görmüyoruz, yazılarınızda böyle bir şey görmüyoruz, Genel Müdürün sunumunda böyle bir şey görmüyoruz.

AHMET TAN (Kütahya) – Ayar veriyor gibi konuşuyor bak Atıla Bey, söyler misiniz?

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Arkadaşlar, ben sizin konuşmalarınızı, konuşmacı arkadaşları çok sakın bir şekilde dinledim, o kadar sakın olmayan bir insan olarak sakince dinledim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sakin olalım.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Şimdi, arkadaşlar, burada, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı KİT’e, Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonuna vermiş olduğu yazısıyla Adalet Bakanlığı bir cevap veriyor. Burada detaylı olarak sorumluluk ve görevlerimizi hatırlatıyor. Ne diyor burada? “5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 6/1-c bendinde ise kamu görevlisi, kamusal faaliyetlerin yürütülmesine atama veya seçilme yoluyla ya da herhangi bir surette sürekli, süreli veya geçici olarak katılan kişi şeklinde tanımlanmıştır. Bu itibarla, Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunda görev alan milletvekillerinin 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu uyarınca kamu görevlisi sayılmaları nedeniyle, aynı kanunun 279’uncu maddesi uyarınca denetim kapsamına giren kuruluşların faaliyet ve işlemlerinde kamu adına soruşturma veya kovuşturmayı gerektiren bir suçun işlendiğini görevleriyle bağlantılı olarak öğrendiklerinde keyfiyeti yetkili makam olarak anılan Komisyon Başkanlığına bildirebilecekleri ancak Komisyon Başkanlığına yapılan bu ihbarın 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 158’inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca gecikmeksizin ilgili cumhuriyet başsavcılığına göndermesi gerektiği düşünülmektedir.” demektedir. Bunu da kim söylüyor?

AHMET TAN (Kütahya) – Düşünüyor muş yani.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Bakan adına müsteşar yazıyor.

TAMER DAĞLI (Adana) – Tamam “Yetkimiz var.” diyor burada, bir şey yok ki.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – “Yetkisi var.” diyor.

Arkadaşlar, şimdi şöyle bir şey: Ben size bu konunun nasıl olduğunu ifade edebileyim.

TAMER DAĞLI (Adana) – Bir hatırlatma yapıyor yani.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayıştay Kanunu’nda da var Sayın Zeybek, ona da bir bak istersen, 78’inci maddeye de bak.

TAMER DAĞLI (Adana) – Sayıştay Kanunu’nda da var.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Kanunu okuyanlar, kanunu bilenler gereği olduğu zaman, olay vuku bulduğu zaman yerine getirmiyorsa zaten suçludur.

TAMER DAĞLI (Adana) – Kişisel olarak da yapabilirsin, sıkıntı yok.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Şimdi, arkadaşlar, 2019 yılında bir olayı tespit ediyoruz; suç falan demiyorum burada. Şimdi, görevliler gereği şekilde istenilen bilgi ve belgeleri vermiyor, Sayıştay bu bilgileri alamıyor. Bu neye benziyor biliyor musun? Şimdi, bir vatandaş veya bir şahıs bir suç işliyor 2019 yılında, onu görevli -güvenlik görevlisi veya bir başkası- yakalıyor, yakaladığı hâlde salıyor, diyor ki: “Tamam, seni yakaladım ama salıyorum.” Ya arkadaş, şimdi, oradaki görevli suçlu da görevini ihmal eden, kelepçeyi takmayan adam suçlu değil mi? Kelepçeyi takacak adam kim burada? Sayıştay görevlisi. Sayıştay denetçisi bu görevini yapmamıştır koşullar itibarıyla. Daha sonra “Ben bu görevi yaptım.” falan demek bu işin bir başka boyuta taşınmasıdır. Yani bu olayın nereye gittiğini biliyor zaten. Bu olay daha sonra KİT Komisyonunun alt komisyonuna geldiği zaman KİT Komisyonunun Komisyon Başkanı ve üyeleri görevini yapmadığına göre -onlar da görevlerini yapmamıştır- ne yapılması gerekir? Değerli arkadaşlar, biz daha 2022’nin 2 Martında alt komisyonda bunu görüşürken, Sayın Sayıştay Denetim Başkanı burada, “Ben belgeleri alamadım daha” dedi. Ne zaman aldın bu belgeleri? Bilmiyorum, Haydar Bey, ne zaman aldınız bu belgeleri ve bize neden bu belgeler istenildiği şekilde teker teker dağıtılmadı? Burada bizi, Komisyonu bu şekilde yormaya hakkınız var mı sizin? Veya verilse bile bu geçirilemez ki yani bu belgeleri bize şu anda verseniz bunu geçiştirme mümkünlüğü yok.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek, direkt Komisyona konuşun, lütfen.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkan, ben size konuşayım o zaman.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Konuş, bana doğru dön, konuş.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkan, şimdi, bu hadise... Bir olay vuku etmiştir, vuku ettiği günün haricinde...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sizin bugün hukukçu kimliğinizi gördük; yani lütfen Sayın Zeybek...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Türkiye Cumhuriyeti Anayasası der ki: “Hukukçu olmanıza gerek yok, gerekli yasalar çıktığı an bilginiz ve haberiniz olmuş demektir.” Ben de bir vatandaş olarak, Türkiye Cumhuriyeti devletin bir vatandaşı olarak...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Kötü bir şey demedim ki niye savunuyorsun kendini.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – ...Anayasa’nın temel hükümlerine göre, bir vatandaş olarak, kanunen, çıkan kanun ve hükümleri bilmek zorundayım. Bunları anlatmak da herhâlde hukukçu olmamı gerektirmiyor.

Değerli arkadaşlar, şimdi, böyle bir durumda bu görevler neden yapılmadı? Bu geçirilecek şimdi. Yok, efendim, bunun suç olduğu belli, suç unsuru teşkil ettiği belli ama şu anda bilgi verildi. Ben şu anda bilgi verilmesini kabul etmiyorum çünkü böyle bir bilgidan haberimiz yok.

Sayın Başkan, özellikle size söylüyorum burada; lütfen diyorum, Türkiye Cumhuriyeti Türk Ceza Kanunu’nun 279’uncu maddesi ve buna ilişkin Adalet Bakanlığının açıklamasına uyarak bu konu hakkında yetkili makam olarak, bulunduğum suç duyurusuna gereğini yapmak üzere Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına iletiniz. Takdir yargının olacaktır. Bu yazıya göre benim suç duyurumu işleme koymamanız veya gereğini yapmamanız bariz bir biçimde görevi ihmal ve kötüye kullanma suçlarını teşkil edecektir. Eğer görevi yapmaz iseniz ben de Türkiye Büyük Millet Meclisinin KİT Komisyonu Başkanlık Divanı hakkında görevi ihmal ve kötüye kullanmaktan suç duyurusunda bulunuyorum; gereği Türk yargısının takdirine diyeceğim. Ama tabii, Türk yargısının da takdirini takdir Türk milletindir. Bu olay böyle vuku bulurken bunların nasıl sonuçlanacağı... İnşallah, temenni

ediyorum ki süreci içerisinde, Türkiye Cumhuriyeti devletin değişimleri süreci içerisinde, siyasi iktidarlar dönemi değişimlerinde bu mutlaka ele alınacaktır. Bunlar tarih; ben řu andaki konuşmamı, bir olayı řu anda aydınlığa kavuşturacağınıza, bu işin üzerine gidileceğine inanmadığım hâlde ama tarihte yerini bulması için, řu anda tarihe not düşmek için yapıyorum değerli arkadaşlar.

Diğer taraftan, Sayın Başkan...

AHMET TAN (Kütahya) – Başkanı beklemeyin ağabey, siz kendiniz verin suç duyurusunu.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – O görev benim değil, ben Başkana ilettim, Başkan o görevi yapmak zorunda çünkü yasa onu diyor.

AHMET TAN (Kütahya) – Sizin hakkınız var.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Yasa onu diyor arkadaşlar.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Savcılığa götürüp hakikaten ver, veremiyorsan görevini yapmıyorsun ya.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek herhâlde avukatlık masrafından kaçınmak için yapıyor bunu.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Yani bu milletin hukukunu korumuyorsun o zaman.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Siz vermiyorsunuz diye o zaman biz sizi şikâyet edelim yani.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Şimdi, arkadaşlarımız defalarca, tekraren konuyu dile getirdiler. Neyi dile getirdiler? Tabii, Doğan Holdingin alınması, Ziraat Bankasının da bu konuda büyük kredi vermesiyle řu anda bir olay var. Bu olay yine 2 Mart 2022 KİT alt komisyonunda üst Komisyona çıkarılmadı ve izlemeye bırakıldı orada. Şimdi, nasıl çıkarılmadı? Acaba bu konu, böyle bir vaka bir başka vatandaşın... Örneğin Sayın Genel Müdürüm, şimdi, burada bu şirketin tüm gayrimenkulleriyle beraber siz bir yapılandırma yapmışsınız; size soruyorum: Bir çiftçi, bir besici ödeyemez duruma düştüğü zaman, taksidini ödeyemiyorsa yani almış olduğu krediye geri dönüşüm sağlayamıyorsa siz, acaba gidip o vatandaş iflas ettiği zaman, iflas durumunda “Efendim, senin ahırının veya tarlanın karşılığında, yeniden, bedeli mukabilinde gel anlaşalım.” diyor musunuz? Yaptınız mı bu zamana kadar?

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Diyorlar.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Ben görmedim, benim seçim bölgem Samsun, ben böyle bir şey görmedim Sayın Genel Müdürüm.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Yüz yirmi aya kadar vadeyle, ekspertiz raporu üzerinden veriyorlar.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Bak, şimdi, ben böyle bir şey görmedim.

Ama öyle bir durum var ki Türkiye Cumhuriyeti devletin Ziraat Bankası, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının diğer bankalardan toplamış olduğu paraları -tüm munzam karşılığı- Türkiye Cumhuriyeti devletinde kredi olarak sağlayan bir banka. Ya, krediyi başka yerden getirmiyorsunuz, ne uluslararası arenadan sağlıyorsunuz krediyi ne de řu andaki tasarruf mevduatlarından. Size verilen bu kredilerin çoğunluğu, Türkiye’de Merkez Bankasındaki diğer bankaların yüzde 14 ayırması gereken munzam karşılıkları. Merkez Bankasına yatırılan paraların sizin tarafınızdan kullanıldığı biliniyor; ben öyle düşünüyorum.

TAMER DAĞLI (Adana) – 1.276 milyar TL mevduat nereye gidiyor Kemal Bey?

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Şimdi, 1 milyar 276 milyon TL’lik... Bir mevduat değil bu, Sayın Dağlı.

TAMER DAĞLI (Adana) – Ne ya?

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Şu andaki bankanın şu andaki kredi limitedisi bu.

TAMER DAĞLI (Adana) – Ya, bilançoya da bakmamışsın o zaman.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Bu, mevduatlardan toplanan paralar değil.

TAMER DAĞLI (Adana) – Mevduat o, mevduat.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Ya, ben de biliyorum okudum efendim, ben de biliyorum.

TAMER DAĞLI (Adana) – Nereye gider mevduat?

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Herhâlde bilanço okumasını biliyorum ben, o kadar muhasebe tecrübem var.

TAMER DAĞLI (Adana) – O zaman yanlış yeri okumuşsun.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Şimdi, arkadaşlar, burada Sayın Genel Müdürümüz diyor ki: “Biz, çiftçiye 120 milyarlık kredi sağladık.” Tamam, doğru, çok teşekkür ediyoruz. Evet, faizi de yüzde 14,5; süspansiyon uygulama. Ya, yazılmadı mı bu Sayın Genel Müdürüm? Yani Sayıştayın denetimlerinde, sizin sunumlarınızda bu... Şu andaki uygulamış olduğunuz süspansiyon değeri 14,5.

Şimdi, diğer taraftan, ben şöyle demek istiyorum... Neydi şirketin adı? Söyleyin bana. Demirören. Hatırlamak zorunda da değilim, onun varlığı için, o kadar da kafamı yoracak değilim çünkü yani kimlerle iş birliği içerisinde olduğunu biliyorum zaten. Yani şimdi, hatırlanmayacak ismi de hatırlamak doğru değil hakikaten.

Şimdi, Demirören grubunda Değerli Genel Müdürüm bir yapılandırma yapmışsınız, bu yapılandırmanın içinde... Biz bunu alt komisyonda anlattık, dedik ki... Yani siz, 1 milyar 840 milyon 406 bin 667 TL’yi 321 milyon 749 bin 417 ABD doları üzerinden yapılandırmışsınız. Yani adamın dolar bazındaki kredisini TL’ye çevirmişsiniz, TL’ye çevirmiş olduğunuz krediyi de... Gayrimenkullerini siz bir şekilde almışsınız, bu gayrimenkulleri aldıktan sonra da 250 bin liradan kiraya vermişsiniz. Ya, ne güzel iş ya! Olmaz böyle bir şey arkadaş, ya! Ya, bir çarpım yaptım, Allah aşkına, 321 milyon 749 bin 417 ABD dolarının bugünkü değeri 5 milyar 309 milyon TL.

Ya, size soruyorum, Türkiye’deki gayrimenkuller kendisini kaç yılda amorti eder? Bir gayrimenkul alıyorsunuz, bana göre on-on iki yılda; şu anda yirmi diyelim, en azamisini söyleyelim, yirmi yıl diyelim.

AHMET TAN (Kütahya) – On beş yirmi.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Ya, arkadaş, şimdi hesap ediyorum; 5 milyar 309 milyon TL’yi bölüyorum yirmi yıla, eşittir 265 milyon 450 bin lira yapıyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek, toparlayalım.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Ya, Sayın Genel Müdürüm siz en kötü koşullarda bunu yapılandırıdığınız zaman bugünkü koşullar itibarıyla, bugünkü tarih itibarıyla 265 milyon 450 bin liralık kira almanız gerekiyordu. Aileye böldüğün zaman kaç lira yapıyor? 22 milyon 120 bin lira. Ya, yazık değil mi arkadaş? Siz 250 bin liraya veriyorsunuz bunu kiraya. Ya, kimin malı bu arkadaş? Babanın malı değil ya!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek, toparlayınız lütfen.

Bakın, lütfen üsluba da dikkat edin ya, lütfen ya.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Üslupta bir şey yok.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Hayır var, “Yahu!” diyorsunuz, şunu diyorsunuz, bunu diyorsunuz ya! Lütfen, Allah aşkına ya, Allah aşkına!

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Ya, Sayın Başkan, bu ülkenin...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek, “Sakin olacağım.” dediniz ama sakın olamıyorsunuz.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Ya, doğru ama olmaz böyle bir şey.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ne olmaz?

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Ya, olmaz böyle bir şey.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Olmaz olan şeyi anlatın, güzel güzel anlatın.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Biz bunları burada anlatmasak toplumsal...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Biz anlatmanıza izin vermiyor muyuz? Sayın Zeybek, anlatmanıza izin vermiyor muyuz? Veriyoruz. E, niye “yahu”lu, “şu”lu “bu”lu konuşuyorsunuz? Sakin ol.

AHMET TAN (Kütahya) – Yargısız infaz yapıyorsunuz.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkanım, sizi saygıyla selamlıyorum. Teşekkür ediyorum uyardığınız için.

Şimdi, bakın...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tamam, teşekkür ettiniz. Sayın Zeybek, lütfen, teşekkür ettiniz.

Buyurun Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, tabii, benim burada söylediğim, bazı konuları da belki heyecanla ifade ediyoruz ama kesinlikle ne heyete ne Komisyona ne buradakilere bir ayar vermek değil; öyle ne bir hakkım ne de haddim var, onun farkındayım. Ben sadece belli konularda, belki haksızlığa uğrama konusu söz konusu olduğunda heyecanla bazı şeyleri ifade ediyor olabilirim. Bu ifadelerimle konunun anlaşılabilir hata, yanlışların düzeltilmesini veya en azından “Biz bunu böyle bilmiyorduk.” ya da “Bundan haberimiz yoktu.” şeklinde ifadeler bekliyoruz. Onları kullanma yerine konuyu daha başka yerlere çekerek aynı tavır ve davranışlara devam etmek hakikaten hoş bir durum değil.

Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; biliyorsunuz, Sayıştay denetim raporunda bize gelen öneriler iki grup hâlinde geliyor. Bir, o “esas öneri” diyeceğimiz kısım; bir de “diğer bulgu ve öneriler” kısmı. “Diğer bulgu ve öneriler” kısmı yine usul gereğince alt komisyonda müzakereye açılır, o bulgular ve öneriler içerisinde gündeme getirilmesi istenilen olup olmadığı sorulur ve olursa müzakere edilir, konuşulur ve diğer bulgu ve öneriler yine usul gereğince olduğu gibi, blok olarak üst Komisyona taşınır. Şimdi, benim itirazım hep şu konulara...

Sayın Sertel, tabii, dinliyor mu bilmiyorum.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Dinliyorum dinliyorum.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Sayın Sertel Komisyonun kıdemli, hakikaten bu işlerin farkında birisi ve onun izin verdiği ölçüde de Komisyondaki diğer arkadaşlar bazen Komisyonu geriyorlar, bazen hakikaten çok güzel sakinleştiriyorlar; dolayısıyla bu konularda da etkili olduğuna inanıyorum. Sayın Sertel “9.2.1” galiba, onunla başladı, dedi ki: “Bu bulgu neden üst Komisyona taşınmıyor?” Benim itirazım şuna oldu: Sayın Sertel, “diğer bulgu ve öneriler” zaten üst Komisyona taşındı; taşınmamış olsaydı söz verildiğinde, teklif getirildiğinde “diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini istediğiniz var mı?” diye sorulmazdı ve sorulunca da kendisi zaten bunu söyleyemezdi. Ben buna itiraz ettim yani

“Neden getirilmedi?”ye. Zaten getirildi. “Konuştuğunuz üst Komisyon konusu.” diye itiraz etmeyeyim mi? Çünkü onun üzerine bir sürü konuşma olacak. Yani bir yanlışın, doğru olmayan bir şeyin üzerine 40 tane mantık silsilesi içerisinde birçok şey kurulacak; bunu engellemeye çalıştım. Bu, Komisyonun çalışması açısından da önemli. Ama daha sonradan...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ben de yapıyorum aynı şeyi.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Deniz Bey, Allah aşkına, son bir haftada devirdiğiniz çam 40'ı geçti, lütfen ya! Lütfen, müdahale etmeyin de bir söyleyeyim. Siz konuşunca ben de sesimi yükseltiyorum bastırmak için, o da başka türlü anlaşılıyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Tek kelimeyle cevaplayayım: Saçmalamayın.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun, devam edin Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Şimdi, arkasından da “Bu, peki, neden diğer ana bulgulara alınmadı?”

Şimdi, bunların ana bulgularda mı, diğer bulgularda mı yer alacağının takdirini öncelikle Sayıştay belirliyor çünkü bizim önümüze böyle getiriyor. Ha, biz burada diğer bulgular içerisinde yer alan bir konuyu ana bulgular içerisinde getirebilir miyiz? Elbette getirebiliriz. Bu alt komisyon bir ön çalışmadır. Alt komisyonda böyle bir öneri olmadıysa üst Komisyonda dileyen bunu yapabilir. Ama buradan kalkıp “Alt komisyonda bu öneri ya da bulgu neden oraya getirilmedi?” diye Komisyonu suçlayacak nitelikteki davranış yanlış diyorum. Bakın, söylediklerimi iyi anlamak lazım, “Bu ifade yanlış.” diyorum Atıla Bey, itiraz etmiyorum.

İkincisi, Komisyonda parti isimleri kullandığınız için söylüyorum, Cumhuriyet Halk Partili milletvekilleri de vardı, onlardan da bu bulgunun ana bulgular içerisine alınmasına yönelik bir teklif yok. Yani siz Komisyonu toptan suçlamış oluyorsunuz. Olabilirdi de ama Komisyon, kararlarını demokrasi gereği çoğunlukla alıyor, dolayısıyla çoğunlukla alınmış olan bir kararı eleştirirsiniz ama bunu farklı birtakım yerlere, farklı şeylere götürmek doğru değil. Yani son dönemlerde KİT Komisyonlarındaki en büyük sıkıntıların başında bu geliyor. Söylediğiniz burada... Hiç kimse -daha önce de ifade ettik- ne AK PARTİ'li ne MHP'li ne CHP'li ne İYİ Partili, hiçbirisi yani kalkıp da kamu kaynağının kullanıldığı bir kurumda yapılan yanlışın üstünü örtecek değildir, böyle de bir şey burada yaşanmadı. Ama yanlışlar üzerine kurulu birtakım şeyleri düzeltme yoluna gitmeye çalışıyoruz yani “Bu neden buraya alınmadı?” diye bunun üzerine bir hikâye yazmak doğru değil. Zaten üst Komisyona gelmiştir, usul ve esas bunu gerektiriyor ve dolayısıyla burada da siz konuyu aldınız, açtınız.

Ayrıca, o konuyla ilgili yine ihaleyle yapılması konusundaki teklif de o tarih itibarıyla o kapsama giren konu ve hususlar ihaleyle yapılmaya başlandığı da ifade edilmiş durumda onun için orada kaldı. Ama siz başka bir şey önerebilirsiniz, fikrinize, önerinize elbette bir Komisyon üyesi olarak saygı duyarız. Ama başkası önermedi ya da başkası yapmadı diye bunu suçlayıcı bir şekle, tavra dönüştürmek doğru bir davranış değil. Benim hep söylemeye çalıştıklarım bu, bunun ayar vermeyle alakası yok. Birkaç toplantıdır söylediklerim açık, şimdi tekrar madde madde de tekrar edebilirim. Hususlarda hakikaten yapılan yanlışlar, bilerek ya da bilmeyerek, eğer bir sıkıntı yarattıysa onu bir “ayar” şeklinde değerlendirmeyin, bir uyarı, bir Komisyon üyesi olarak bir dayanışma olarak alıp düzeltmeye çalışırsanız daha iyi olur diye düşünüyorum.

ATILA SERTEL (İzmir) – Mevlüt Hocam, bir şey sorabilir miyim? Bir şey sorabilir miyim müsaade eder misiniz?

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Benim böyle bir şeyim yok.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Karşılıklı...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sorabilir miyim?

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Buyurun efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Hayır, Sayın Karakaya, böyle bir usul yok.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Sonradan yeni bir hikâye yazılıyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Böyle bir yöntem yok ama Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – “Bir şey sorabilir miyim?” diyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama tamam, bitirsin, ondan sonra.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Peki, bitirsin, ondan sonra.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Başkanım, özel istirhamım, sorsun yani kapatalım neyse.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama uzuyor, Sayın Karakaya, uzuyor, bu iş uzuyor.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Uzatan sizsiniz Sayın Başkan.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yani mevcut duruma, yere göre...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Şu anda uzatan sizsiniz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Lütfen...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ben sorumu çoktan sormuştum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Devam edin Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Şimdi, şunu da ifade etmek istiyorum: Burada hem denetimini yaptığımız kurum hem denetimi yapan kurum hem de diğer ilgili, bağlantılı kurumlar tabii ki herkes yasanın kendine verdiği sorumluluğu yerine getiriyor. Yani şimdi, biraz önceki konuyla alakalı ben özellikle hakikaten bu konularda ciddi, tecrübesiyle, geçmişiyile, birikimiyle çalışmalarını yapan -bazen hoşumuza gidebilir bazen gitmeyebilir- Sayıştayın da, bu anlamda Sayıştay denetçilerinin de cevap veremeyecekleri böyle bir ortamda bir konuda suçlanmalarını çok doğru bulmuyorum. Yani gerçekten, yine tekrar ediyorum, hepimiz burada bir hukuk üzerine bulunuyoruz. Herkes birbirinin hukukuna saygı duymak zorunda. Yani Sayıştay yetkililerinin geçmişe yönelik bir bilgiyi, alt komisyondayken alınmamış bir bilgiyi üst Komisyona gelene kadar almış olmalarını burada ifade etmelerini, böyle, farklı bir davranış ya da birileriyle birlikte hareket etme gibi ifade etmek ciddi, ağır bir suçlamadır.

Ben, özellikle bir denetim kuruluşumuza yönelik yapılan bu suçlamayı da kabul etmeyeceğimizi... Tüm Komisyon üyelerimizin bu konuda beni haklı göreceğine inanıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toparlayalım Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Bunu da dile getirmek istedim. Burada geçen dönem alt komisyonda sorulan sorular ve konuşmalar... Komisyon üyeleri elbette soru da yöneltebilirler, evet “Bu bilgi geldi mi gelmedi mi?” diye. Ben şunu beklerdim ki... Kemal Bey hakikaten insan olarak pırıl pırıl bir insan; dostluğu, arkadaşlığı, her şeyi gayet iyi ama mikrofonun, bir de kameranın karşısına geçince bazen hem kendi tansiyonunu hem de Komisyondaki diğer üyelerimizin tansiyonlarını çıkarabiliyor. Onun için bir dahaki şeylerde belki daha sakın olsun, hiçbirimizin tansiyonu çıkmasın arzu ediyorum. Onun için, burada keşke Sayıştay denetçilerimize böyle bir konuyla ilgili “Ne oldu devamı?” diye önce sorup, sonradan o konuşmayı yapsaydı belki bu kadar ne kendisi ne bizler zaman kaybına da uğramayacaktık, canımız da sıkılmayacaktı.

Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Karakaya.

Sayın Gökân Zeybek, buyurun.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Diğer bulgu ve önerilerde, ihale yoluyla yapılması gereken yapım işlerinin Banka tarafından belirli şirketlere ihalesiz olarak yaptırılmasıyla ilgili görüşümü aktarmak istiyorum.

Kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, bankalar ya da Sayıştay denetimindeki kurumlar Devlet İhale Yasası’nın kendilerine verdiği olanaklar ölçüsünde bazı yöntemlerle bu tür yapım işlerini yapabilirler. Tabii, merak ettiğim ve yazılı olarak da cevaplanmasını istediğim nokta şu: Banka muhtelif illerde, ilçelerde şube açabilir, tadilat yapabilir ya da görünmeyen durumlarda onarıma ihtiyaç olabilir. Bunlarla ilgili, siz kapsamını daha geniş tutarak yıl içinde belli büyüklükteki şube sayısını esas alarak ihale gerçekleştirebilirsiniz. Bunda herhangi bir engel yok. Tıpkı diğer kurumların olduğu gibi öngörülmeven durumlara ilişkin olarak ihaleler açılır, o yıl içinde meydana gelecek olan her türlü olumsuzluğu gidermeyle ilgili bir görev tanımı yapılır, bunlar da hak edişlere bağlanabilir. Neden bu yöntem uygulanmıyor da sürekli olarak aynı şirketlere bu tür şubelerin bakım onarım ya da yeni şube yapılması işi veriliyor?

İkincisi, tabii, Türkiye, 2019 yılında, özellikle yerel yönetimler eliyle siyasi partilere, kamu kurum ve kuruluşlarına ya da ilgisiz kişilere, vakıflara ve derneklere tahsis edilmiş yüzlerce özel otomobili gündeme taşıdı. Sadece İstanbul’da -benim bildiğim- 450’nin üzerinde otomobilin İstanbul Büyükşehir Belediyesiyle ilgisiz kişi kurumlara ya da bakanlığa bağlı iştiraklere kullandırıldığını biz biliyoruz, bunlar daha sonra geriye çekilmişti. Şimdi, Ziraat Bankasının da, Bankanın kendisi ya da iştirakleri dışında özel şahıslara kullandığı 20’nin üzerindeki otomobil acaba kime veriliyor? Yani bunu öğrenmek istiyoruz. Böyle bir yetkisi var mı? Sorumluluk alanında kendisine yüklenmiş olan sorumluluklar içinde Ziraat Bankası, evet, gerçekten de birtakım derneklere, vakıflara ya da iştirak dışındaki şahıslara, Yönetim Kurulu ya da Banka çalışanlarının dışındaki insanlara niçin araç kullandırıyor? Bunu merak ediyorum. Tabii, 2020 yılından başlamak üzere, Türkiye’de fiyat istikrarsızlığı, oynak rejim, Merkez Bankasının yanlış para politikaları yüzünden özellikle otomobil kiralamada ve gayrimenkul ihalelerinde bir fiyat istikrarsızlığı ortaya çıkmıştır. Burada tabii, Ziraat Bankasının başlangıçta tadilat yaptırdığı müteahhitlere ya da taahhüt firmalarına öngörülenin çok üzerinde maliyetler çıkması durumunda bunları nasıl fiyatlandırdığını da merak ediyorum. Yani Ocak 2021’de 1 milyon TL’ye tadilatını öngördüğünüz bir inşaat zaten dönem içindeki fiyat artışlarıyla en azından yüzde 50, yüzde 100 artmıştır. Bunu ihale yapmadığınıza göre nasıl, hangi yöntemlerle çözüyorsunuz, onu merak ediyorum.

Şimdi, Değerli Başkanım, biraz önce yaptığım açıklamaya Adana Milletvekili Sayın Tamer Dağlı bir cevap verdi ama bence bir yanlış anlama ya da eksiklik olabilir, ben ifade edememiş olabilirim ya da kendisi yanlış anlamış olabilir. Tekrar, Demirören grubuna verilen krediyle ilgili olarak şunu belirtmek istiyorum: Bakın, Ziraat Bankası, Demirören grubuna ait olan Kemer Country arazisi içindeki Kemer Yapıya ait olan araziye 1 milyar 118 milyon TL ipotegi 4/6/2018 ve 6/8/2018 tarihinde koyuyor. Tekrar söylüyorum: 1 milyar 118 milyon TL. Daha sonra 4/9/2018’de yani bundan yaklaşık iki üç ay sonra Çevre ve Şehircilik Bakanlığı buraya 306 tane villa imarı çıkarıyor; mülkiyet yine Kemer Yapıda. Bundan sonra Ziraat Bankası -tarih veriyorum tekrar- 7 Mayıs 2019 tarihinde, koymuş olduğu 1 milyar 118 milyon TL’lik ipotegini 4 milyar 696 milyon TL’ye çıkarıyor. Yani bir yeşil alana, spor alanına koyduğu ipotegin çok daha üzerinde, neredeyse yüzde 300 seviyesinde bir artışla 4 milyar 696 milyon TL ipoteye çıkarıyor. Sonra burayı 315 milyon dolar ya da 321 milyon dolara yani -Merkez Bankasının kuru o gün neyse- TL cinsinden söylüyorum, 1 milyar 840 milyon TL’ye kamulaştırıyor. İpotek karşılığında mülkiyeti Ziraat Bankasına geçiyor, 1 milyar 840 milyon TL. Ama daha önce

dedik ya, 4 milyar 696 milyon TL, artı 300 milyon dolarlık ipotek koyuyordu. Ama bunun tarihini de söylüyorum size, 23/10/2019 tarihinde 1 milyar 840 milyon TL'ye Bankanın mülkiyetine geçiyor. 17 Şubat 2020 tarihinde Danıştay bütün planları iptal edince bu arazi çöpe dönüyor yani imarsız bir araziye dönüşüyor, sizin 320 milyon dolara mülkiyetinize geçirdiğiniz arazi, arsa, imarsız bir alana dönüşüyor. Kemal Zeybek söyledi, tabii, o arada Demirörenden satın aldığınız bu araziye Demirörene de kiraya veriyorsunuz. Yani Demirören de golf sporu yapanlardan burada yıllık kişi başına 10-15 bin eurodan da aidat topluyor. Yani oradan da çifte kavrulmuş fındık hesabı devam ediyor.

Şimdi, bakın, imar planı olmayan, çöpe dönmüş olan bir araziye, plansız dönmüş olan bu yeri İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 11 Kasım 2020 tarihinde İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisinde oy birliğiyle spor alanı ve yeşil alan olarak tescil ediyor yani tekrar eski meri imar plan koşullarına geri dönüyor yani buranın bir planı var. Yeşil alan ve spor alanına dönmüş olan, İBB'de oy birliğiyle yani AK PARTİ'nin, MHP'nin, İYİ Partinin ve CHP'nin oylarıyla, oy birliğiyle geçen imar planına rağmen Bankanız, Ziraat Bankası gidiyor Çevre ve Şehircilik Bakanlığından nisan ayında buraya yeni bir imar planı yapıyor ve bu imar planı, Danıştayın iptal ettiği imar planından daha yüksek bir yoğunluk getiriyor. Yani daha önceki imar planında burada 2 kat imar varken, şimdi siz zemin artı 2, zemin artı 3, zemin artı 4, zemin artı 5 imar getiriyorsunuz. Ya, bunun Danıştayda ya da idari mahkemelerinde bu plana ilişkin, oradaki yaşayan yurttaşlar tarafından açılan, meslek odaları tarafından açılan davalarla iptal edileceği o kadar açık ki, o kadar açık ki yani şehirciliğin temel ilkelerine aykırı bir işlemde bahsediyoruz. Benim ifade etmek istediğim nokta bu. Yani banka bir krediyi verebilir, bunun karşılığında teminatlar alabilir. Siz de, bu teminatları, devletin gücünü, siyasi iktidarın gücünü ya da bakanlıklardaki yetki gücünüzü kullanarak "Ben burayı yeşil alan olarak ipotek altına alayım, karşılığında bunun değerinin 5 misli bir krediyi vereyim. Arkasından nasılsa buraya bir imar planı geçiririz, imar planıyla da Banka zararlarını kurtarabilir." anlayışının egemen olduğunu görüyoruz.

TAMER DAĞLI (Adana) – "Bu yanlış." diyorum ben de, bu noktada yanlış olduğunu söylüyorum.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Yoksa bu kredinin -bakın verilen krediyi söylüyorum- 675 milyon doların, bunun 630 milyon doları Doğan grubuna ödendi. Bizdeki bilgi 675 milyon dolar bir kredi ödendiği ama bunun üzerine finansmanın yönetilmesi açısından başka krediler de ödenmiş olabilir...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek, toparlayalım. Mükerrer oldu, daha önce de aynı konuşmayı yaptınız, buna benzer rakamları verdiniz.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Şimdi yazılı olarak cevaplanmasını istediğim sorumu soruyorum: Burada açılacak olan davalar... Şu anda da en son, Haziran ayının 22'sinde son plan onaylandı çünkü nisan ayında onaylanan, Çevre Şehircilik Bakanlığının onayladığı imar planında buralardaki irtifak hakkı tesis edilmiş olan haklar dikkate alınmadan bir plan yapıldığı için, kişilerin de itirazları dikkate alınarak 22 Haziran tarihinde son plan da askıya çıktı. Bu, Danıştaydan ve idare mahkemelerinden bu plan da -önceki planlarda olduğu gibi- iptal edildiğinde Ziraat Bankası bu kamu zararını nasıl karşılamayı düşünüyor? Yani Demirören grubunda bunların dışında, sizin elinizde Bankayı ve 84 milyonu koruyacak teminatlar var mı? Bu konuda elinizde başka argümanlar var mı? Banka bu bilanço zararlarını, bu ipotek zararlarını, bu kredi zararlarını karşılamak için kendini garantiye almış mıdır? Onu soruyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Yavuzıılmaz, buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Genel Müdür, değerli Yönetim Kurulu üyeleri, bürokratlar, Sayıştayın kıymetli temsilcileri, milletvekili arkadaşlarım; Komisyona hepiniz hoş geldiniz.

İlk gündeme getirmek istediğim bulgu, kiralanan taşıt araçlarının Banka dışındaki kuruluşlara tahsis edilmesi uygulaması. Çok usulsüz, çok net, çok açık; Bankanın bir paravan olarak kullanılarak kamu kurum ve kuruluşlardaki bürokratlara lüks makam aracı temin edilmesinin sağlandığını ifade ediyor. Bakın ne diyor bulgu? Bulgu diyor ki: “Ziraat Bankasının kiraladığı araçlardan 2019 yılında 85’i, 2020 yılında da 91’i banka dışındaki kurum ve kuruluşlara tahsis edilmiştir.” Yani Ziraat Bankası kir alıyor, aslında 237 sayılı Taşıt Kanunu’na tabi olup da belirli üst donanım özelliklerine sahip olan araçları, makam araçlarını temin edemeyecek durumda olan kurumlara arka kapıdan bu araçları tahsis ettiğini ifade ediyor ve diyor ki: “Mülkiyeti Bankaya ait hizmet araçlarından 20’si de banka dışındaki kurum ve kuruluşların kullanımına verilmiştir.” Yani sadece kiraladıklarını bu kamu kurum ve kuruluşlarına aktarmıyor, vermiyor; aynı zamanda kendisine ait olan araçları da yine tahsis ediyor. Sayıştay diyor ki: “Yapılan incelemede kiralanan taşıt araçlarının çoğunluğunun silindir hacminin 1.600 cc’nin üzerinde olduğu...” Ya, şimdi ne yapmak istiyorsunuz? 1.600 cc’nin üzerindeki araçları hepimiz biliyoruz, bunlar lüks araçlar. Neden lüks araç temin edip Ziraat Bankasının dışındaki kamu kurum kuruluşlarına tahsis ediyorsunuz? Bunun yanıtını istiyorum. Yani “Bu uygulamayı şu anda yapıyoruz, yapmıyoruz.” yanıtınızı değil, bunu niye yaptığınızı açıklamanızı istiyorum. Bunun hesabını bu Komisyonda vermeniz gerekiyor. “Silindir hacmi 1.600 cc’den yüksek olarak kiralanan 69 aracın 38 adedinin Banka dışına tahsis edildiği...”

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yavuzılmaz, kesiyorum ama kusura bakmayın. Yani “Sorunun yanıtını istiyorum.” demek başka, “Hesabını verin.” demek farklı bir şey. Lütfen... Ya, bu konuda daha önceden de uyardık, lütfen üslubunuza dikkat edin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Silindir hacmi...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yani şimdi, bakın “Sorunun yanıtını istiyorum.” demek farklı bir şey, “Hesabını verin.” “Vereceksiniz.” demek farklı bir şey. Lütfen... Rica ediyorum...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bitti mi?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bitti, devam edin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Peki.

Silindir hacmi 1.600 cc’den yüksek olan araçların bir kısmının da aylık kirasının KDV hariç 45 bin lira olduğunu, aylık 45 bin TL’ye kiralanan araçlardan birinin Banka tarafından kullanılırken birinin de Banka dışına tahsis edildiğini Sayıştay tespit ediyor. Bu aracın kime, hangi kurum, kuruluşa, hangi makama tahsis edildiğinin bilgisini sizden istiyorum. Banka dışına tahsis edilen kiralık 91 aracın bir aylık kira yükünün KDV hariç toplam 489 bin lira olduğu raporda yazıyor. Bu, 2020 yılı itibarıyla kurum dışına tahsis edilen, kiralanan araçlarla ilgili yani 2020 yılında ödenen toplam tutar 5 milyon 868 bin Türk lirası artı KDV. Banka dışına tahsis edilen kiralık 91 aracın 45’inin diğer kamu kurum ve kuruluşlarının talebi üzerine tahsis edildiği -talep yazılarını sizden istiyorum, hepsinin- mülkiyeti Bankaya ait olup Banka dışına tahsis edilen 20 adet hizmet taşıt aracından 16 adedinin de silindir hacmi 1.600 cc’nin üzerinde olan araçlar olduğu tespit ediliyor. 20 adet hizmet taşıt aracının 16’sının silindir hacmi 1.600 cc’nin üzerinde olup, mülkiyeti Bankaya ait olup Banka dışına tahsis ettiğiniz... Yani gören de zanneder ki şirketin genel müdürü, yönetim kurulu başkanı, şirketin patronu, kendisine ait bir şirket; oh, araçları kir alıyor, kamu kurum ve kuruluşlarının bürokratlarının altına çekiyor, onlar talep ediyor. Aman ha, şunu demiyor: “Siz, 237 sayılı Taşıt Kanunu’na tabisiniz. Bu, arkadan dolanmalı

bir yoldur, bu uygun değildir, makul değildir, ben buna aracılık etmem.” demiyor. Diyor ki: “Talep mi ettiniz? Ben araçları size vereyim.” Neden? Çünkü Ziraat Bankası Taahhüt Kanunu’ndan muaf ve Sayıştay diyor ki...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Mecliste de Kâtip Üyelerde var.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – 237 sayılı...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Mecliste de var, herkes 2.000 motorlara biniyor.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Kaldıralım işte, hepsini kaldıralım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ya, bakın, Çevre ve Şehircilik eski Bakanlarının danışmanlarına ve bir Çevre ve Şehircilik eski Bakanının eşine dahi lüks makam aracı tahsis ediliyor. Sayıştay raporunda var, beni konuşturmayın.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Konuşuyorsun zaten.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Konuşuyorsun zaten ya.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Türkiye’de 115 bin ile 125 bin arasında makam aracı var. Ya, bu utanılacak bir şey.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Nerede? Ziraat Bankasında mı?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Türkiye’de.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ve bu da Ziraat Bankasının da aracılığıyla derinleşiyor, arka yollar üretiliyor.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ama Deniz, Ziraat Bankasının gibi algılanıyor bu; algıyı öyle yapıyorsunuz. Sanki Ziraat Bankasının 115 bin aracı var, öyle değil kardeşim. Ziraat Bankasının kaç aracı varsa onu söyle.

TAMER DAĞLI (Adana) – Verimliliğine göre belli müşterilere bütün özel bankalar da yapar bunu ya. O zaman biz de aldığımız maaş karşılığında hiç promosyon almayalım bankalardan.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Söylüyorum: Senin, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tahsis ettiği milletvekili makam aracın var mı?

NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – Hiç kimsenin yok.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Var mı milletvekili olarak? Yok.

NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – Öyle bir usul yok ki.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Demek ki olmayınca olmuyor.

TAMER DAĞLI (Adana) – Ama banka, müşterisinin verimliliğine göre bunu karşılıklı... Kâr-zarar ilişkisidir yani.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Dinleyelim... Dinleyelim...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bakın, eğer müşterisi bir kamu kurum ve kuruluşuysa onun tabi olduğu bir 237 sayılı Taahhüt Kanunu var; o, ona tabidir, onun bir anlamı var. Tahsis edilecek makam araçlarının sade olması, motor gücünün belirli bir aralıkta olması gerekiyor çünkü orada bir itibar var, orada sadelikle o itibarın sunulması gerekiyor.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Yalnız “115 bin araç” deyince...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Gündoğdu... Sayın Gündoğdu... Dinleyelim...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Sayın Başkan, yanlış anlaşılıyor ama.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya, söz alırsın cevaplırsın. Metin, söz alırsın cevaplırsın.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Siz getirip de...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ben söz vereyim. Sayın Gündoğdu. Söz vereceğim size, söz vereyim.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ama Ziraat Bankasının değil, onu düzeltin; sanki Ziraat Bankasınınmış gibi algılanıyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bunları süreye ekleyelim lütfen.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Devam edin Sayın Yavuzyılmaz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bakın, insicamı bozmak için bu taktikleri yapmayın.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – 80 milyonluk ülkede 115 bin araçtan bahsediyorsunuz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yapmayın, ayıptır ya.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Devam edin Sayın Yavuzyılmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Herhâlde anlamadınız. İnanın, tekrar etmek isterim ama o kadar süre verilmediği için...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İşte, süremiz kısıtlı Sayın Yavuzyılmaz, devam edin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Metin Gündoğdu, ben, size özel olarak bunları isterseniz daha geniş bir zamanda aktarayım.

Arkadaşlar, tekrar, yani maalesef, ifade edeyim de Sayın Metin Bey de anlasın.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toparlayalım ayrıca Sayın Yavuzyılmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ziraat...

Toparlanamıyor, araya girdiler son dört dakikadır.

Konu şu: Ziraat Bankası, Taşıt Kanunu'ndan muaf. Bunu da kendine kalkan ve gerekçe yapıp da Ziraat Bankasının üzerinden kendine lüks makam aracı tahsis ettiren kamu kurum ve kuruluşlarının yöneticileri var. Kim söylüyor bunu? Sayıştay söylüyor bunu. Bakın, söylediği şey şu, diyor ki: “237 sayılı Kanun'a tabi olan kuruluşların kanuni sınırlamaları aşmak için, kanuni sınırlamaların üzerinde olan araçları, özelliklerini de belirterek Banka aracılığıyla temin etme yolunu tercih ettikleri tespit edilmiştir.” Bu kadar; nokta, bitti. Neyi konuşuyoruz? Türkiye’de eğer devlet kurumlarında, kuruluşlarında 115 bin-125 bin arası toplamında bir makam aracı varsa, ya, bu ülke yönetiminde bu durum itibarıyla büyük bir sorun var demektir, bunu da söylüyorum ve bu makam aracı tahsis edilen kamu kurum, kuruluş yöneticilerine milletvekilleri dâhil değildir. Bu kadar, konu bu. Ziraat Bankasının da buna aracılık etmemesi gerekir.

Şimdi, Sayın Başkanım, müsaade ederseniz geneli üzerindeki kısmı da ben söyleyeyim, geneli üzerinde söz almayayım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Vereyim tekrar geneli üzerinde söz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yok, şu anda tamamlayayım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Gidecek misiniz? Bir yere mi gideceksiniz?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yani buradayım ama şu an için, bir tamamlayayım konuyu.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bulgulara geçelim, ilk şeyde size söz vereyim Yavuzyılmaz, olur mu? Geneli üzerinde ilk hakkı size vereyim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Peki.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tamam vereceğim, size vereceğim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ben kendi süremde devam ediyorum o zaman.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bu kadar bölündüğü için.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sizin konuşmanız bitti mi şu anda Sayın Yavuzılmaz?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hayır, hayır bitmedi; böldükleri için normal konuşmamı tamamlayacağım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – O zaman iki dakika daha konuşma hakkı veriyorum size.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – İki dakika böldüklerini düşünüyorsanız...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, öyle düşünüyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Tekrara sebebiyet vermeleri dâhil olmak üzere...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İki dakika daha veriyorum.

Buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Şimdi, Ziraat Bankası 2020 Yılı Sayıştay Raporu’nda yer alan Demirören grubunun kullandığı kredi... Krediyi ilgili burada konuşuldu, kamuoyunda da zaten konuşulan bir konu. Demirören grubuna 700 milyon dolar şirket satın alma proje kredisi veriliyor; 100 milyon dolar işletme kredisi, sonra bir 150 milyon dolar daha işletme kredisi yani toplam 950 milyon dolarlık bir kredi hacmi oluşturuluyor. Şimdi, buradaki konu şu: Ziraat Bankası, bir kamu bankası mı? Ziraat Bankası, bir kamu bankası. O zaman, verilen bu kredide bir kamu yararı mı var? Yani bu şirket bu krediyi gidip özel bir bankadan kullanabilir miydi? Gitseydi, bu krediyi özel bir bankadan kullansaydı. Ziraat Bankası, bu krediyi kullanarak ne fayda elde etti? Yani yüksek bir faiz oranıyla verdi de yüksek bir kazanç mı elde etti? Bunu bir fırsata mı dönüştürdü? Ne yaptı Ziraat Bankası? Dolayısıyla, bunun çok mu aciliyeti vardı da bu çok mu lazımdı da Ziraat Bankası gitti, bu krediyi Demirören grubuna verdi? Kocaman soru işareti tam olarak bu noktada. Demirören grubu, eğer böyle bir şirket satın alması yapmak istiyorsa özel bankalardan kullansaydı. Özel bankalardan bulamadığı kredinin bulamama gerekçeleri ortada dururken bir kamu bankası olan Ziraat Bankası, hangi aciliyetle, hangi gereklilikle veya nasıl bir kâr elde edeceğini düşünerek özel bir şirkete bir başka özel şirketi -medya grubuyla ilgili olarak- satın almasıyla ilgili bu krediyi verdi? Ben bunun gerekçesini sizden öğrenmek istiyorum. Yani Ziraat Bankasının bu kredi alışverişinin içinde, bu alışverişten çok kârlı çıkacağını düşündüren analiziniz neydi de bu krediyi o analize göre verdiniz? Bunu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Yavuzılmaz.

Buyurun Sayın Dağlı.

TAMER DAĞLI (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Zeybek...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Meclise gitti.

TAMER DAĞLI (Adana) – Meclise gitti, kendisi esasında yanlış anlamış, ben teknik bir konudan bahsettim. Teknik konu da şuydu: Az önce Deniz kardeşimin istediği, işte, kredi tahsis koşulları, mali tahlil raporu, Yönetim Kurulu kararı; istiyor ya “Bunlar neydi, nasıldı? Bu kredi nasıl verildi?” diye... Bir kere, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu’na göre bankanın kredi tahsisine imza atanlar mutlaka yasal

sorumlulukla yükümlüler, burada bir sıkıntı yok ve bankalar en çok denetlenen kamu kurumu yani bir usulsüzlük varsa zaten bu, günü geldiğinde sorgulanacaktır; sizin tarafınızdan da değil, mahkemeler tarafından sorgulanır. Ha, zaten şu anda da Bankanın ilgili şubeleri, iç denetimden, teftiş kurulundan, BDDK murakıplarından geçiyor yani, burada kimse bir şeyi saklayamaz. Teknik olarak kredinin kime verildiği, nasıl verildiği; bunlar farklı şeyler, varsa bir sıkıntı zaten -dediğim gibi- ilgili denetim mekanizmaları gereğini yapar. Burada şu ifade yanlış dedim ben: “Siz, devlet gücünü kullanıp ileride devlet gücünü kullanacağınızı düşünerek çöp olmuş yerleri alıp değerlendirip bunun karşılığında mı kredi veriyorsunuz? Siz böyle mi yapıyorsunuz?” Bu cümlesine ben karşı çıktım, kredinin öyle verilmeyeceğini... Ha, daha sonra teminat alabilir, bu teminatı değerlendirmek adına ne olabileceğini düşünebilir, bunlar farklı şeyler ama söylenen ifade yanlış yani “Şurada bir çöp arazi var, ben bu araziye teminat alayım, daha sonra da devletin gücünü kullanarak bu araziye geliştiririm ve bu araziye geliştirdikten sonra da alacağımı alırım.” Geliştirdikten sonraki değer artışı da karşı firmanın riskinden düşmez dedim, Bankanın direkt kârı olur. Yani işte, “1 milyar doları kapattım, kalan 3 milyar doları da aciz vesikasına bağlayayım, bu adamın işini burada bitireyim, bu gayrimenkulle de ben kârlılığımı bakayım.” Böyle bir bakış açısı olmayacağını, 1 milyar tahsil etse dahi -örnek olarak söylüyorum- kalan kısım için takibin devam edeceğini, bu tarafta gayrimenkulün değerlemesinden dolayı elde edeceği kârı ise bankanın direkt kârı olarak atacağını ifade ettim. Teknik bir konudan bahsettim, Sayın Zeybek kendisi anlamamış, artık arkadaşlar anlatır kendisine.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Dağlı, teşekkür ederim.

Şimdi, söz sırası Sayın Sarıbal’da.

Buyurun.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Öncelikle, yapacağım konuşma belki de son konuşma olabilir, iki buçukta yine tarımla ilgili önemli bir sunumun yapılacağı başka bir komisyona gitmek durumundayım. O yüzden özellikle bu maddede söz aldım, o yüzden sabır ve biraz da sizden zaman talebim olacak. Onun için teşekkür ediyorum söz verdiğiniz için ayrıca da.

Öncelikle -değerli arkadaşımız yok ama milletvekili arkadaşımız- ben “Bugüne kadar neden seraya kredi verdiniz? Bu kredi yanlıştır.” demedim. Türkiye’de 1 milyon dönüm sera var. Bundan sonra bu tür bir yatırımı yaparken düşünüp düşünmeme meselesini sordum. Önemli bir işti çünkü eğer biz hakikaten muz alanlarını korumayı becerebilseydik, muz alanlarını turizme, yapılaşmaya, konutlaşmaya vermeseydik bugün bu kadar büyük yatırımlar yapmamıza gerek kalmayacaktı sera ortamında. Zaten bu ülke aslında en doğal, en yöresel, en doğru kendi geleneksel muzunu yetiştirmiş olacaktı ki doğru olan da oydu zaten ama bunun arkasında gelecek olan fırtınayı umarım yaşamayız, ben sırf bir çiftçi olarak ve bir ziraat mühendisi olarak serada yaşanabilecek, muzda yaşanabilecek hastalık, zarar, buna benzer değişik meseleleri de görmek gerektiği adına söylemişim onu.

İkinci olarak bu taşıtlarla ilgili Deniz Bey ve arkadaşlarım detayları söyledi, hiç oraya girmeyeceğim. Banka ve Doğan medya grubuyla ilgili sadece iki şey söylemek istiyorum. Bakın, dediniz ki: “Biz yeni bir karar aldık; bu kararlar, tarlasına haciz gelmiş, ipotek konmuş kişilerin arazilerini tekrar kendilerine iade edeceğiz. Bunun için de ekspertiz raporu istiyoruz. Bu ekspertiz raporuna göre on yıl geri ödemeli olmaları tekrar bunu vermek istiyoruz.” -umarım yanlış anlamamışımdır- ya da buna yakın bir şey.

Peki, yine başka bir şey söyleyeceğim. Bu arazi edindirme kredilerinde -biliyor musunuz bilmiyorum- bazen 4 kez, bazen 5 kez, bazen 3 kez ekspertiz kredilerine müracaat edilmek zorunda kalınıyor çünkü arazinin piyasa değeri 10 lira, 20 lira, ekspertiz kuruluşu geliyor, yarı fiyat veriyor, yarı fiyat. Âdeta, parası olanın araziye sahip olabileceği, küçük ve dar gelirli küçük çiftçinin yanındaki araziye alamayacağı bir mekanizmaya dönüşmüş durumda ve her ekspertiz raporu geldiğinde ya da grubu geldiğinde 3 bin lira, 2.500 lira, 4 bin lira gibi rakamlar ödeniyor. Burada ciddi bir soygun olduğunun farkında mısınız? Siz değil, sizinle alakası yok bunun. Sistem böyle ama sonuçta Ziraat Bankasından 3 defa kredi için ekspertiz isteme hakkı var bir üreticinin, arazi edindirmek için. Ciddi bir soygun.

Araç meselesine de şuradan girmek istiyorum: Önceden Ziraat Bankasının elemanları çiftçi tarafından alınıp götürülüyordu. Hakikaten araç lazımsa Bankanızın aracı olsun, orada özellikle bünyenizde çalışan ziraat mühendislerine verilsin, onlar gitsin tarlaya; çiftçiye yeni yük oluşturmadan, yeni bir gider oluşturmadan bu işi onlar yapsınlar. Bilmiyorum ekspertiz meselesinin ne kadar içindedir, nasıl görüyorsunuz? Ciddi bir tuzak ve para tuzağı.

Aynı şekilde -devam edeyim- bu hayat sigortası meselesi; aynı şekilde, TARSİM'in oradan, Bankadan yönlendirilme meselesi. Ya, çiftçinin BAĞ-KUR'u yok, çiftçinin kendine ait bir sigortası yok, ailesinin sigortası yok, hastaneye gitse kapıda ama bu adama "Ölürseniz, benim kredim boşa gitmesin." diye sigorta yaptırıyorsunuz ve ciddi rakamlarla. Gerçekten bu, biraz böyle insani düşündüğümüzde acayip bir şey. Bu tam da şey buna denk gelmekte; bu, Doğan medya grubunun elindeki medya alanının başka bir gruba -dediği gibi, ismi önemli değil- başka bir yere transferi. Bakın, sizde nasıl bunun karşılığı var bilmiyorum ama çiftçi, halk bundan çok rahatsız. Belki en çok kamuoyunun yaratmış olduğu bu durumdan da bahsetmek lazım ve bunu da görmek lazım.

Buradan yola çıkarak bu son çıkan kararlar ilgili, Sayın Genel Müdür, şöyle bir şey var: Şimdi, Bakanlık şöyle bir açıklama yaptı, dedi ki: "Biz bundan sonra düz arazilere meyvecilikle ilgili destek vermeyeceğiz. Fidan desteğini kaldırıyoruz, buna benzer destekleri kaldırıyoruz." Ama sizin Cumhurbaşkanının vermiş olduğu, bu 6 Nisan 2022 Çarşamba Resmî Gazete'de çıkan karara göre diyor ki: "Modern basınçlı sulamalar, meyve yetiştiriciliği ve bağcılıkla ilgili, fide, fidan kullanımı, sözleşmeli tarım sertifikalı fide, fidan gibi..." Şimdi, burada ciddi bir çelişki var. Bir tarafta Bakanlık diyor ki: "Ben üretim planlaması içerisinde gelecekte düz arazilerde, oralarda ağırlıklı stratejik ürünler üreteceğim -doğru, itiraz yok- onun için buraya ben destekleme yapmayı düşünmüyorum. Ha, ekiyorsanız elbette sizi kısıtlayamam ama destek vermeyeceğim." diyor. Oysa siz buraya bunu koymuşsunuz yani mutlaka Bakanlıktan geliyor, Hazine'den geliyor bu tür şeyler, siz de mecburen buna uyuyorsunuz. Burada bir çelişki yok mu? Özellikle bunu not almanız ve bunun üzerinde durmanız gerekmekte.

Yine, o büyük rakamlarla söylediğiniz "Tarıma 140 milyar para ayırıyoruz." Bunun bir kısmı şöyle -özellikle de hata yapmamak için not aldım- 24 milyar yüzde 29, 36 milyar sıfır, 25 milyar yüzde 1 ile 5; 56 milyar yüzde 5 ile 10 ve yüzde 5'i, yaklaşık 6,3 milyara denk gelen kısmı da yüzde 10'un üzerinde faize tabi. Şimdi, Hazine ve Maliye Bakanlığı, yeni Hazine ve Maliye Bakanı bir açıklama yapıyor, diyor ki: "Bizim 2021 yılında toplam tarımsal destekler, tarımsal krediler için ödediğimiz indirimli faiz oranı 4,6 milyar TL'dir ve 2022 hedefimiz de 9,8 milyar olacak, bunu 2 katına çıkaracağız." Ve orada yine "Tarımsal kredilerin toplam kullanılan 75 milyarlık kısmını destekledik." diyor, Hazine ve Maliye Bakanı söylüyor. Şimdi, burada da bir çelişki yok mu? Yani sizin toplam... Eğer tamamen sizin üzerinizden geldiyse onu bilmiyorum, eksikim varsa elbette burada konuşacağız. Ha, şunu söylemeye çalışıyorum, bu yeni bir rakam, 13 Mayıs 2022.

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR – Sürekli değişiyor rakamlar.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Bilemem, ben oradaki söylediğini söylemek istiyorum size.

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR – Eskiye ait rakamı söylemiştir.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – “4,6 milyardan 9,8 milyara çıkaracağız.” diyor. Ben bir şey söylemek isterim size: Aynı dönemde, örneğin, baktığımız zaman, geriye döndüğümüz zaman, AKP iktidarında, yaklaşık olarak, Toprak Mahsulleri Ofisinin son bir buçuk yılda görevlendirme zararı 9 milyar; AKP döneminde toplam 24 milyar. Niçin? İthal ürünler için. Hayvancılıkla ilgili, yine söylüyorum, hayvancılıkla ilgili, Sayın Genel Müdür, Sayın Komisyon Başkanı, değerli arkadaşlar...

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Sarıbal, yedi sekiz dakika kullandınız, anlayışımıza sığmıyorum.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Toparlıyorum, toparlıyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Buyurun.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Teşekkür ederim.

Bir daha konuşmayacağım, söz.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Buyurun, estağfurullah.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Sadece hayvancılık için, canlı hayvan, büyükbaş, küçükbaş, kırmızı et, kemikli, kemiksiz, lop et olmak üzere yaklaşık 10 milyar dolar; yem ham maddesi için -140 milyon ton- yaklaşık 60 milyar dolar; toplam 70 milyar dolar. Bir ülke düşünün, bir hükümet düşünün, bir devlet düşünün, yabancı ülkeleri ve şirketlerini sadece tarımın bir sektörü olarak tam 60 milyar dolar desteklemiş, sadece bir yılda Toprak Mahsulleri Ofisine 9 milyar TL zarar hakkı tanımış ama kendi çiftçisine geldiğinde faizlerde indirim tutarı toplam 4,6 milyar. Hadi, bu sene 2’ye katladı; 9,8 milyar. Gerçekten, 60 milyar doları gördüğümüzde, karşımıza acayip bir şey çıkıyor.

Yine de şu arazi satışlarıyla ilgili bir iki haber vereyim. Bilginiz vardır mutlaka ama ben bilgi vereyim. Biraz önce istedim, arkadaşlar gönderdiler. Traktörle ilgili hiçbir haciz veya satış işlemi yok ama Artvin’de çay bahçesi, Afyonkarahisar Başmakçı ilçesi Yassıören köyünde tarla, Samsun Ayvacık ilçesi Çökekli köyünde tarla, Denizli Merkezefendi ilçesi Eskihisar köyünde arsa -hem tarla hem arsa olarak geçiyor- Samsun Çarşamba ilçesi Yukarı Ağcagüney köyünde tarla, Mersin Mezitli ilçesi Tepeköy’de satılık tarla; Konya, Aydın, Ordu’da tarla ve arsa sınıflamasında olan ve görüntüleri de burada olan, Ziraat Bankası aracılığıyla satılık yerler var.

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR – Var, var, onları iade edeceğiz.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Yani, evet, onları iade edeceksiniz, güzel. Bu arkadaşlara söyleyelim, en azından buradan duyarlar onlara iade edeceklerinizi ama...

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR – Onlar için çalışma yaptık zaten.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Başka bir şey daha söyleyeceğim o zaman tam yerine geldiği için. Şimdi, diyorsunuz ki: “Ekspertiz raporuyla biz bunları iade edeceğiz.” Peki, size borçlarını ödeyemeyen bir kitle ya da bir yapı, bir kişi, müşteri, çiftçi, sizin ekspertiz raporlarınızdan sonra bunu ödeyebilme konusunda nasıl bir politika izleyecek? Yani, zaten ödeyebilseydi bugüne kadar bunu ödeyecekti. Aslında, en başa dönmek istiyorum Sayın Genel Müdür, en başa, en başta şu soruyu sordum...

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Sarıbal, lütfen toparlayalım, rica ediyorum.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Bitiriyorum, bitiriyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bitiriyorum, çok şey var ama bitiriyorum ben.

En başa dönüyorum, 120-130 milyar TL kredi -kaldı ki diğer bankalarda da var- dediniz ki: “Ziraat Bankası diğer bankalardaki bütün kredileri bize çağırıyor.” Örneğin -isim vermek istemem- bir özel bankadan, yabancı menşeli bir özel bankadan ben “tarla kredisi” adı altında, ipotegim de yetmemiş olabilir ama yüzde 20 faizle bir kredi aldım, bu yüzde 20 krediyle de onu devralabiliyor musunuz? Birincisi bu. İkincisi de yine aynı sorum çünkü bu çok önemli bir soru... Belki sizi doğrudan ilgilendirmiyor, kurumunuzu yönetiyorsunuz, saygı duyuyorum, hiç itiraz yok. Bütün bunların, destekleme modellerinin, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Tarım Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı üzerinden de geldiğini biliyorum ama bulunduğunuz noktada, bizim muhatabımız olarak ve Bankanın bir yetkilisi olarak, gerçekten çiftçinin ödediği borç, kendi kazanımıyla elde edilip ödenmiş bir borç değil, borç küçülüyor. Mesela, sizin 190 dediğiniz, benim 195 milyar olarak tespit ettiğim tarımsal krediler, çiftçinin daha çok üretim alanı, daha çok üretim, daha çok mülkiyet, daha çok yatırımından dolayı değil. Kar topu gibi olan bir borcun çığa dönüşüp artık sadece takla attırarak döndüğünü, bunu anlatmaya çalıştım; siz anladınız onu. Buna dair bir bilginiz var mı? Üçüncüsü de mesela, ben yapılandırmaya geliyorum... Dört beş yıldır yapılandırma var Sayın Genel Müdür. Örneğin, ben geliyorum, benim 100 bin TL borcum var size ama faiz indirimli krediyi ancak 50 bin lira kadar kullanabileceğim kriterlere göre ve yeniden 125 bin lira borçlanacağım. 50 binlik kısmı indirimli, 75 binlik kısmı da ne yazık ki normal cari faizden oluyor. Dolayısıyla, bunları daha net, daha açık, daha uygulanabilir şekilde ortaya koyarsak daha iyi olur diye düşünüyorum.

Ve ben tekrar Ziraat Bankasının çok kıymetli, çok önemli olduğunu, elbette sadece tarıma odaklanmaması gerektiğini, olabilir ama medya patronlarına da... Sırf siyasal iktidarın bir bankası olmamalı; çiftçinin bankası, elbette esnafın bankası olsun ama o medya patronlarına... Ya da medyayı teslim almak için verilen kredi ne kadar gözetiliyorsa benim çiftçim en az onun kadar gözetilmeli. Ayrıca da bu ülkenin hazineden 130 milyar dolarlık bir tarımsal ithalatı varsa bu ithalatı azaltacak olan, tarıma verilecek destektir, çiftçiye verilecek destektir.

İki önemli örnekle bitirmek istiyorum son olarak.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Sarıbal, bir saniye, özür diliyorum.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Önemli bu, size yararlı olacağı için söylüyorum bunu, faydalı olacak Başkanım, bitiriyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Bakın, müsamahamın çok üzerini kullandınız.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Son cümle, son; inanın, son cümle.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Katılıyorum ama bakın; bu, 5’inci son cümleniz oldu. İstirham ediyorum, son bir dakikada toparlayın, yoksa mikrofونunuzu kapatmak zorunda kalacağım; rica ediyorum, on beş dakika oldu.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Tamam, peki, anladım.

Bakın, mısır üretiminde, ayçiçeği üretiminde ve çeltik üretiminde üretim arttı, ciddi arttı, rakam da vereyim hoşunuza gitsin diye: Mısır 2,5 milyon tondan 5,5-6 milyon tona çıktı, ayçiçeği 700-800 bin tondan 2 milyon tona çıktı ve elbette pirinç 350-400 bin tondan 1 milyon tona çıktı. Bunlar muhteşem işler. Bunu kim yaptı? Çiftçi yaptı. Niye yaptı? Para kazandığı ürünü ekliyor ve kazanıyor, alıyor. Bunu derken şunu demek istiyorum: Biz eğer çiftçimizi doğru ve güzel bir şekilde destekleyebilirsek 130 milyar dolarları dışarıya vermeyiz, hem kendi gıda egemenliğimizi hem kendi gıda güvenliğini sağlarız. Bunun için de en önemli kurumlarından biri Ziraat Bankasıdır diyorum, teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Evet, teşekkür ediyorum.

Değerli üyeler...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Destek alamayan çiftçi yok ki.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Almak da bir işe yaramamış o zaman.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Gündoğdu, müsaade edin, gündeme devam edeyim.

Böylelikle önerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi geneli üzerindeki görüşmelere geçeceğim sayın üyeler. Söz almak isteyen arkadaşlarımıza söz vereceğim. Süre konusundaki hassasiyetinize, anlayışınıza sığınıyorum.

İlk söz, Sayın Yaşar'da.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – “Süre” dediniz de kaç dakika?

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Biliyorsunuz zaten süre olayını Sayın Yaşar.

Geneli üzerine geçiyorum, evet.

İlk söz Sayın Yaşar'da.

Buyurun.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Kurumun değerli yöneticileri, tekraren hoş geldiniz.

Tabii, Ziraat Bankasının büyüklüğü konusunda diyebileceğimiz bir şey yok. Bununla her zaman gurur duyuyoruz. 158 yıllık bir geçmişi var. Gerek yurt içinde gerek yurt dışında bizi temsil etmesinden de gurur duyuyoruz. Hazır yurt dışı demişken Almanya'yla ilgili belli sorunlar vardı; bu, Almanya'daki şubemizle ilgili bize ceza kesilmesinden bahsediliyordu. Herhangi bir ceza kesildi mi? Atamaya çalıştığımız genel müdürleri reddettiği ifade ediliyordu. Orada son durum nedir, onunla ilgili bir bilgi verebilir misiniz.

Devamında, ben özellikle yurt dışı şubelerden bahsetmek istiyorum. Biliyorsunuz, bugün hem Afrika'da hem Orta Asya'da hem Orta Doğu'da çok ciddi faaliyetler yürüten firmalarımız var. Bunlar ticaretin her alanında faaliyetler yürütüyorlar. Dolayısıyla, yurt dışı şubelerin güçlendirilmesine yönelik, gerek sermaye yapıları gerekse bilgi, birikim, deneyim açısından durumları nedir? Bunu ne için söylüyorum? En kolay bilgileri sizin şubelerinizden alabiliriz. Yani bir ülkeyi ziyarete gittiğimiz zaman, o ülkenin hukuk düzeni nedir, muhasebe düzeni nedir, ticari düzeni nedir; neler olup bittiğini en kısa yoldan, bilfiil ticaretin ve iş dünyasının içerisinde olan bir bankadan... Hem de yerli banka olması itibarıyla da doğru bilgilere ulaşmamız açısından çok ciddi katkılar olacaktır.

Zaman zaman belli sorunlar yaşanıyor, belli ülkelerde yaşanıyor. Ben bir miktar Türkmenistan'ı biliyorum. Mesela, orada konvertasyonda problem var, havaleden problem var. Gerçi, her ne kadar, oradaki bankanın yüzde 50'si bizim, yüzde 50'si Türkmenlerin olsa bile orada biraz daha ağırlık konabileceğini düşünüyorum yani biz de eşit şartlarda olmamıza rağmen, maalesef, daha çok, Türkmen tarafının uygulamaları orada ön plana çıkıyor. Bu manada orada da ciddi problem yaşanıyor. Bu hafta sonu itibarıyla Cumhurbaşkanımız Türkmenistan'a gidiyor Türk İş Konseyiyle beraber, Karma Ekonomi Toplantısı da var. Hazır yeri gelmişken oradaki arkadaşlarımızla bu konunun orada gündeme gelmesi konusunda bir iletişim sağlarsanız ben katkı sağlayacağını düşünüyorum. Çünkü bugün her türlü biz dolara engel koymaya çalışıyoruz yani “İnsanlar yurt dışına dolar göndermesinler.” “Şu oranda bozdursunlar.” kur korumalı mevduat hesapları da dâhil tümüyle bunun muhafazasına yönelik. Yurt dışı

inşaat sektörü de olsa girdiler açısından özellikle inşaat sektöründe iki yönlü ticaret yapıyoruz. Hem buradan oraya inşaat malzemelerini ihraç ediyoruz, aynı zamanda da orada yaptığımız müteahhitlik hizmetleri bedelinde belli rakamları Türkiye'ye getiriyoruz. Bununla ilgili, yaygın olan bu bankanın çok ciddi çalışıyor olması lazım. Mesela, Türkiye'deki toplam cironuz ile yurt dışında yaptığınız cironun arasında nasıl bir ilişki var? Aynı zamanda, buradaki limitlerin oradaki şubeler marifetiyle kullanılması yanı sıra bazen belli büyüklüklerde kısa da kalabiliyor. Dolayısıyla, oradaki şubelerin, oradaki iş adamlarının oradaki hacimlerini büyütme açısından biraz daha farklı bir yapı içerisinde faaliyet göstermelerinde fayda var.

Tabii, benim özellikle ilgimi çeken, genç çiftçi kredisi, kadın çiftçi kredisi, Altın Kovan, üreten kooperatif kredisi, güneş enerjili sulama kredisi; ama tabii, bunların toplam cironuzdaki payı düşük.

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR – Daha yeni başladık, söylemişim onu.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Evet. Yani burası çok önemli.

Hakikaten, en başta şunu söyleyeyim: Bugün de Parlamentoda, Genel Kurulda gündeme getirmeyi düşündüğümüz, çiftçilerimizin önemli bir kısmının bu sulama suyuna ödedikleri enerji bedeli artık tahminlerin çok üzerinde. Şimdi, mesela, konut, iş yeri kiralarken elektrik, su doğal gazı hep ihmal edersiniz ama bugün her ne kadar “Ekonomide problem yok.” dense de ödenen elektrik, su, doğal gaz paraları kiranın neredeyse ötesine geçti, bunlar önemli hâle geldi. Bu manada destekleriniz çok önemli. Neden önemli? Türkiye, her ne kadar tarım alanları daralsa bile netice itibarıyla bir tarım ülkesi, tarımda fazla veren bir ülke. Bu sulama suyuyla ilgili enerjiye ciddi oranda bir bedel ödüyor. Burada yeterli güneş de var. Yani bugün Avrupa açısından baktığınız zaman, Avrupa'dan çok daha fazla güneşlenme ortalaması var yani Türkiye'nin ortalaması 1.800'ler civarında. Bugün Almanya önemli oranda güneş enerjisinden istifade ediyor, ortalama güneşlenme oranı 1.300-1.400 saatlerde. Dolayısıyla, bu, ciddi oranda desteklenmesi lazım gelen... Tabii, sadece çiftçi değil, küçük işletmeler de hayvancılık yapan arkadaşlarımız da yaptığı ahırların üzerinde bu tür uygulamaları yapabilirler veya farklı alanlarda da yapabilirler. Yani tarım dışı hayvancılık yapanlar da aynı şekilde bu enerji projelerinden istifade edebilirler.

Şimdi, Türkiye'deki çiftçinin yaş ortalaması yükseldi: 55-60'lar. Yani maalesef köylü nüfusu azalırken şehirli nüfusu artmaya başladı. İnsanları toprağa bağlamanın en makul yolu onların orada barınmalarını sağlamak ki işte o da buradan geçiyor. Bu alanı ne kadar genişletebilirsek o kadar iyi. Yani bu işi tabana yayma gibi bir şey, riskleri ne kadar tabana yaysak o kadar iyi. Tabii, toplam krediler içerisindeki payı yüzde 22. Siz de yeterli görmüyorsunuz, biz de yeterli görmüyoruz. Zaten bunun oranının muhakkak daha fazla artması lazım. Zaten geri dönüşünde de verdiğiniz rakamda “Ödenemeyen krediler binde 7.” diyorsunuz. Yani demek ki bizim çiftçimiz aynı zamanda da borcuna sadık, aynı zamanda küçük işletmeler de yüzde 90 oranında borcuna sadık.

Burada kredilendirmenin de işte... Arkadaşlar da hep aynı şeyin üzerinde duruyor. Keşke 800 milyon doları bir kişiye kredi verene kadar... Yani “250 bin” diyorsunuz. 250 bini böldüğünüz zaman korkunç bir şey çıkar. Riskin de tabana yayılması açısından -siz bankacısınız, yıllarınızı verdiniz- bunun ne manaya geldiğini gayet iyi bilirsiniz.

Bu 120 ay vade... Tabii, hakikaten “Arsalarını, tarlalarını geri almaları açısından iade edeceğiz.” diyorsunuz, yeni aldığınız bir karardan bahsediyorsunuz. Siz önemli oranda imalat sanayisini de destekliyorsunuz. Aslında aynı şeyi imalat sektörü için de yapmak gerekir. Nasıl, tarlayı eken çiftçi, onun üzerinden ürün elde edip bir gelir elde ediyorsa bugün aynı imalatı yapan esnafımız, yatırımcımız, işletme sahiplerimiz de aynı mantıkla hareket ediyor. Yani onların tezgahını çevirmek de aslında bizim

görevimiz. Bununla ilgili hep anlatılır işte Yahudilerin temel felsefesi. “Onlar dünyayı parayla idare ettikleri için hiçbir zaman imalatçının, üreticinin tezgâhını alıp götürmez.” derler; tam tersine, ona belli ortaklık yapısı kurarak, işletme sermayesi desteği vererek sistemi çalıştırır, parasını tahsil eder, ondan sonra da “Sen yoluna, ben yoluma.” der, gider. Yani bu, Türkiye açısından düşündüğünüz zaman... Çünkü Türkiye’deki özellikle orta ve küçük boy işletmeler sermaye şirketleri değil; bunlar bir kişinin yola çıkmasıyla, belli bir gayret ve çabayla meydana gelmiş şirketler. Türkiye’de de zikzaklar çok fazla. Yani bugün devlet hedefler koyuyor, diyor ki: “Yıl sonu enflasyon hedefi 9,8 olacak, kur hedefi 9,27 olacak.” Şimdi bir işletmeciyi düşünün; buna göre gitmiş, makine almış; buna göre gitmiş, üretim için belli bir projeksiyon koymuş orta yere; devletin rakamlarına güvenmeyip de neye güvenecek? Ama bu rakamların hiçbiri tutmadığı zaman ne oluyor? Bakın Türkiye’deki ilk 500 şirkete. On yıl önceki ilk 500 şirket ile bugünkü 500 şirkete baktığımız zaman önemli çoğunluğunun bugünkü 500’ün içinde olmadığını göreceksiniz. Yani bu zikzaklardan dolayı Türkiye’de şirketler, çok ciddi oranda, maalesef iflasın, konkordatonun eşiğine geliyor. Tam burada, madem böyle güzel bir karar aldınız... Tarımla ilgili, 120 ay vade, iyi bir vadedir. Yaklaşık 10 yıl bir vadeyle bunlar yüzde 99 çevrilebilir; çiftçi çiftçilik yapmaya devam eder. Aynı şeyi küçük ve orta boy işletmeler için yapmanızda da ben çok büyük faydalar olduğunu düşünüyorum. Neticede, siz, evet bir bankasınız...

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Yaşar, toparlayalım lütfen.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Başkanım, yeni başladık daha.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – E, on dakika oldu.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Peki, peki.

Ya, bozdun konsantrasyonumu.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Estağfurullah, ben sadece hatırlatma yaptım. 10’uncu dakikada hatırlatma yapıyorum.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ederim.

Şimdi, tabii, çiftçinin desteklenmesinin yanı sıra biz üreticinin de desteklenmesini sizden istemiştik. Son dönemde, özellikle bankaların, gelirlerinin yüzde 50’den fazlasını faiz gelirlerinden elde ettiklerini görüyoruz. Bu son dönemdeki politika faizi yüzde 14 ama bugün devletin borçlandığı faiz yüzde 23. Öbür taraftan, kur korumalı mevduattaki rakamlar başka bir şey. Bu bankaların kârının yüzde 50’den daha fazlasının bu alandan elde edildiğini söylüyor. Ziraat Bankasının buradaki durumu nedir? Yani sizdeki bu kârlılık oranı, ifade ettiğiniz rakamlardaki asli faaliyet alanlarınızdan mı, yoksa bu devletin oluşturduğu bu zikzaklardan... Piyasa faizidir, şudur, budur; bunlarla arasında nasıl bir ilişki var, bununla ilgili bilgi verebilir misiniz?

Tabii, diğer taraftan, gerek yapım işlerinde gerekse doğrudan satın almalarda şeffaflık önemli. Yani bugün Türkiye’de gerçekten çok ciddi üretim var. Hayatın her alanında bu tür talep ve tekliflerinizi karşılayacak firmalar var. Bazen aciliyet kesbedebilir, bunun için bir şey söylemiyorum ama bu söylediklerinizi mümkün olduğunca herkese açık -daha önce bu rakamları alt komisyonla da ifade etmiştiniz aslında- ümit ediyorum, rakamlarla da ifade ederseniz daha mutlu oluruz. Her ne kadar Sayıştay bulgularında bunu gündeme getirse de yani bu alanlarda biz iyileşmenin olduğunu sizin yönetiminizde net bir şekilde görmek istiyoruz.

Devamında, kiralanan araçlar meselesi var. Tabii, bankacılık yapıyorsunuz, buna bir itirazımız yok. Ne bileyim, birine ciddi bir oranda kredi veriyorsunuz; ne bileyim, emekliye bir maaş ikramiye verdiğiniz gibi veya kredi kullanan bir firmaya da “Bu krediyi bizden kullanırsanız şöyle bir iş, yani bir araç desteği verebiliriz.” gibi mi yoksa tamam devletin malı, birisi arıyor telefonda “Şu aracı buraya

tahsis et, bu aracı buraya tahsis et..." Eğer uygulama böyleyse ben tümüyle karşısında olduğumu net bir şekilde söyleyeyim. Yani tabii devletin kurum ve kuruluşlarının araca ihtiyacı vardır ama sizin bir de asli bir yönünüz var: Bankacılık. Bankacılık faaliyet alanınızla ilgili yapılan tasarruflara diyebileceğimiz hiçbir şey yok ama siyasi mülahazalarla "Gönder buraya, gönder şuraya..." Netice itibarıyla hepimiz, siz o masada, biz bu masada tüyü bitmemiş yetimin hak ve hukukunu müdafaa etmek üzere toplanmışız, neyi daha iyi yapabilirizi konuşmaya çalışıyoruz.

Bunun yanı sıra ben yönetim kurulunun ücretleri mücretleri, bunların hiçbir tanesine takılmıyorum. Yani bugün sizin sektörünüzde yetişmiş elemanların ücretlerinin ne olduğu konusunda üç aşağı beş yukarı fikrim var, muhakkak bilgi birikim, deneyime sahip arkadaşlarımıza hak ettiklerini vermediğiniz sürece kaybedersiniz. Yani bugün bu sektörde herkes her yere geçebilir ama bunun belli bir kural ve kaideler içerisinde yapılmasında fayda var yoksa ben bu ücretlere takılınmasının, uğraştığımız rakamlarla ilgili söylüyorum, bir karşılığının olmadığını düşünüyorum. Neticede sizde çalışan insanların net bir şekilde geçim derdinin olmaması lazım ki işine kendini konsantre edebilsin. Zaten Türkiye'nin bu işlere konsantre olamayışının en büyük sebebi de gelir adaletsizliği. Bugün yüzde 45, 50'si asgari ücretle geçinen bir ülkede insan neye konsantre olacak da ne iş yapacak, eve ekmek götürmenin derdinde. Onunla ilgili bir derdimiz yok.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yurt dışı şirketlerinin yönetim kurulu üyelerinin ne kadar ücret aldığını biliyor musunuz?

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Tahmin ediyorum. O da oranın şartlarına göredir, biraz biliyorum mesela bu aynı zamanda...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ne kadar olduğunu soralım.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Şunu söyleyeyim mesela yurt dışında...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bilelim, ona göre biz de...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Verilebilir, o mesele değil, dediğim gibi benim çok takıldığım bir şey değil. Yani neticede bugün...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yaşar, toparlayalım lütfen.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Toparlıyorum Başkanım.

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR – Hepsi tek kalem, hepsi kişi başı 7.300 lira, Türkiye'nin her yerinde aynı.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdürüm, karşılıklı soru-cevap şeklinde...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yurt dışındaki genel müdür de mi 7.300 lira alıyor?

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Yönetim kurulu ayrı şey, icraatın içinde olanlar onlar, dolar bazında...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yurt dışında 7.300 lira alıyor da kirasını nasıl ödüyor?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Soru-cevap şeklinde bir usulümüz yok.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yurt dışındaki genel müdür ne kadar alıyor? Onu söylüyorsanız onu da söyleyeceksiniz, söylemezseniz saklamış olursunuz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yavuzyılmaz, siz... Lütfen... Bakın, böyle bir şey yok ama Sayın Yavuzyılmaz.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – O ne demek ya? Size de cevap verdi Genel Müdürümüz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bakın, Komisyonda istenilen sorulara cevap veriliyor, istenilenlere verilmiyor, istenildiği zaman usul deniliyor, istenildiği zaman usul olmuyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Sayın Yaşar.

Toparlayalım lütfen.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Türkiye’deki rakamlardan bahsettiniz, Türkiye’deki bankamızın büyüklüğünden bahsettiniz. Mesela Avrupa ölçeğinde bankamızın yeri nedir? Dünya ölçeğinde bankamızın yeri nedir? Mesela bir de o son dönemlerde CDS şeyleri var, Türkiye’nin maalesef istesek de istemesek de bugün ekonominin içinde bulunduğu durum itibarıyla 800’lerin üzerinde. Siz doğal olarak uluslararası arenada belli kredileri alıyorsunuz, bu aldığınız kredileri de belli alanlara transfer ediyorsunuz. Son borçlanma oranlarınız nedir uluslararası arenadan? Bu CDS rakamlarının yüksek olması sizi ne derece etkiliyor?

Tabii son bir şey daha söyleyeyim fazla şartları zorlamadan. Üçüncü havaalanının, İstanbul havaalanının işte yerli bankalar tarafından finanse edilmesine arkadaşlar “Ya, çok iyi oldu bu, bankaların gücünü gösterir.” dediler ama bence, bunlar devlet bankaları, her alanı destekleyebilir. Bu ihaleler yapılırken bizim onları zaten finanse etme gibi bir sorumluluğumuz yok. İhaleye çıkarken diyoruz ki: “Bu krediyi kendiniz bulacaksınız, bulduğunuzda zaten devlet size bir şekilde yolcu garantisi veriyor, onu rezerv, onu teminat göstererek kredi alıyorsunuz.” Bugün devlet bankalarının iyi kötü hâlini, şeklini hepimiz biliyoruz. Eğer devlet kendi finansmanı ile yapacaksa “Bunun kredisini Ziraat Bankası Halkbank, Vakıflar veriyor.” desin, inanın o yaptığınız havaalanlarının fiyatı en az öldüm desen yüzde 30 daha ucuza yapılır. Hani bunu biraz bu işlerden anlayan biri olarak söylüyorum.

Bitiriyorum Başkan.

Tabii, Demirören Grubu takibe düşmüş bir kredi değil. Bu arazi işi de... Zaman zaman bankalar kendi ipoteklerini artık kârlı mı görüyor ne görüyor bilmiyorum. Aynı şekilde Next Level’ı da satın aldınız, Next Level da bugün takibe düşmüş bir kredi değil, bildiğim kadarıyla 60 milyon dolar ya da euroya da bunu satın aldınız. Yani Demirören Grubunun kredileri takibe düşmüş krediler değil, daha önce verilen ipotekler üzerinden belli bir nakit tahsil edilerek yerine konmaya çalışılıyor. Başta da söyledim, kesinlikle benim tasvip etmediğim bir kredi türüdür, siyasi mülahazalarla, basındır, şudur budur doğru bulmadığımı bir kez daha ifade ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toparlayalım Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Toparlıyorum Başkanım.

Son... Bu özürli çalışanlarla ilgili, yükümlülüklerle ilgili yüzde 4 var. Kurumunuzda buna çok önem veriyoruz çünkü onların bankalarda onların iş bulma imkânları ve fırsatları daha yüksek. Bu konuyla ilgili bağlı kuruluşlarda veya genel müdürlük seviyesinde kadrolarınızı doldurdunuz mu? Beş yıl sonra, on yıl sonra, on beş yıl sonra biz Ziraat Bankasını nerede göreceğiz? İşte tarımsal kredilerde, imalat sanayiinde veya farklı sektörlerde nerede göreceğiz?

Ben şu ana kadar verdiğiniz hizmetlerden dolayı size, yönetim kuruluza ve bütün çalışanlara teşekkür ediyor, başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

Buyurun Sayın Yavuzyılmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Başkanım Kemal Zeybek’in konuşması varmış Genel Kurulda, o yüzden sıra istedi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, tamam.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Bu arada benim sorularına da yazılı cevap verebilir, ben de Genel Kurula gidiyorum Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, peki.

Buyurun Sayın Zeybek.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Rica ediyorum.

Buyurun.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Tabii Sayın Genel Müdürüm, burada bizim en çok konuşabileceğimiz şey tarım ve hayvan, besici kredileri. Şu andaki açıklamalarınızda o 120 milyar dolayındaki bir kredi yapısının, bu tarım sektöründe ve hayvancılıkta verilen kredilerin çok yetersiz olduğu bugünkü koşullar itibarıyla... Çünkü Türkiye'nin çiftçisi, üreticisi bu ülkede hem üretim yapıyor hem istihdam sağlıyor. Çok geniş bir alanda istihdam sağlanan bir yer, alan burası. Sadece üretim yapmıyor, istihdamı da bu şekilde sağlamış oluyor. İnsanlarımızın yaşam koşullarının daha iyileştirilmesi için ve kendilerinin daha iyi, verimli üretim yapabilmesi için tabii ki süspansiyonlu kredilerin verilmesi Türkiye'de doğrudur. Daha düşürülerek verilmesi gerekir. Zaten Ziraat Bankası da bu kredileri verirken, sübvansiyonları uygularken sadece kendi faiz desteğiyle yapmıyor bunu, maliye gelirlerinden aktarılan sübvansiyon destekler bunlar zaten. Maliyeyle beraber iştirak edilerek bunların yükseltilmesi gerekiyor.

Diğer tarafta tabii arkadaşlarımız çoğu şeylere değindiler. Son aylarda, özellikle konut kredilerine talepler çok arttı. Sebebi şu: Devlet bankalarında -Halkbank, Vakıflar Bankası, Ziraat Bankası- olan kredilerin çok düşük oranlarda seyretmesi. Ve insanlarımızın da bu konudaki taleplerini bu bankalar yüksek oranda veriyorlar ama şöyle bir gerçek var, tabii, Ziraat Bankasında da özellikle dilimler ölçeğinde krediler verilmeye çalışılıyor. Özellikle 1 milyonun üzerinde krediler fazla kullanılmak istenmiyor, kesintiye gidiliyor. Kullandırmaya verirse bile kişilerin ödeme ve koşulları veya gelirleri o düzeyde olsa bile kredilerin verilmediği gözleniyor. Bu şekilde bankada siyasi bir ayırım gözetilerek mi bu krediler daha çok tahsis ediliyor, bunu bilmek gerekiyor. Ben insanlarla görüştüğümde bu kredilerin genelde, daha çoğunlukla belirsiz bir şekilde kendilerine verilmediğini ve hak ettiklerini, kredi limiti şartlarının şeylerinin tuttuğunu, tuttuğu hâlde ödeme koşulları, banka kredilerinin, konut kredilerinin şahıslara verilmediği söylenmekte, bilinmekte daha doğrusu.

Diğer tarafta, bu besi kredilerinin de tabii ki kontrollü verilmesi gerekiyor, teminatlar alınması gerekiyor. Yani sadece “Al sana verdim, bunu kullan.” demekle olmaz. Bir yerde hayvan sayısıyla, üretimiyle ve takibiyle bu işlerin yapılması gerekiyor. Bazen bu konuda takipsizliklerin veya iyi kontrollerin de yapılmadığı, yer yer de -ben kendi bölgemden biliyorum- göz yumulduğu da bir gerçek. Ama gerçekten besi yapan ve süt üreticiliği yapan insanlarımıza bunların bazen verilmediği, destek verilmediği de söz konusu. Özellikle bu kredilerin tabana daha yayarak verilmesi sağlanırsa hem insanların istihdamı açısından hem üretim açısından daha iyi olacak diye düşünüyoruz.

Tabii bahsettiğimiz gibi, bu Demirören kredisi Türkiye'nin aslında çok konuştuğu, çok bilinen bir kredi durumuna geldi. Çünkü hak edilmeyen bir kredi, verilmemesi gereken bir krediydi. O yüzden bu çok konuşuluyor. Aslında biz başkalarına, KOBİ'lere, diğer sanayi kuruluşlarına kredi verilmesine karşı değiliz; tabii ki verilecek. Siz o finansları sağlayacaksınız ki onlar üretime dönük sanayi yatırımları yapacak, sizin de ona destek olmanız gerekiyor, bu doğru olan şey ama sanayi olarak yapılmayan, üretim olarak destekli olmayan kredinin verilmesinden, siyasi olarak verilmesinden dolayı eleştiri alıyorsun. Biz buradaki eleştirilerimizi bugün belki Kurum olarak yapıyoruz ama şahsınızda değildir bu çünkü siz o dönemlerde görevde değildiniz, biliyoruz yapılan şeylerde yoktunuz ama biz

bu eleştiriyi Kurum olarak yapıyoruz, belki siz kendiniz de bu konuda şahsi olarak şey görebilirsiniz; bizim konuşmalarımız, düşüncelerimiz, söylemlerimiz sizin şahsınıza değildir, Kurumun bugüne kadar yapmış olduğu yanlış uygulamalar ve projeler yönüyle söylenmektedir.

Diğer tarafta, tabii tarımsal girdilerde, tarım aletlerinde verilen kredilerin de son dönemlerde çok kısıtlı bir duruma getirildiği ve insanların istediği şekilde tarım aletlerinden almış olduğu krediyi de fazla bir şekilde kullanamadığı, diğer tarafta, sizinle beraber tarımsal ve hayvansal kredileri desteklerken Denizbank daha çok ön plana çıkıyor, onlar çok yüksek rakamlarla veriyor. Vatandaşımız sizden daha iyi olanaklarda, oranlarda kredi alabilse o bankalara da gitmeyecektir. Ama yükseltin bunu; 120 değil, 220 olsun, 320 olsun. Yani diğer taraflardaki kredi uygulama alanını kesin; üretime, tarıma ve hayvancılığa verin. Bu konuda verilen krediyi her türlü koşulda, isterseniz sıfır krediyle verin, sizin yanınızdayız, sizin destekçiniz. Çünkü bizim eleştirilerimiz şu anda üretime yönelik yapılan kredilerde “Yapmayın, etmeyin, vermeyin.” şeklinde değildir. Hak etmeyenlerin aldığı, siyasi olarak uygulanma durumunda olan kredilere bizim eleştirimizdir.

Tabii ben burada yine yenileyeceğim -Sayın Başkanım da burada, Sayıştay, başka arkadaşımız da burada- bu sabahtan beri konuşmuş olduğumuz olayı bir daha tekrar edeceğim ve kısa bir şekilde özetleyip bırakacağım. Şöyle düşünüyorum: Türk milleti adına bir suçun varlığını soruşturmak cumhuriyet savcılarının görevidir, bizim görevimiz değil bu iş. Biz sadece burada konuşuyoruz ama bu cumhuriyet savcısının haberi nereden olacaktır? Bizden haberi olacaktır. Savcılığın iddiasını Türk milleti adına yargılamaksa bağımsız mahkemelerin görevidir. Doğrudur, yanlıştır, bilemem, belki de biz farklı olumsuz şeyler konuşuyoruz, bu bizim işimiz değil çünkü. Ama bir suçun varlığına ilişkin takdir savcılıkların, mahkemelerin dedim ve biz kimseyi yargılamak istemiyoruz burada, böyle bir düşüncemiz de yok, kişilerle ilgimiz, alakamız yok ama görevi yapılmayan bir olumsuz şey varsa... Biz bu bilgiyi, belgeyi vermeyen insanların kim olduğunu da bilmeyiz, yani öyle bir derdimiz de yok, kişiyle ilgili bir sorun değil ama burada verilmesi gereken Kurumdaki işleyişin daha iyi yürütülmesi, irdelenmesi açısından çok önemlidir. Ben buradan Sayın Başkan ve Başkanlık Divanına ilgili Sayıştay raporlarını, Komisyon tutanaklarını Ankara Cumhuriyet Savcılığına göndermeliler diyorum, sonra savcılık karar verecektir bu bilgi ve belgenin Sayıştay ve dolayısıyla Türkiye Büyük Millet Meclisinin KİT Komisyonuna verilmesinin suç olup olmadığına. Durum bundan ibarettir. Takdir Türk mahkemelerindir, cumhuriyet savcılarımızdır. Yani biz burada yargılayacak... Kimseyle özel bir sorunumuzun olmadığı... Hatta hatta kişileri tanımak zorunda değiliz ama işleyişi yanlış gördüğümüzden bu eleştirilerimizi dile getiriyoruz. Bundan sonra o olmaması temenni ve dilekleriyle Sayın Sayıştay Denetçilerimizin de görevlerini yaparken hakikaten... Az önce ben de arkadaşlarımıza dağıttım Adalet Bakanlığının verdiği kararda bu görevlerin nasıl yapılması gerektiğini. Bu görevlere uymayanlar hakkında da tabii ki Komisyon Başkanımız da Komisyon üyeleri de burada gerekli görevini yapacaktır, bildirimde bulunacaklarını düşünüyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyoruz Sayın Zeybek.

Buyurun Sayın Yavuzylmaz.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Ben de Sayın Genel Müdüre... Yurt dışındaki Ziraat Bankası şubelerinin genel müdürlerinin ve genel müdür yardımcılarının, yine, Yönetim Kurulu üyelerinin aylık ücretlerini ayrı ayrı talep ediyorum ve aynı zamanda da sağlanan hakları belirtmenizi istiyorum; işte, lojman, kira yardımı, araç, şoför, yakıt desteği vesaire onun gibi; bu bilgileri de sizden talep ediyorum. Bunlar gizli bilgiler değildir, dolayısıyla, özel bir şirketle yapılan bir anlaşma itibarıyla

oluşan gizlilik kapsamında olan bilgiler değil, o nedenle; biraz önce nasıl Yönetim Kurulu üyeleriyle ilgili birdenbire “Şu rakamı alabiliyorlar.” dediyse aynı şekilde diğerlerini de aynı heyecanla bize yazılı olarak vermenizi istiyoruz.

Şimdi, Ziraat Bankası çok çok önemli bir banka, bir kamu bankası, hepimizin bankası, tüm Türkiye’nin kucakladığı, tüm Türkiye Cumhuriyeti devleti vatandaşlarını kucaklaması gereken bir banka. Biz verdiği devasa büyüklükteki kredileri sorgularken aslında, bu büyük krediler verilirken yapılan hataları, eksikleri de bir yandan ortaya koymaya çalışıyoruz kendi pencereğimizden. Tabii, bunun teknik yani bankacılık sektörü açısından bir değerlendirmesi var, bu değerlendirmeyi de sizin birçok kez dönüp dönüp, tekrar tekrar düşünüp yapmanız gerekiyor. Şimdi, bu çarpıklıklardan bir tanesini Ziraat Bankası 2019 Yılı Sayıştay Raporu yazmış yani bunu ben söylemiyorum, bunu Sayıştay raporu söylüyor ve diyor ki Sayıştay raporu: “Ziraat bankası 2005 yılında British Virgin Adaları’nda kurulan bir şirkete... Yani böyle Amerika ile Venezuela’nın arasında Küba’ya yakın yani Türkiye’den çıktık, yani Ziraat Bankası Genel Müdürlüğünden çıktınız, uçağa bindiniz, İzmir’e gittiniz, İzmir’den bir gemiye bindiniz, Ege Denizi’ni, Akdeniz’i geçtiniz, Atlas Okyanusu’na açıldınız yani on binlerce kilometre gittiniz, orada bir tane ada. Bunlar “vergi cenneti adaları” olarak tanımlanan adalar, Virgin Adası bu, burada. Diyor ki Sayıştay raporu: Firma grup şirketlerinden birinin, Türk telekomünikasyon sektöründe hizmet veren bir şirketin hisselerinin satın alınması, elde tutulması, elden çıkarılması ve bunlarla ilgili finansman işlemleri konusunda faaliyet gösteren bir şirket... Hangi şirket bu telekomünikasyon alanında faaliyet gösteren şirketten kasıt? Turkcell. Turkcell’e ait birçok hissenin alınması, satılması, onlarla ilgili işlemlerin yapılması için Virgin Adası’nda kurulan bir şirkete Ziraat Bankası 2014 yılında bir kredi veriyor, kredinin tutarı 1 milyar 636 milyon 770 bin 735 Amerikan doları. Paranın gönderildiği yer British Virgin Adaları’nda kurulu bir şirket, bir vergi cenneti aynı zamanda, burada kurulan şirket. Üç yıl ödemesiz, on yıl vadeli. 2019 Yılı Sayıştay Raporu yazılırken o ana kadar toplam ne kadar geri ödeme yapılmış? “Kredi anapara ve faiz taksitleri olarak toplam 17,5 milyon TL ödendiği görülmüştür.” diyor. Evet, şaka değil, tekrar size okuyayım: Kullanılan kredinin tutarı 1 milyar 636 milyon 770 bin 735 dolar, 2019 yılına kadar geri ödenen toplam tutar 17,5 milyon TL. Yani Ziraat Bankası bu şekilde kredi veriyorsa vay vay bu ülkenin hâline. Böyle devasa tutarda bir kredi, sonra da bu parayı bulmak için, aynı parayı bulmak için “swap” anlaşmaları, çeşitli anlaşmalar koşturulup duruyor.

Şimdi, buradaki konu aslında şu, buradaki çarpıklığın diğer boyutu, bunu ortaya koyalım, olayın siyasi tarafı, yönü de biraz daha ortaya çıksın: Bu krediyi kullandıran ve kredinin altında imzası olan dönemin Ziraat Bankası Genel Müdürü Hüseyin Aydın. Hüseyin Aydın bu krediyi kullandırdıktan sonra kredinin geri ödeme sürecinin içinde ne yapıyor? Aynı zamanda, bakın “aynı zamanda” diyorum yani hem Ziraat Bankası Genel Müdürlüğüne devam ediyor, aynı zamanda da Turkcell’in Yönetim Kurulu üyesi oluyor yani krediyi veren krediyi verdiği şirketin Yönetim Kurulu üyesi oluyor; kredi geri ödemesi de böyle damlacık şeklinde. 1 milyar 636 milyon dolar kredi veriliyor; 17,5 milyon TL kredi geri ödemesi yapılmış 2019 Yılı Sayıştay Raporu yazıldığı sürenin içinde. Ya, şimdi burada bir gariplik yok mu? Burada bir gariplik var. Daha sonra -devam edelim- Ziraat Bankası, Türkiye Varlık Fonunun bünyesine alınıyor, Ziraat Bankası Genel Müdürü Hüseyin Aydın bu kez de Türkiye Varlık Fonu Yönetim Kuruluna giriyor yani hem Ziraat Bankası Genel Müdürü hem Turkcell Yönetim Kurulu Üyesi Hem Türkiye Varlık Fonunun Yönetim Kuruluna giriyor; zannedersiniz bu 1 milyar 636 milyon doları da kendi cebinden kredi verdi. Şimdi, bu görevlerin hepsi gitti, dile getirdik, getirdik, getirdik; gitti, şu anda da Tarım Kredi Kooperatiflerinin Genel Müdürü; Turkcell Yönetim Kurulu üyeliğinde de görevi son ana kadar devam ettirdi daha sonra, haziran ayının başında görevden ayrıldı.

Devam edelim: Turkcell'e ait hisselerinin yönetilmesiyle ilgili British Virgin Adaları'nda kurulan bu şirkete bu kredi verildikten sonra Turkcell'in Yönetim Kuruluna kimler girdi? AK PARTİ'li eski Turizm Bakanı Atilla Koç, AK PARTİ'li eski Enerji Bakanı Mehmet Hilmi Güler...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Hilmi Bey ayrıldı ya.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Eskiden bahsediyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - AK PARTİ'li eski Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, AK PARTİ'li Hazine ve Maliye Eski Bakan Yardımcısı Bülent Aksu ki kaldı ki kendisinin enteresan bir Turkcell yöneticiliği söz konusu, TÜRK TELEKOM Yönetim Kurulu üyesi oluyor, akabinde ayrılıyor, sektörde yarışan 3 firmadan 2'si olan Turkcell ve TÜRK TELEKOM arasında geçiş yapıyor ve Turkcell'in Yönetim Kurulu üyesi oluyor, Yönetim Kurulu Başkanı, hâlihazırda da devam ediyor. Açıkladık, ifade ettik, bu Hazine ve Maliye Bakan Yardımcılığı ile Turkcell Yönetim Kurulu Başkanlığının eş zamanlı aynı anda yapılamayacak, yapılması liyakate uygun olmayan, eş zamanlı yürütülemeyecek kadar yoğun ve üst düzey görevler olduğunu ifade ettik, kendisi de tercihini yaptı. Nereden yana yaptı? Hazine ve Maliye Bakan Yardımcılığından yana değil, Turkcell Yönetim Kurulu Başkanlığına seçti, Hazine ve Maliye Bakan Yardımcılığından da kendisi ayrıldı.

Şimdi, böyle söyleyince aslında eksik, Sayın Atilla Koç ve Sayın Mehmet Hilmi Güler uzun süre sadece Turkcell'in Yönetim Kurulu üyeliğini yapmadılar, aynı zamanda da Turkcell'in çeşitli alt şirketlerinin de yönetim kurulu başkanlığını yaptılar. Bunun da ben altını çizmiş olayım. Dolayısıyla, bu süreç böyle gelişti, böyle devasa krediler bu şekilde verildi ve neticede de geline durum, Ziraat Bankasının devasa kredi verebileceği noktalardaki kararlarını siyasi saiklerle aldığını, bunun neticelerinin de yaşandığını açık bir şekilde görüyoruz. Ben bunu daha önce Sayın Genel Müdüre detaylı sordum, Sayın Genel Müdür şöyle bir yanıt verdi: "Bir adaya ilişkin bir krediden bahsetmişti sayın vekil, onu söyleyeyim: Bugün itibarıyla Ziraat Bankası için kredi tahsil ve tasfiye olmuştur." Şimdi, ben şunu soruyorum: Kredi zaten ödenmiş, kapanmış, bitmiş; ben diyorum ki: Bu kredinin kapamasını hangi şirket yaptı, kim ödedi bunun parasını? Ben bunu soruyorum. Turkcell mi ödedi, Turkcell'le ilgili olan, bazı hisselerini yöneten o şirket mi ödedi, Türkiye Varlık Fonu mu ödedi; kim ödedi de bu kredi kapandı? Soru çok basit, herhangi bir gizliliği bunun da yok, çok net "Kim ödedi?" diyorum. Borç belli, diyorum ki: "Ne kadar ödedi de kapattı?" Bunun da rakamını soruyorum. Ben şimdi, KİT Komisyonu üyesi olarak "Ortada Ziraat Bankasının verdiği devasa bir kredi var, verdiği şirket mi ödedi de geri kapattı, Türkiye Varlık Fonu mu ödedi de kapattı, şu kadar borç vardı, ne ödedi de kapattı?" sorusunun yanıtını alamazsam o zaman biz Ziraat Bankasını nasıl denetlemiş olacağız?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toparlayalım Sayın yavuzyılmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – O yüzden, eğer siz "Bu kredi tahsil ve tasfiye olmuş." diyorsanız bunun ne şekilde olduğunu da bize açıklamanız gerekiyor.

Sayın Genel Müdür, Değerli Yönetim Kurulu üyeleri, kıymetli bürokratlar; ben Ziraat Bankasının çok çok önemli bir kamu bankası olduğunu bizim bildiğimizi, bu kıymetini daha da artırmak için, sizin yönetiminizi daha şeffaf bir şekilde gerçekleştirmeniz için ve size de kanunun arkasından dolanarak gelebilecek taleplerin önüne geçmek için, bir cevap verirken elinizi de kuvvetli tutmak için sizi iyi bir şekilde denetlemek zorunda olduğumuzun bilinciyle bu konuları size aktardım. Çalışmalarınızda başarılar diliyoruz. Ziraat Bankası ne kadar büyürse, ne kadar etkili bir bankacılık hizmeti, kamu bankacılığı hizmeti yerine getirirse ülkemizin gelişmesine, kalkınmasına, tarımına, pek çok sektörüne bu anlamda katkı verecektir. Çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yavuzyılmaz.

Buyurun Sayın Sümer.

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Birçok konuyu arkadaşlarım dile getirdi. Ben de Sayın Genel Müdüre ve çalışma arkadaşlarına başarılar dilerim.

Benim de birkaç sorum olacak, onların yazılı olarak cevabını alırsam teşekkür ederim.

Özellikle ilim Adana’da, Adana Kurumsal Şubesinden kullanılan, sonrasında ödenmeyen, bankaya faiziyle birlikte toplamda 334 milyon lira geri ödenmemiş kredi bulunuyor. Sayıştay raporları da tespit etmiş. Bu firma kimdir? Hangi alanda faaliyet gösteren bu şirkete bu kadar büyük rakamda kredi verilmiş ve geri ödenmemiş veya ödenmişse bu paranın ne kadarı tahsil edilmiştir?

Ayrıca, yine, 2020 Yılı Sayıştay Raporu’na göre -bulgu -9.1.3’te- bir firmaya 20 milyon lira kredi kullandırılmış, firma sadece 28 gün sonra konkordato ilan etmiş. Yine, Sayıştayın raporuna göre bu firmanın bankaya 100 milyon lira borcu var ama hâlâ bu konuyla ilgili bir işlem yapılmamış veya ödeme yapmışsa ne kadar ödeme yapmış bankaya?

Ayrıca, bankanın tahsil edilemeyen firma ve grup kredi alacakları ne kadardır? Bu krediler hangi firma ve şirketlere verilmiştir? Ödemeleri ne kadardır, ödeme yapılmayan miktar ne kadardır?

Ayrıca, inşaat sektörünü desteklemek amacıyla kredi kullandırılıyorsunuz, bazı firmalara -bunlardan birkaçını sayayım- Kolin, Makyol, Cengiz İnşaat Firmalarına kullandırılan krediler ne kadardır, kullandırılan kredilerin ne kadarı geri ödenmiştir, ödenmeyen miktar ne kadardır?

Yine, Atilla Bey de söyledi, detaylarını anlattı, ben detaylarına girmeden soracağım. Sayıştay raporlarına yansıyan, hemen hemen 57 firmaya verilmiş, şubelerin işlerinin yaptırılması bulgusunda ihalelerin verdiği şirketler hangisidir? Son üç yılda şubelerin inşaat işlerinin kapsamında toplam kaç milyon liralık iş ihalesiz verilmiştir?

Demirören grubuna girmeyeceğim, arkadaşlarımızın hepsi söyledi.

Yine, son iki sene içerisinde KOBİ’lere verilen kredi miktarları ne kadardır?

Yine, iki sene içerisinde kaç bireysel ve şirket müşteri kredi erteleme talebinde bulunmuştur?

Son iki sene içerisinde bireysel taşıt, konut ve ihtiyaç kredisi başvurusu ne kadar olmuştur; kaç tanesi kabul görmüş, kaç tanesi reddedilmiştir? Banka ile vatandaşlar arasında mahkemeye ve icra müdürlüklerine yansımış kaç tane dava dosyası vardır, bu dosyaların tamamının tutarı ne kadardır? Bankaya olan kredi kartı, konut kredisi borçlarını ödemediği için kaç kişiye haciz işlemi uygulanmıştır, uygulanan haciz işlemlerinden elde edilen miktar ne kadardır?

Sayın Genel Müdürün samimiyetine inanıyorum “Traktöre ve tarlasına haciz konmadı.” dedi. Yanlış bilgi. Ama daha on beş gün önce televizyonlarda da söylendi, özellikle ilim Adana’nın Yumurtalık ilçesinde bir çiftçi çıkıp televizyonlarda da söyledi, gösterdi. Yani, ben tabii, Genel Müdürün beyanına inanarak söylüyorum ama en az 4 tane gösterebilirim, hem traktör hem de tarla hacziyle ilgili işlem yapıldığının belgesi var.

Son üç sene içerisinde kaç traktör haczedilmiştir, kaç tarla satışa çıkarılmıştır?

Ayrıca, öğrencilere ait KYK borçlarının toplamı ne kadardır, geri ödeme oranı ne kadardır, toplam ödenen miktar kaç liradır, kaç öğrenci KYK borcunu hiç ödememiştir veya ödenmeyen borçlardan dolayı öğrencilerimize giden haciz var mıdır?

Yine, aksi yöndeki uyarısına rağmen bankanın dağıtılan kâr payına ilişkin belgelerin Sayıştaya verilmediği iddiaları doğru mudur?

Yine, son üç sene içerisinde kaç adet kredi kartı başvurusu olmuş; onaylanan sayı kaçtır, onaylanmayan sayı kaçtır, onaylanmamanın sebebi nelerdir?

Ayrıca, bankanın kaç tane kiralık aracı bulunmaktadır, bu araçlar kimlere tahsise verilmiştir? Model, yıl ve aylık kiralama bedelleri... Hangi oto kiralama şirketlerinden kiralanmıştır?

Ayrıca Ziraat Bankasının... Zaman zaman çok konu da oldu -gerçi, sizden önceki Genel Müdürü ilgilendiren bir konu ama- oto kiralama şirketi olan Central Oto ile Metal Oto arasında nasıl bir ilişki vardır? Banka, kendi şirketinin satın aldığı şirketin sahibini neden yönetim kurulu başkanı olarak atamıştır? Metal Otonun sahibi Central Otonun Yönetim Kurulu Başkanı kişinin görevden alınmasının sebepleri nelerdir, bankayla hangi tür ilişkisi vardır? Ziraat Bankasının şirketi olan Central Oto şirketinin satın aldığı Metal Oto ve önceki genel müdürünün oğluna ait Otopia şirketi arasında nasıl bir ilişki vardır, bunun bankaya yansması nasıldır kredi anlamında? Tüm oto kiralama işlerinin dolaylı olarak önceki Genel Müdürün Otopia isimli şirketinden yapıldığı iddiaları doğru mudur? Çünkü zaman zaman bu konuda çeşitli iddialar var ve televizyonlarda sürekli gündeme geliyor.

Bu sorularımın cevaplarını yazılı alırsam sevinirim.

Teşekkür ederim Sayın Genel Müdürüm.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sümer.

Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Genel Müdür, Ziraat Bankasında uzun yıllar, en alttan başlayarak, müfettişlikten başlayarak Genel Müdürlük makamına kadar ulaşmış; dolayısıyla, bankacılık kanunlarını, bankacılıktaki hizmeti bizden çok daha iyi değerlendiren ve çok daha iyi bilen bir insansınız. Yani, bizim, bankacılık konusunda size verecek hiçbir dersimiz yok, olamaz da çünkü siz bu konuda hem eğitimini almışsınız hem de bu işin içindesiniz.

Ancak ben bir şey sorarak başlamak istiyorum. Biraz da kendi geleceğime ilişkin olacak bu. Şimdi, ben kırk beş, kırk altı yıllık gazeteciyim ve 16 yaşından beri yazan çizen, okuyan bir insanım. Ege Üniversitesi Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksekokulunu bitirdim. Milliyet'te, Güneş'te, Yeni Asır'da, Hürriyet'te, Gözlem'de, hepsinde ayrı ayrı çalıştım; Söz gazetesini çıkardım; Şehir ve Başkan Dergisi'ni çıkardım, matbaa sahibi oldum; yani yayıncılık sektörünün hemen hemen her faaliyetinde bulundum. Medya mensubu olarak, ayrıca, İzmir Gazeteciler Cemiyeti, Türkiye Gazeteciler Federasyonu Genel Başkanlığını yaptım; onların da Onursal Genel Başkanıyım. Medyanın içinden gelen bir insan olarak size gelsem “Arkadaş, bana iki yıl ödemesiz on yıl kredi verir misiniz? Ben medyada olmak istiyorum, televizyon satın almak istiyorum, gazete sahibi olmak istiyorum.” desem nasıl karşılırsınız, doğrusu merak ediyorum çünkü sektörün içinden gelen bir insan olarak bunu hak buluyorum kendimde ama işi başka iş olan yani işte tüp...

ZİRAAT BANKASI AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ SERRUH KALELİ – Bakacağız.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Nasıl? Vermez misiniz? Baştan mı karar alıyorsunuz?

ZİRAAT BANKASI AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ SERRUH KALELİ – Hayır, değerlendiririz diyorum.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ha, “Değerlendiririz.” diyorsunuz, peki, çok güzel, açık.

ZİRAAT BANKASI AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ SERRUH KALELİ – Normal bir hak.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Doğru.

Şimdi, mesleği gazetecilik olmayan, yani, işte, başka, enerji işiyle, tüp işiyle falan uğraşan bir insana verdiğiniz kredi burada bütün arkadaşların gerçekten sorularına muhatap oldu ve gerek banka Genel Müdürü olarak ve yönetim olarak sizi de üzdüğünü, bu eleştiriler karşısında sizin de hakikaten ne diyeceğiniz noktasındaki merakımı da ayrı tutarak yani Demirören grubunun Ziraat Bankası tarafından korunup kollandığını... Aslında, bankacılık açısından bakıldığında, yani deneyimli bir bankacının garantiye almadığı, teminatı olmayan hiçbir krediye imza atmayacağı gerçeği de ortadayken bu krediye imza atanların nasıl attığını ve hangi teminatlar karşılığında imzayı koyduğunu doğrusu merak ediyorum. Yani, mesele medyanın el değiştirmesinde Ziraat Bankasının bu operasyonda bir aracı olarak kullanılmasıdır. Bunun dışında söyleyecek benim herhangi bir sözüm yok. Sizin vereceğiniz yanıtlar bize tatmin edici olsun isterim.

Bir de ben, Sayıştayla ilgili düşüncelerimi söylemek ve sizin de bu konudaki açıklamalarınızın bize ulaşmadığı noktada Sayıştaya açıkça eleştiride bulunmak istiyorum, size de aynı eleştiri yapmaktır istiyorum.

Şimdi, biz 2019 ve 2020 yılını denetliyoruz yani hep böyle 2021’le, 2022’yle ilgili konuşmaya başladığımız zaman, başta Komisyon Başkanımız olmak üzere, arkadaşlar bize “Ya, 2019 ve 2020’yle ilgili konuş, 2022’yle ne işin var?” diye tepkiler sunuyorlar. Ben şimdi Sayıştayın 2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu’nu açtım. 43’üncü sayfa, bakın, burada diyor ki: “Bankada 2019 yılında 9 Yönetim Kurulu üyesi ve 2 Denetim Kurulu üyesi görev aldı. Bu üyelerin tamamının uhdesinde kamu görevi olmadığı kabul edildiğinde -yani kamu görevlisi olanlara, biliyorsunuz, 12 bin lira, olmayanlara 19 bin lira hakkıhuzur veriliyor- 2019 yılı Yönetim ve Denetim Kurulu üyeleri için toplam 2 milyon 346 bin 600 TL gider yapılması gerekmektedir.” Ancak banka mizanında yer alan 810 bin hesap kodlu Yönetim Kurulu Aylık ve Ücretleri hesabının yıl sonu tutarının 5 milyon 451 bin 396 lira olarak gerçekleştiğini söylüyor. Yani, siz, siz derken, o zamanki Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcıları, Yönetim Kurulu üyeleri kendi hakları olan 2 milyon 346 bin 600 lira yerine 5 milyon 451 bin 396 lira almışlar, yani 3 milyon 104 bin 796 lira fazladan para girmiş ceplerine. Bunu soruyor Sayıştay, diyor ki: “Bu konuya ilişkin bize bilgi verin.”

ZİRAAT BANKASI AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ SERRUH KALELİ – Son cümleliz yanlış.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdürümüze söz verdiğimde Genel Müdürümüz açıklama yapacaktır, yanıtlayacaktır. Lütfen...

Buyurun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Tabii, tabii, iyi olur yani çok iyi olur. Oradan konuşuyor arkadaş ama yani ben tabii... O da alışı çünkü burada arkadaşlar laf atınca o da laf atılabiliyor zannetti, öyle zannediyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel, devam edin, buyurun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Şimdi, ben ilgilenmiyorum Başkanım, ben devam ediyorum.

Şimdi, burada, Sayıştaya bu konuda herhangi bir yanıt verilmiyor. Sayıştay bize diyor ki: “Yanıt verilmiş.” E, yanıt verilmiş ama bizim haberimiz yok. Biz münecim miyiz yani Sayıştaya bu arkadaşların bu konuda yanıt verdiğini bilemeyiz ki. Siz bize ek olarak “Bize böyle bir bilgi verildi.” demediğiniz sürece biz elimizdeki kitaptan okuyacağız. Nereden okuyacağız, nereden bileceğiz?

Ayrıca, bakın “Banka yöneticileriyle yapılan görüşmelerde, Yönetim ve Denetim Kurulu üyelerinin Genel Kurul tarafından belirlenen aylık net ücretlerinin yanında, üç ayda bir ikramiye aldıkları, kendilerine ayrıca giderleri banka tarafından karşılanmak üzere kredi kartı tahsis edildiği öğrenilmiştir. Hesabın ayrıntısı denetim ekibi tarafından çeşitli iletişim yöntemleriyle defalarca talep

edilmiş olmasına rağmen Sayıştay denetim ekibiyle paylaşılmamıştır.” deniliyor. Ya, şimdi, kredi kartları verilmiş, harcamalar yapılmış, Sayıştay arkadaşlara sormuş: “Ne kadar harcıyorsunuz aylık olarak?” Sayıştay defalarca sormuş, defalarca yanıt verilmemiş. Ben buradan okuyorum Sayın Sayıştay Temsilcisi, size verilen yanıtın bizim bir bilgimiz yok ki. Yani bilgimiz olsa biz deriz ki bu konuda... Kemal Bey o yüzden, özellikle, üstünde durarak bunları anlattı, anlatmaya gayret etti, çabaladı. Şimdi, biz, bu noktada, bunların yanıtlarını hâlâ alabilmiş değiliz. Yani, şu ana kadar hangi KİT Komisyonu üyesine buna ilişkin bir yanıt geldi? Bana gelmedi şahsen, arkadaşlarıma da gelmedi, size de geldiğini zannetmiyorum. İşte, biz bunların yanıtlarını arıyoruz. Sayıştay “Aa, bize cevap verdiler. Tamam, bitti olay.” falan diyorsa Sayıştayın bize bilgi vermesi lazımdı. 2019 yılında yanıt verilmeyen sorulara kurum yanıt verdiyse ve bu bizim bilgimiz dâhilinde değilse biz bunu sormakla mükellefiz çünkü bize henüz bir bilgi gelmemiş. Meselenin özü bu.

Bakın, burada, 2020 yılında Yönetim Kurulu üyelerine... Yine Sayıştay raporundan bakıyorum, okuyorum, devam etmiş çünkü bu ücretler. 2019’da 3 milyon küsur fazladan ödenmiş ya, 2020 yılında Yönetim Kurulu üyelerine ödenen ücretlere baktım, uhdesinde kamu görevlisi olmayanlara 22.500 lira, kamu görevi olanlara 12.530 lira ödenmesi gibi Genel Kurul kararınız var. Yani artmış 19 bin liradan 22.500 liraya, diğerleri de 12.530 liraya çıkmış. Ama siz 2020 yılında Yönetim Kurulu üyelerine yine 6 milyon 602 bin lira harcama yapmışsınız, o da var kayıtlarda. Şimdi, 6 milyon 602 bin lira yaptıysanız, şimdi ödenen ücretler ortada olduğuna göre, yönetimdeki kimsenin başka kamu görevi olmadığını düşünerek baktığımızda, 9 kişilik Yönetim Kuruluna aylık 202.500 lira ödemeniz lazım, yılda 2 milyon 430 bin lira harcama yapmış olmanız lazım, 2 milyon 430 bin lira. Ama siz 6 milyon 602 bin TL toplamda yine 4 milyon 172 bin lira bankadan fazladan para almışsınız. Şimdi, Sayıştay, bu bilgi de verildi mi size? Mutlaka verildi herhâlde ya da biz de bunu biliyoruz ama böyle bir şey var mı? Yani, önceki yıllarda “Harcamalarıyla ilgili belgeler istendi, ısrarla istedik, vermediler.” denmiş. Şimdi, Yönetim Kurulu üyelerine tahsis ettiğiniz kredi kartlarının limitini, harcama detaylarını, ödenen ikramiyeleri Sayıştay sormuş, siz bilgi vermekten imtina etmişsiniz. Belki Genel Müdür değiştikten sonra, mart ayında geldikten sonra “Yahu, böyle olmaz. Biz Sayıştaya bu konuda bilgi verelim.” deme gereği duydu, öyle verdi. Bilmiyorum nasıl olduğunu fakat Sayıştayın bilgi istemesine rağmen bilgi verilmemesi 2 tane kurumda bugüne kadar oldu; bir, Dokuz Eylül Üniversitesinde oldu ve Sayıştay müfettişi, Dokuz Eylülü denetleyen Sayıştay müfettişi görevini doğru ve düzgün yaptığı için açığa alındı. İki, Ziraat Bankası bu konuda görevi ihmal yaptı. Sayıştay sorduğu zaman o soruya yanıt verilecek yani onun dışında bir şey yok ki çünkü Sayıştayın denetimini engellediğiniz zaman kanunen de suç işlemiş oluyorsunuz.

Ben özellikle bu konuların üzerinde durdum; sürem doldu, fazlaca konuşmak istemiyorum çünkü bu konularda arkadaşlarımız da bize hak verecektir. Ama en son olarak kendi mesleğimle ilgili söylediğim kısma geleyim. Siz kamu bankasıınız ve Halk Bankasına da sordum. Kamu bankası olarak siz gazetelere, televizyonlara reklam veriyorsunuz. Kıstas nedir? En çok izlenen televizyonda olmak. Gazetede ölçü nedir? En çok tiraj sahibi olan gazetede ilanının yer alması yani en çok gazete satışı kim yapıyorsa, kimler yapıyorsa onlara vereceksiniz, hadi öbürlerine de verin destek açısından, ona da razıyım ama bugüne kadar sizden Sözcü, Evrensel, Cumhuriyet, Karar, Yakınçağ, Millî Gazete, sağından solundan hiçbirisi ilan alamadı; KRT, Halk TV, Tele 1, Fox TV hiç reklam alamadı, TV5 hiç reklam alamadı.

Şimdi, bakın, şöyle bir anlayış çok yanlış: “Bu iktidarı destekleyen gazeteler ve televizyonlara biz reklamı veriyoruz, diğerlerine de RTÜK kanalıyla cezayı veriyoruz, üstüne gideriz.” Bu anlayış çok yanlış yani siz Ziraat Bankası olarak Türkiye’de sosyal demokratların da para yatırdığı, faiz için, ikramiye, prim, maaş aldığı, her konuda sizinle işlem gördüğü bir bankasıdır; siz ayrıcalık yapamazsınız, siz bir kamu bankasıdır ve kamuya eşit, adil davranmak zorundasınız.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toparlayalım Sayın Sertel.

ATILA SERTEL (İzmir) – Bu noktada bu eleştirilerimizi dikkate almanızı rica ediyorum. Halk Bankasına “Siz sosyal demokrat mudi istemiyor musunuz ya da dini bütün, Millî Gazete okuru olan, dinen belli bir inanç ve belli bir grup oy verdiği için o Millî Gazete niye cezalandırılıyor, TV5 niye cezalandırılıyor?” diye sormuştum, aynı soruları size soruyorum. Niçin siz ayrıcalık yapıyorsunuz reklamlarınızda? O zaman ayrıcalık yapma hakkını nereden bulduğunuzu da sorarız, sormalıyız diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sertel.

Buyurun Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Efendim, bugün, tabii, herhâlde biraz iletişimde sıkıntı yaşıyoruz ya da yaşadık. Biraz önce Atilla Bey çok güzel ifade etti özellikle alt komisyondaki o bilgi verilme, verilmeme konusuyla ilgili, onunla ilgili. Atilla Bey’in söyledikleri başka bir şey, bugün burada kendisinden önce gündeme getirilen şey başka bir şey yani bilgi verilme konusunda kamu kurum ve kuruluşlarının o konudaki çekingen davranışları ya da imtina göstermeleri hiçbir şekilde kabul edilebilir bir durum değil, nitekim bu Komisyon da zaman zaman bu konular gündeme geldiğinde Komisyon üyelerimizin tamamı da bunun doğru olmadığını, olmayacağını hep ifade ettiler ve Sayıştay da bu konuyla ilgili bu tür karşılaştığı hususları raporuna alıp getiriyor, burada da gerekli tenkitler yapılıyor. Zaman zaman ticari sır kapsamında belki genişletme olabiliyor ya da farklı davranışlar olabiliyor, nitekim bu örnekte de alt komisyonda da tartışırken bilginin verilmemesi savunulmadı; bilginin verilmemesinin doğru olmadığı, bu bilgilerin verilmesi gerektiğini, 2020 ve 2021’e ait bilgilerin verildiğini... “Peki, geriye dönüp 2019’a muhasebe sisteminin doğrudan almasını da manuel olarak bu bilgiyi çıkarıp verebilir misiniz?” diye sorulduğunda “Tabii ki bunu yapabiliriz.” dendi ve bunun devamı geldi. Doğal olarak bize de bildirilmedi bilginin gelip geldiği ama sorduk. Eğer bir konuyu takip ediyorsanız, onun içindeyseniz, bir de o konudan alıp da çok iddialı bir konuşma yaparsanız, birinci şey, en azından, böyle bir bilginin, burada konuşulan bilgilerin verilir verilmeyişi sormak olmalıydı yani bugün burada soru sorulduğunda, Sayıştaya da kuruma da sorulduğunda bunların cevabı bir şekilde sözlü ya da yazılı olarak beğenelim, beğenmeyelim önümüze geliyor. Dolayısıyla buradaki mesele, bilginin verilmemesini savunma değil yani çözülmüş olan bir sorunun gündemden çıkarılmasına dair burada çok iddialı, belki maksadı aşan konuşmaların yapılmış olması; itiraz budur, zannediyorum bu konu herhâlde anlaşıldı, netliğe kavuştu diye düşünüyorum. Yani bazen içinde yaşadığımız, bizzat bulunduğumuz, hatta bir aktörü olarak yönlendirdiğimiz konuları burada dinlediğimizde çok oluyoruz, hakikaten anlamakta sıkıntı çekiyoruz; onun için de bilmediğimiz, dışarıdan hatta gelen konuların aktarılmasında da kim bilir neler var diye de düşünmüyor değilim. Benim anlatmaya çalıştığım bu; bilmiyorum meramımı anlatabildim mi. Dolayısıyla elbette burada hiç kimsenin, hiçbir kurumun, hiçbirimizin keyfi olarak bir davranış içerisine girmesi mümkün değil, kurumların da kendilerinden istenilen bilgileri vermeme, onların -yani kusura bakmayın, maksadımı aşmayayım ama- hakkı da değil, dolayısıyla elbette bu bilgiler verilecek, biz de bunları burada Türk milleti adına soruyoruz, kamu adına bir hukuk üzerine soruyoruz. Burada hiç kimsenin farklı bir şeyi

sakladığı da bir şey yok, önüne gerildiği de bir şey yok ama haksızlığa da izin vermeyeceğimizin de bilinmesi lazım. Burada bugün bir haksızlık yapılmıştır yani bir konu üzerinden bir olay büyütülerek sanki bir şeyler örtülüyor, saklanıyor gibi, ne olduğunu bilemiyoruz yani o bilgilerin verilmemesi, orada yanlış olduğu anlamına da gelmez ama denetlenmemiş olması çünkü bizim için doğru bilgi denetlenmiş bilgidir, bu işin kuralı budur, denetlenmediği için o bilgi doğru bilgi değildir ama denetlenmemiş olması orada “Yanlış var, yolsuzluk var, haksızlık, başka şeyler var.” anlamında değildir, bunu ezbere söylemek hakikaten hiçbirimize yakışmaz; itiraz budur -tekrar altını çiziyorum- değilse, bilginin verilmemesini burada hiç kimsenin kalkıp da savunacak hâli yok, idare de öyle bir şeyi savunmadı, “Tamam, biz o bilgileri vermedik, veremedik ama vermeye başladık, öncesini de vereceğiz.” dedi ve getirdi verdi; söylemeye çalıştığımız olay bu. Ha, geciktiği eleştirilebilir, verilmediği eleştirilebilir, o bilgileri aldıktan sonra Sayıştay teknik, bilgi, beceri, kendisine verilen yetki çerçevesinde, varsa yanlışları onları da raporuna yazar getirir. Bakın, buradaki konu, denetim esas ve usullerine biraz farklı yaklaşıyoruz yani biz burada kendimizi ne Sayıştayın yerine koyabiliriz ne müfettişin yerine koyabiliriz ne yöneticinin yerine koyabiliriz ne yargının yerine koyabiliriz; biz bize hukukla tanınmış olan bir çerçevede görevimizi yapmak durumundayız.

Şimdi, bugün, suç duyurusunda bulunma olayı yine çok konuşuldu. Değerli arkadaşlar, Türkiye’de bir denetim yapısı, denetim sistemi var; dış denetim dediğimiz bir olgu var, iç denetim dediğimiz bir olgu var. Şimdi, kamu kurum ve kuruluşlarında, bu idarelerde de kendi iç denetimleri bu mekanizmalarda çalışır. Suç duyurusu olayı, herkes suç duyurusunda bulunabilir. Sayıştay yaptığı denetimler sırasında eğer suç unsuru olarak gördüğü herhangi bir husus varsa, cezayı gerektiren herhangi bir husus varsa bu konuyu da ayrıca raporuna alır hatta daha detay incelenmesini ve gerekiyorsa soruşturulmasını gerekli görüyorsa ilgili Bakanlığa hitaben de ilgili Bakanlığın adı da kullanarak “Bakanlık müfettişlerinin bu konuyu incelemesi, gerekirse soruşturulması...” der, böyle bir duyuruda bulunur. Bakanlık, incelemesinin sonucunu savcılığa da götürebilir, kendi idari cezalarıyla da yani neyse durum ona göre... Bu, bir inceleme meselesidir. İkincisi, yine Sayıştay denetçileri burada gördükleri, ceza anlamında, ceza verilmesini gerektiren ya da suç niteliğinde bir şey görüyorsa bunu doğrudan doğruya cumhuriyet savcılıklarına da bildirebilir; bunun örnekleri de yok değil, örnekleri de var. Yani dolayısıyla sanki burada önü kapatılmış, sadece burayla sınırlıymış gibi bir şeyde bulunmak doğru değil. Biz Sayıştayın buraya getirdiği denetim raporu üzerinden müzakerelerimizi yapıyoruz, öyle de yapmalıyız çünkü yasal olarak bu görev Sayıştaya verilmiş.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Tam da onu. Mevlüt Bey, 2019 yılında 3 milyon 104 bin lira fazladan para aldıklarını soruyor Sayıştay. Ne diyorsunuz bu konuda?

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Sayıştay bu konuda eğer...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Cevabı aldınız mı? Yani o konuda aldınız mı bir cevap? Onu da yanıtlayın.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Bakın, Sayıştay bu konuda fazla alındığını soruyorsa, bilgiye ulaşamadığını, bilgiyi...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayfa 43, açın, okuyun.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ya, Atila Bey, bakın, bir şey var, anladım, siz gazetecisiniz ama müsaade edin de...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ama sayfa 43, açın, okuyun.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ya, 43’ü açıp...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ona da cevap verin siz o zaman.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Onun cevabını verecek ben değilim.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ben kitaptan konuşuyorum, ya, başka yerden konuşmuyorum ki.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ya, ben size yalan söylüyorsunuz demiyorum.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yalan söylemem ki.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Yanlış söylüyorsunuz demiyorum.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Demem.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Şimdi yani öyle bir konuya giriyorsunuz ki başka bir yerde, ben başka bir şey anlatıyorum, siz başka bir şey.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Soruyorum, ben kitaptan konuşuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel... Ama Sayın Sertel... Ya, Sayın Sertel...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ne konuşuyorsunuz anlamıyorum.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Bu yaptığınız usul doğru değil, söylediğiniz doğru olabilir.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Öğrenciler de ne söylediğini anlamıyordur; bilmiyorum kaç yıl ders verdiniz.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Bakın, burada, Sayıştay bunu raporuna almışsa bu bilgi kurumdan sorulmuş.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Muhtemelen anlamıyor kimse, kimse anlamıyor bir şey. Ben anlamıyorum bir şey, niye anlatıyor, anlamıyorum.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Bakın, siz şöyle bakıyorsunuz olaya. Siz bu konularda tek kendiniz... Hayır, öyle değil.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hayır, anlayamıyorum Mevlüt Bey, hakikaten anlayamıyorum. Bunlar cevap mı Allah aşkına bize?

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Neyi cevap mı?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ne cevabı veriyorsunuz siz bize ya? Niye cevap veriyorsunuz?

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ben size cevap vermiyorum. Ben size cevap verme gibi... Ben sizin usul konusundaki girdiğiniz yanlış söylüyorum.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hayır, ne yanlış yapmışım kardeşim? Ne yapmışım?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – “Ya, alın elinize bir ipi, geçirin boğazına, çekin” Bunu yapmaya...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya, iple ne alakası var? Kitaptan konuşuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Sayın Sertel, orada...

ATİLA SERTEL (İzmir) – İple ne alakası var?

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Sayın Sertel, ben de size şunu söylüyorum.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Hocam, Sevgili Hocam, üniversitedeki öğrencilerinize anlatır gibi anlatın.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel, lütfen.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ben anlatıyorum, anlayan anlıyor. Üniversitedeki öğrenciye de... Benim bürokratlığım da ortadadır yani bürokratlığımı gidin, Genel Başkan Yardımcınız Sayın Faik Öztrak’a sorun. Türkiye’de Hazine tarihinde ödül önerilen tek Genel Müdürlük bana nasip oldu.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Tebrik ederim.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Altında da Faik Öztrak’ın imzası var, ona da bakın.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Tebrik ederim, ne kadar güzel, kutluyorum.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Yani ona da bakın.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Başarılarınızın devamını diliyorum.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Teşekkür ediyorum. Ben de size aynı dileklerle...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ama ne anlattığınızı anlamıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama Sayın Sertel, lütfen dinleyelim.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Dinleyemiyorum ki.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama bir dakika dinleyelim.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya, ne anlattığını anlasam dinleyeceğim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ya, sizi dinledik ama.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ya, ne anlattığım o kadar açık ki.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ee, siz anlamıyor olabilirsiniz ama diğer üyelerimiz çok iyi anlıyor belki.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Benim anlattığımın üzerine anlatıyor da ben onu anlamak istiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Niye siz başkalarının anlama hakkını gasbediyorsunuz, dinleme hakkını gasbediyorsunuz?

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Atila Bey, siz konuyu benim anlattığımın bağlamından koparıyorsunuz. Tekrar söylüyorum, bakın, tekrar söylüyorum. Biz burada kamu kaynaklarını kullanan bir kurumun denetimini yapıyoruz, bu denetim yapısında hukuk hepimize ayrı ayrı görevler vermiş, o görevlerimizi yerine getiriyoruz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Aynen.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Sayıştay bu konuyla ilgili bir tespit yapmışsa, buraya getirmişse bizim yapacağımız... Oradaki fazla ödenmiş mi ödenmemiş mi bunu biz bilemeyiz; bunu Sayıştay inceler, getirir, burada gündeme gelir, biz de bununla ilgili gereğinin yapılması... Bunun gereği nedir?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Söylüyor Hocam burada.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ya, söylüyor da ya hakikaten yani siz sinir bozmak için mi konuşuyorsunuz?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hocam, söylüyor burada, fazla ödeme yapılmış.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Peki, ne yapalım? Hadi söyle, söyle bakayım, ne olacak?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hocam, “Sayıştaya cevap vermiş.” diyorsunuz ya, bizim ondan haberimiz yok diyorum Hocam.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Neyiniz yok?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bizim Sayıştaya verdiği yanıtta haberimiz yok. Biz dolayısıyla burada...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Atila Bey, konuyu çarpıtıyorsunuz. Bir daha diyorum: Tekrar çarpıtıyorsunuz, yakışmıyor. Burada konu olan...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ne çarpıtması Hocam? Çarpıtma değil vallahi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel, lütfen, artık bitirelim.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ya, Sayıştay bu konuda cevap versin artık lütfen.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Usulde hata var ve siz yargılıyorsunuz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hayır, yargılamıyorum ya.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Karakaya, devam edin.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Atila Bey, bakın, eğer...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hocam, sayfa 43'ü oku, Allah aşkına ya!

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ya, sayfa 43'ü biliyorum, bir şey söylüyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel, Genel Müdürümüze söz verdiğimizde gerekli açıklamayı yapacaktır zaten, niye bu kadar acele ediyorsunuz?

ATİLA SERTEL (İzmir) – “Yok.” diyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama lütfen ya... Dinleyin ama, dinlemiyorsunuz Sayın Sertel.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Atila Bey, “Yok.” diyen kim ya?

Bakın, sorun ne biliyor musunuz? Bir yanlışlı söylüyorsunuz, o yanlış üzerinden devam ediyorsunuz; bunu kaç toplantıdır yapıyorsunuz, bu yakışmıyor. Ben de kaç toplantıdır tam tersini söylüyorum, bu kadar zorunuza gitmesin ya!

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya, öyle bir şey yok.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Buradaki mesele...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ve burada konuşuluyor, sonra çıkılıp gidiliyor, bürokratlarımızın verdiği yanıtlar da dinlenmiyor ama.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Kim dinlemiyor ya? Buradayız işte.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sarıbal nerede?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ama Sarıbal sizden izin aldı, “Tarım Komisyonuna gidiyorum.” diye Sayın Başkan Yardımcısından izin aldı.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki Sayın Sertel.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Zeybek nerede? Deniz Yavuzıılmaz nerede?

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Şimdi, ben bir daha tekrar ediyorum, diyorum ki: Burada sabah gündeme...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya, sizin hiçbiriniz olmuyor bazen, biz bir şey diyor muyuz?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel, lütfen, dinleyin ama.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya, öyle bir şey olur mu? Yani bazen insanların işi oluyor, tuvalete gidiyor, yemeğe gidiyor...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel...

Buyurun Sayın Karakaya, devam edin.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Efendim, teşekkür ediyorum.

Efendim, bir daha tekrar ediyorum: Buradaki mesele fazla ödemeye yönelik bir söylem değildi. Eğer fazla bir ödeme varsa bu yapı içerisinde gereği yapılır, incelenir, öyle bir tespit varsa... Fazla ödeme iki türlü olabilir: Hatayla olabilir ve hileyle olabilir. Hataysa ona göre gerekli cezalar verilir, kamu zararı telafi ettirilir; hileyse başka türlü cezalar verilir, kamu zararı telafi ettirilir. Bunun yolu yordamı vardır. Burada bunu devam ettirecek olan biz -KİT Komisyonu olarak- değiliz. Biz, bu konularda daha dikkatli olunması ve bunların takip edilmesi konusunda burada karar alabiliriz veya gerekli incelemenin yapılmasını talep edebiliriz. Sayıştay zaten bu tür konularda eğer bir hile varsa, bir hata varsa ya da belli değil, araştırılması, incelenmesi gerekiyorsa böyle bir talepte bulunur; belki de bulundular, bunu biliyorum.

İkincisi, kurum da zaten böyle bir konu önüne geldiğinde kendisi resen bunların incelemesini teftiş kurulu marifetiyle yapar, bunların sonucuna göre de sorumluları varsa gereğini yaptırır. Biz bunun takibini yapabiliriz, sorabiliriz, “Ne oldu bunlar, bunlarla ilgili herhangi bir işlem yapıldı mı?” diyebiliriz; bunlar ayrı bir şey ama bizim burada tartıştığımız şey bir bilginin verilmemesi üzerinden burada kopartılan fırtına. Bilgi verilmemiş; alt komisyonda bu tartışıldı, söyledik, “Bilgi vermeme gibi bir hakkınız yok, bu bilgileri vereceksiniz.” dedik.

Sonuç itibarıyla, yine tekrar ediyorum: 2020 ve 2021 verilerinin, bilgilerinin verildiğini, 2019’un verilmediğini... “2019’u da verebilir misiniz? Gerekirse manuel olarak bunları çıkarın, bu bilgileri verin.” dedik. İdare de “Evet, bu bilgileri de vereceğiz.” dedi. O bilgileri de getirmiş, vermiş. Şimdi, bu, başka bir şey. O gelen bilgilerde ne olduğunu bilmiyoruz Atıla Bey.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Aynı şeyi söylüyorum.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ama o bilgileri isteyen Sayıştaydır ve o gelen bilgiler üzerinden Sayıştay incelemesini yapar, gerekli bir uyarı söz konusuysa, rapora alınması gereken ya da ilgili bakanlığın incelemesi, araştırması gereken bir şey varsa, savcılığa suç duyurusunu gerektiren bir şey varsa yapar; sistem böyle işler.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Kıymetli Mevlüt Bey...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Bir dakika ya, lütfen, ne olursun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bir düzeltme yapacağım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel, lütfen...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ama ben... Yani düzeltemiyor da yama tutmuyor.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Biz 2019’u oynayacağız, biraz sonra oynayacağız. 2019’la ilgili bulguya, Sayıştaya yanıt geldiyse ve biz Komisyon üyeleri olarak bundan bihabersek neye istinaden oynayacağız Mevlüt Bey?

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ya, bakın, bu bilgiler var burada, bu bilgiler var burada.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel, bakın, biraz önce de söyledim.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Nasıl oynayacağız? Böyle bir bulgu varsa kurumu nasıl aklayacağız biz?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bakın, Sayın Genel Müdürümüze...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ya, bu tavrı yanlış işte.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hayır, yanlış değil.

Bakın, 2019’la ilgili bulgu var, cevap var.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel, dinlemiyorsunuz ama.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Biz de yok, nasıl oylayacağız?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Siz onaylamayın.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bakın, Genel Müdüre soruları yanıtlaması için söz hakkı vereceğiz, Sayıştaya söz hakkı vereceğiz; lütfen sabırlı olun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Verecek bize Sayıştay o bulguları, niye vermiyor?

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ya, veriyor, Sayıştay raporlarında bunlar var.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Vallahi yok, ek yok.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Karakaya, toparlayalım lütfen.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ya, Atila Bey, bakın, şundan emin olun: Kamuda, özellikle KİT’lerde, herkes yaptığı yanlışın hesabını verir; bundan şeyiniz olmasın.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Verir, verecek de.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Yani şöyle düşünmeyin: Orada fazla bir ödeme varsa o, o raporda kalmaz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ben demiyorum efendim, Sayıştay diyor bunu, benim iddiam değil.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Karakaya, toparlayalım lütfen.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ya, Sayıştayın dediği o fazla ödeme kimsenin yanına kâr kalmaz; kamu, devlet onun tahsilini yapar, sistem ona göre çalışır. Yani bu rapor sadece... Ya, burada bunu yapacak biz değiliz. Biz bunun üzerinde...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Biz yapmıyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Karakaya, fazla ödeme yapıldığına dair bir sözünüz var mı? Yok. “Sadece belge verilmeli.” diyor...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Söylesinler, müdahale etmesinler söylesin.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama bakın, bunun usulü var, lütfen, herkes karışıyor. Genel Müdürrümüze yanıt için söz verdiğimde, Sayıştaya söz verdiğimde bunlar açıklığa kavuşacak. Niye acele ediyoruz, niye suçluyoruz Kurumu?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya, biz suçlamıyoruz. Sayıştay raporunu okuyorum ben, suçlamıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama “Fazla ödeme var.” şeklinde fazla ödeme yapıldığına dair bir algı oluşturuluyor burada.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Algı oluşturmuyorum Başkan, lütfen anlayın.

“2 milyon 346 bin lira ödenmesi gerekirken 5 milyon 451 bin lira ödenmiş.” diyor; ben demiyorum bunu.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Devamında ne yazıyor?

ATİLA SERTEL (İzmir) – İşte, hep öyle diyor.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Tamam, devamını okuyun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Devamında da diyor, bakın: “Banka yöneticileriyle yapılan görüşmelerde yönetim ve denetim kurulu üyelerinin genel kurul tarafından belirlenen aylık ve ücretlerinin yanında üç ayda bir ikramiye aldıkları, kendilerine ayrıca giderleri banka tarafından karşılanmak üzere kredi kartı

tahsis edildiği öğrenilmiştir. Hesabın ayrıntısı, denetim ekibi tarafından çeşitli iletişim yöntemleriyle defalarca talep edilmiş olmasına rağmen Sayıştay ekibiyle paylaşılmamıştır.” diyor. Bunu ben demiyorum, bunu Sayıştay diyor.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Tamam, devamında fazladan para ödendiğine dair bir şey yok, belge vermediğine dair bir şey var.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya, Sayıştayın raporunu okuyorum, beni suçluyorsunuz, ben anlamıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İşte, onu söylüyoruz. Ya, biz onu söylüyoruz zaten ama siz fazla ödeme olduğuna dair bir algı oluşturunuz.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Siz algı yapıyorsunuz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ne algı yapıyorum ya!

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ya, 3 milyon para havadan ödenmiş...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Arada var işte, aradaki fark...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ya, öyle değil ki; belge verilmemiş.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Öyle değil “Fazla ödenmiş.” diyor, Sayıştay diyor bunu; alıp okuyun arkadaş, okumanız yazmanız yok mu?

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Ya, bir cümle söyleyin fazla ödeme yapılıp yapılmadığına dair.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Karakaya, sözünüzü bitirin, ondan sonra...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ya, fazla ödenmiş ayrı, belgesi ibraz edilmemiş ayrı.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Gündoğdu, lütfen...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Başkanım, lütfen, bakın, mutlaka...

ORHAN SÜMER (Adana) – Muhatapları cevap versin o zaman.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Her şeyin bir sırası var; siz konuşmadan önce Sayın Genel Müdüre söz veriyor muyuz? İlk önce sizler konuşuyorsunuz, ardından Sayın Genel Müdürümüze söz veriyoruz. Niye “Muhataplar yanıt versin.” diye ısrar ediyorsunuz? Sırası geldiğinde muhataplara söz veririz, yanıtlarlar, ondan sonra gereğini yaparız.

ORHAN SÜMER (Adana) – Ya, aynı şeyi söylüyoruz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Herkese aynı Başkan, ben de aynı şeyi söylüyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki ama lütfen karışmayın.

Sayın Karakaya, bitti mi konuşmanız?

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Sayın Sertel izin verirse konuşacağım Başkanım.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bakın, burada eksiklik şu Sayın Başkan...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bakın, hâlâ konuşuyorsunuz, lütfen ama.

Buyurun Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Peki, çok teşekkür ediyorum.

Efendim, burada yine bir örneğini yaşadık; benim söylediğim başka bir şey, burada söylenen başka bir şey. Fazla bir ödeme bu rapora... Şimdi o şeyi hatırlayamadım ama fazla ödemedi ziyade, zannediyorum, 3 milyon bir ödeme olduğu, kredi kartı verildiği... Ve Sayıştay diyor ki: “Bilgi

alamadık.” Biz de dedik ki: “Bu doğru değil; bu bilgi verilmeli.” Dolayısıyla, Kurum da dedi ki: “Ben bu bilgiyi zaten sonraki dönemden itibaren vermeye başladım, o dönemin bilgisini de vereceğim.” O bilginin verilmemiş olması burada konuydu ve burada da idare o bilgiyi verdi. O gelen bilgiler ışığında...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Kime verdi? Bize mi verdi?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama, bakın, Sertel...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Size vermez, öyle bir şey yok.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayıştaya veriyor, Sayıştayın da bize vermesi lazım; bu maddeyi biz denetliyoruz.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Allah Allah...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bakın, Sayıştayın o belgeleri size vermek gibi bir zorunluluğu var mı?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Var tabii.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Hayır, yok efendim.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Niye vermeyecek canım?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Hayır, yok. O belgeleri vermek gibi bir yükümlülüğü, zorunluluğu yok.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hayır, belgeleri değil, sonucu verecek.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sonucu yazar, acele etmeyin.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayıştayın kitabına göre burada fazladan para ödendiği ortaya çıkıyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama acele ediyorsun, Sayın Sertel, acele ediyorsun.

Sayın Karakaya, teşekkür ederim.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Efendim, o zaman ben şunu diyorum -artık ben düzeltmekten yoruldum- Sayıştaydan bir ricamız var, Sayın Başkanım sizden de: Sayıştay, denetim süreçleri, denetim şekli, usul ve esasları, mevzuatıyla ilgili, KİT’lerle ilgili Komisyonumuza bir gün bir seminer versin lütfen.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Karakaya, dört yıldan beri denetim yapıyoruz, hâlâ anlaşılmamışsa...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – E, anlaşılmıyor Başkanım. Anlaşılmış mı?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ben neyi anlayıp anlamadığımı iyi biliyorum da siz ne yapmak istiyorsunuz, onu anlamıyorum. Sizin ne dediğinizi anlamıyorum ben.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Hâlâ denetimle ilgili, usul ve esaslar, yöntem eğer anlaşılmamışsa vay hâlimize!

Peki, teşekkür ediyorum.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ben Sayıştay’ı da KİT’i de çok iyi biliyorum da sizi anlamakta zorluk çekiyorum.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Anlayamazsınız, biraz çalışmanız lazım.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Anlayamam çünkü öğrencilerin ne hâldeydi, onu bilmiyorum Hocam.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel, lütfen...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Sen merak etme, o konularda çok iyiyim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Gündoğdu, buyurun.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Genel Müdürüm, değerli Genel Müdür Yardımcılarımız, Sayıştayımızın temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum, Komisyonumuza “Hoş geldiniz.” diyorum.

Tabii, hararetili bir konuşmadan sonra yanlış anlaşılmalara vesile olmadan, doğruları söyleyerek burada incelemelerimizi yapmamız gerektiğini düşünüyorum.

Biraz önce Sayın Genel Müdürümüz sunumunda Ziraat Bankasının, Türkiye’nin en önemli bankasının aktif büyüklüğünü ortaya koydu, 1,8 milyar liralık büyümeyle şu anda yoluna devam ettiğini bize aktardı. Gerçekten, gün geçtikçe büyüyen güçlü bir banka olarak, şu anda dünyanın dört bir tarafında hem Türklere hem de gittikleri ülkelerde bulundukları ülkenin insanlarına hizmet veren, aktif büyüklüğüyle kendini ortaya koyan güzide bir bankamız. Ziraat Bankası, aynı zamanda -biraz önceki sunumdan da gördüğümüz kadarıyla- çiftçinin de her dönem yanında olmuş; kredilerin yüzde 22’si şu anda çiftçilere verilmiş ve bunun üzerinde devam ediyor.

Biraz önce bir hatip arkadaşımızın “Seralara niye destek veriyorsunuz?” eleştirisi vardı, sonra düzeltilti ama şu anda Türkiye’de Ziraat Bankasının tarım alanında vermiş olduğu desteklerle ve diğer ürünlere verdiği desteklerle tarımcı gerçekten rahat bir nefes alıyor ve dünyanın şu kriz ortamında verdiği bu sıfır faizle birlikte çiftçilerimiz bir başkasına muhtaç olmadan kendi üretimini yapmaya devam ediyor.

Ben kendi bölgemden bir örnek vermek istiyorum: Yirmi-yirmi beş sene önce bizim bölgedeki fındık çiftçilerinin yüzde 80’i, 90’ı bu “faizci” dedikimiz, “tefecî” dedikimiz insanların eline mahkûmdu ama geldiğimiz bu noktada çok güzel bir durumdayız ve şükürler olsun ki Ziraat Bankamızın sayesinde çiftçiye sıfır faizle kredi veriliyor; bu krediler -100 bin liraya kadar faizsiz bir şekilde- çiftçinin nefes almasına, üretimine destek olmasına vesile oluyor. Ben bundan dolayı Sayın Genel Müdürümüze, Ziraat Bankamıza teşekkür ediyorum. İnşallah, daha çok çiftçiye desteklemeye devam edeceklerini de görüyoruz, sunumda da onu gördük.

Bir de biraz önce bir şey söylendi, buna bir iki söz söylememiz lazım yani bu kadar da değil. Şimdi, daha önceki yönetimlerde bulunanlarla ilgili söylenen sözler, şu andaki yönetimde bulunanlarla, Genel Müdürümüzle ilgili “Falanca yönetim kurulu üyeliği var, feşmekınca yönetim kurulu üyeliği var...” Ziraat Bankası Genel Müdürümüz, Bankalar Birliği Başkanlığı yapıyor, elbette ki orada olması lazım; elbette ki Varlık Fonunun yönetiminde olması lazım. Bunlarla ilgili eleştiri getirip buralardan bir şey çıkarmak doğru değil. Biz doğrular üzerine söz söylemeliyiz, muhalefeti de doğrular üzerinden yapmalıyız, eleştirimizi de doğrular üzerine getirmeliyiz ki burada olay açıklığa kavuşsun.

Şimdi, biraz önce söylenen şeylerle ilgili yani Sayıştay diyor ki: 3 milyon lira fazla ödeme var, bunun bize belgeleri ibraz edilmedi. Edilip edilmediğiyle ilgili herhangi bir bilgimiz yok, bununla ilgili Genel Müdürümüz konuşacak, Sayıştaya söz verilecek, ondan sonra da neyse bir kere aydınlatılacak. Bu varken, bunun aydınlatılması varken burada bizim tabii bunun üzerinden farklı bir yorumla, algıyla farklı bir tarafa çekmek olayı doğru değil. Ben bunun doğru olmadığına inanıyorum.

Bir de, tabii, reklamlarla ilgili hangi kurum olursa olsun kurumun reklam vermede şöyle bir şartı yok: “Herkes reklam vereceksin.” diye bir şart yok, hukuki olarak da böyle bir şey yok. Genel müdürlükler, herhangi bir kurumun, Ziraat Bankası da olsa, başka bir kurum da olsa reklam verirken

kendi reklam vereceği mecralara bakar, hangi mecrayı uygun buluyorsa, hangi mecra uygunsa onlara reklam verir. Bunun üzerinden eleştiri getirmek de doğru değil. Çünkü başka ciddi şeyler bulmak gerekir, onu da bulamayınca burada algı yapmaya çalışıyoruz.

Efendim, biraz önce bir hatip arkadaşımız, “Efendim, Türkiye’de 115 bin makam aracı var.” diyor. Tamam, Türkiye’de 115 bin makam araç olur da buranın gündemi değil yani burada sanki algıyla Ziraat Bankası 115 bin araç kullanırmış gibi bir algı yaratmak doğru değil. Bunların üzerinden burada siyaset yapmak da doğru değil. Doğruları söyleyin, yanlış varsa eleştirin, eleştirilere biz de katılalım, onlarla birlikte biz de kurumlarımızı düzgün bir şekilde denetleyelim.

Tabii, bunları söyledikten sonra, Sayın Genel Müdürüm, geçen hafta kendi ilim Ordu’daydım. Fatsa ilçesinde muhtarlarımızın ve oradaki esnafımızın Fatsa’yla ilgili 2’nci bir şube talebi var. Ziraat Bankası o kadar büyüdü ki vatandaşlarımız da Ziraat Bankasının bu büyümesinden faydalanıyor ve şube sayısını artırma taleplerinde bulunuyor. Ben Ordu ili Fatsa ilçemizin bu talebini iletmış olayım. Uygun görürseniz, böyle bir ihtiyaç sizin tarafınızdan da doğru bulunursa bir şube daha açılmasını oradaki esnafımız talep ediyor.

Bunu belirttiikten sonra tekrar hepinize teşekkür ediyorum. Genel Müdürüm, sizlere bankamızı büyüttüğünüz için, Yönetim Kurulu Üyelerimize, Genel Müdür Yardımcılarımıza, Ziraat Bankasının tüm çalışanlarına teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Gündoğdu.

Buyurun.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, çok değerli Ziraat Bankası Yönetim Kurulu Başkanı, üyeleri, Genel Müdürü, Genel Müdür Yardımcıları, çalışanları, Sayıştayımızın değerli denetçileri, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının değerli yöneticileri; hepinizi sevgi, saygı ve hürmetle selamlıyorum, hoş geldiniz, sefalar getiriniz.

Gerçekten, Ziraat Bankası, burada da Genel Müdürümüzün verdiği brifingden de anladığımız kadarıyla Türkiye’nin lider bankası. Hem hizmette hem kredi kullandırmada hem titizlikte, yaklaşımda, gerçekten her şeyde Türkiye’nin lider bankası olarak görüyoruz. Dolayısıyla da yöneticilerine bundan dolayı da ayrıca teşekkür ediyorum.

Atila Bey söyledi, ben bir daha, yeniden söylemek istiyorum: Hakikaten okuduğumuz zaman yöneticilerinin geçmişini, her biri bankada ihtisas görmüş, bankalarda çalışmış, kendini çok iyi yetiştirmiş, Yönetim Kurulu üyeleri, Genel Müdür Yardımcıları, daire başkanları onun için de ayrıca tebrik ediyorum.

Değerli Başkan, sayın Komisyon üyeleri; gerçekten Ziraat Bankası tarımçıların dostu, burada birçok konuya temas edildi. KİT Komisyonu kamu kuruluşlarını inceler, elbette Sayıştayın getirdiği raporlar çerçevesinde inceler, lütfen, yani eleştireceğiz ama suçlamayacağız, yargılamayacağız, buna çok dikkat etmemiz lazım. Ben yıllarca genel müdürlük yaptım ve o masada oturdum, o kadar çok denetleme kuruluşu var ki hiçbir şeyden çekinmeyin, her şey meydana çıkıyor sonuçta, çıkar yani. Kendi teftişi var, bakanlık teftişi var, Devlet Denetleme Kurulu, Sayıştay, KİT Komisyonu.... Gerekirse, burada olmayanı Türkiye Büyük Millet Meclisine götürerek denetlemeyi yapıyoruz yani burada herhangi bir sıkıntı olmayacağını düşünüyorum.

Birçok konuya Alt Komisyon Başkanı Sayın Mevlüt Karakaya cevap verdi, hatta “Vere vere yoruldum.” dedi ve gitti, inşallah dinlenir, geri gelir. Ama ben bir konuyu hatırlatmak istiyorum: Bir arkadaşımız işte “Türkiye’de tarım ithalatı 70 milyar.” dedi. Ya, bu rakamların nereden alındığını

bilmiyorum ama 2021’de tarımın ithalatı 17 milyar, ihracat ise 23 milyar yani ithal ediyoruz, bir şeyler yapıp ihraç ediyoruz. Yani ithal edilen her şeyi ihraç edilmemiş gibi davranmak, çok ithalatımız var gibi davranmak da çok doğru değil.

Biz genelde milletvekili olarak, hepiniz de öyle tabii, her gün sahadayız, bir sürü sıkıntılar geliyor, bize de geliyor, istekler geliyor. Gerçekten bunun için de özel teşekkür etmek istiyorum. Ziraat Bankasının her kademesinde herkes böyle bir sıkıntı olduğu zaman ona kendi sıkıntısıymış gibi önem veriyor ve bu konuları çözmek için var gücüyle çalışıyor; bunun için de çok teşekkür ediyorum. Yani hakikaten diğer bankalarımız da ama Ziraat Bankası beni biraz fazla ilgilendiriyor, seçim bölgem Erzincan’da SWOT analizi yaptık, hakikaten tarım ve hayvancılıkla kalkınır şeklinde olduğu için daha çok Ziraat Bankasıyla ilişkilerimiz fazla. Onun için de yani şunu demek istiyorum: Ziraat Bankası sadece empatiyle değil, sempatiyle de yaklaşıyor; bundan da çok memnun oluyoruz.

Bu son kararınız da gerçekten sahada çok gündeme geliyordu, buna çok sevindiğimi söyleyebilirim yani çiftçinin ne tarlasını ne de traktörünü elinden almayacaksınız, üretime devam edecek. Bu, benim bölgede de, Türkiye’de de çok önemli bir konu. Zaten “Her yeri ekin.” dediğimiz çiftçinin tarlasıyla, traktörüyle de uğraşamamak lazım. Bunun kararını aldığınız için de ayrıca teşekkür ediyoruz.

Evet, pandemi dolayısıyla hakikaten çiftçilerimiz sıkıntılar çekti, yine de ben bir daha tekrar ediyorum, bu gibi konular geldiğinde yapıyorsunuz ama biraz daha inşallah, daha da sempatik, daha da empatiyle yaklaşarak bu konuları çözersiniz diye düşünüyorum.

Evet, sera gündeme geldi, biz de bütün çalışmalarımızda Erzincan’ın da ancak serayla kalkınabileceğini... Yani çok güzel klima iklimi olduğu için burada da Ziraat Bankasının desteklerini görüyoruz, bu konuya da daha fazla önem vermenizi önereceğim. Türkiye’de seracılığın geliştirilmesi için Ziraat Bankasının önyak olması bizi de mutlu eder.

Bütün bu çalışmalar için Yönetim Kurulu Başkanımız, Genel Müdür Yardımcıları, Yönetim Kurulu üyeleri, bütün Ziraat Bankası çalışanlarına teşekkür ediyorum. Bugüne kadar yaptığımız çalışmalar için ayrıca teşekkür ediyoruz. Bundan sonraki çalışmalarınızda da başarılar diliyoruz, sağ olun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Karaman.

Buyurun Sayın Türkmen.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Ziraat Bankamızın Sayın Genel Müdürü, Yönetim Kurulu Başkanı, Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlarım, Sayıştayımızın çok saygıdeğer grup başkanı ve bürokratları, diğer kurumlardan katılan diğer bürokrat arkadaşlarım; hoş geldiniz.

Bugün aslında bir konuşma da alacak değildim, bankacılıkla, parayla pulla çok işim olmaz, ben madem mühendisiyim, madeni iyi bilirim, enerjiyi de bilirim ama yaklaşık olarak, çok üzülerek söylüyorum, yani on dört yılın üzerindedir KİT Komisyonunda çalışıyorum, ta, 2002’den başlayarak 2003’lerden geliyoruz. Bu kadar birkaç defa söyleme lüzumunu hissetmeme rağmen yine aynı şeyler devam ediyor, anlaşılan ki bu böyle gidecek ama gitmemeli, birbirimizi anlamalıyız. Az evvel tartışmadan -hocayla beraber, değerli milletvekilimizle aralarındaki tartışmadan- çok da üzüntü duydum, birbirini anlamayacak seviyede değiliz, birbiriyle de tartışacak seviyede değiliz, bunların sorunları, sorumlulukları... İşte, karşımızda Genel Müdür var, Sayıştay var.

Bir de şunu anlamakta çok zorlanıyorum, bu bir kural hâline gelmeye başladı, böyle bir kural yok: Burası teknik bir kurul yani biz kendimizi yerindelik denetimi yapacak şekilde genel müdürün, Sayıştayın, aklınıza hangi kurum geliyorsa buradaki o görevlilere tavsiye etme, iyi niyet göstermenin dışında... “Gelecek beş yılınız, on yılınız, yirmi yılınız nedir?” diye sorulabiliyor, sorulur belki iyi

niyetle ama onun yerine koyup olayı işletir gibi, o kurumu çalıştırır gibi, vergi defterdarı gibi, müfettişi gibi, savcı gibi, hâkim gibi bir pozisyona bürünüyoruz ve ondan sonra da hem birbirimizi üzüyoruz hem de bu büyük bir sıkıntı yaratıyor ve bu Komisyonun da işleyişinde böyle bir şey yok, bu doğru değil.

Sayıştayın alt komisyonları var, Sayıştayın burada bulguları var, ek bulguları var, onların üzerinde bunlar tartışılır. Sokakta duyulan gazete haberleriyle, siyasi veya diğer haberler üzerinden burada bir tartışma yapılmaz, yapılmamalıdır ve doğru da değildir. İşte, konuşuyoruz, doğrudur, eksikleri varsa o eksikler zaten dediğimiz gibi buranın usul ve kaideleri içerisinde olur. Sayıştay bulguları bulur, tartışırız veya Sayıştayımızın eksik bulduğu bir şeyler varsa onlar söylenebilir. Geçmişte olanların hesabı soruluyor burada, 2017, 2018 diye de başlayarak bir hesap veriliyor, alınıyor, Sayıştay da “O dönemde bunlar olmuştur...” Onlar yok olmuştur, alt Komisyondan üste çıkmasına gerek de yoktur, yerine gelmiştir, bunlar olabilir.

Ziraat Bankasının kara gün dostu olduğunu hepimiz biliriz, o söylemlerle büyüyen, onu öyle algılayan Türkiye’imizin çiftçisine, tarımına en büyük desteği veren bir kurum olarak görür ve biliriz, bunu da bugüne kadar böyle yaptığını hep hissetmişiz, hep görmüşüz; ondan dolayı da teşekkür ediyoruz kendilerine.

Yeni yeni oluşan yeni argümanlarla beraber genç çiftçilere, genç kadınlara, sulamaya, elektriğe verdiği, vereceği kredilerden dolayı da kendilerine teşekkür ediyoruz.

Az evvel bir bilgi de verdi, dedi ki: “Tarımda traktörü hacizli olan yok ama varsa bile, tarlaları hacizli olanlar varsa bile onları biz yüz yirmi aylık veyahut da ona benzer on yıllık bir süre içerisinde onlara da ayrıca bir ödeme planı çıkaracağız, o plan dâhilinde onların problemlerini de çözeceğiz ve üretime katacağız.” Bu çok güzel bir olaydır. Bugün dünyadaki ekonomik sıkıntılardan kaynaklanan Türkiye’deki bu sıkıntıyı da gidermiş olacaksınız. Onun için de tekrar tebrik ediyorum. Ama şunu da şöyle söylemeyeceğiz ondan sonra: “Arkadaş kredisini doğru alsaydı, doğru yapsaydı, doğru eyleseydi, onun kredisini niye uzattın, niye yaptın, buna mı torpil yaptın, şuna mı torpil yaptın?” diye bunu da konuşmamak lazım, bu da çok doğru değildir çünkü görüyorum onu “Şu firmaya ne kadar verdiniz? Bunu neyle eylediniz?” Bunların usulleri, kaideleri vardır, işte, Sayıştaya, eğer o bulgular üzerinde bir şey varsa onlar üzerinde tartışırız, konuşuruz, haklı olan bir şeyler varsa tabii ki eleştireceğiz, hesap da sorulacak ve ona göre de onun cevapları sorumlulardan alınacak diye düşünüyorum.

Ben tekrar bütün arkadaşlarımla fikirlerine de saygı duyarak bunların bu seçim arifesine girmeden dolayı da olduğu kanaatindeyim, seçimler yaklaşıyor, ondan dolayı herkes, işte, nedir, telefonunu falan koyuyor, oradan mesajlar vermeye çalışıyor, böyle bir gayretin içerisinde. Bu da belki hak verilecek bir şeydir ama şunu özellikle istihdam ediyorum: Genellikle de böyle işleyişi kara yoldur, beyaz yoldur, küçümsemek için söylemiyorum, bunlar için konuşulabilir ama dünyada akredite olmuş kurumlarımız var, bu kurumların başında da çok hassas olan bankalar var genellikle ve buna benzer, işte, TÜPRAŞ gibi çok önemli olan kamu kurumları var. Bunlar üzerinde konuşurken de, topluma da açık olacağı için, dünyaya da açık olacağı için vereceğimiz mesajları çok daha dikkatli vermek zorundayız. O kurumlarımızı bilmeden de yıpratırız. O hem ülkemize hem geleceğimize de zarar verir diyorum, verdiğiniz fırsat için de teşekkür ediyorum.

Tekrar, bankamızı tebrik ediyorum, muvaffakiyetler diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Türkmen.

Buyurun Sayın Kaşıkçı.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, Sayın Yönetim Kurulu Başkanım; sizlerin şahsında tüm Ziraat Bankası ailesine hayırlı günler diliyor ve başarılar diliyorum.

Sayın Başkanım, geçen üst Komisyonun hemen ardından Ziraat Bankasıyla ilgili bir tartışma yaşandı. Bu tartışma, Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekili Sayın Atila Sertel Bey’in aslında başlatmış olduğu bir tartışmaydı. Ben de bu tartışmanın hemen akabinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir basın toplantısı düzenleyip Atila Bey’in yapmış olduğu veya başlatmış olduğu bu tartışmaya bir cevap vermiştim ama kendisinden, aradan geçen uzun zaman sürecinde Atila Bey’den bu konuyla ilgili tek bir cevap alamadık. Atila Bey her bulunduğu ortamda, tabii, uzun yıllardır gazetecilik yaptığını, dolayısıyla bu gazetecilik hayatı içerisinde de birçok konuyu gündeme getirdiğini ve bunları getirirken de kesinlikle bilgi, belge ve verilerle olayın üzerine gittiğini defaatle söyledi. Komisyon toplantılarımızda da her defasında “Eksik bilgi vermem, yanlış haber yapmam.” diye de bu iddiasını sürdürdü. Biz de kendisini öyle tanırdık ta ki Ziraat Bankası ve Türkgün gazetesine ilgili yapmış olduğu açıklamaya kadar. O gün, Atila Bey şöyle elinde bir kâğıt parçasıyla -yanlış hatırlamıyorsam- Halk TV’ye çıktı. Halk TV’de, bu kâğıtta Ziraat Bankasının vermiş olduğu ilanlarla ilgili bir liste vardı. O listede sol taraftaki sütunda gazetelerin isimleri, sağ taraftaki sütunda da benim o gün ilk defa karşılaştığım bir birim, alan birimi, gazetecilikte böyle bir alan birimi varmış “santim sütun” diye yani Hürriyet gazetesi karşısında Ziraat Bankasının o gazete ne kadar santim sütun reklam verdiğini yazıyor yani bir alan birimi gazetecilikle ilgili. Atila Bey, Halk TV’de bu elindeki sayfayı aldı, “Bakın, görüyor musunuz? Ziraat Bankasından aslan payını Türkgün gazetesi almış.” dedi. Türkgün’ün karşısında şöyle bir rakam var; 13.500 alan birimi yani santim sütun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sütun santim.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Sütun santim. Keşke o gün düzeltseydiniz. Şimdi, Atila Bey o gün televizyonda “Bakın, görüyor musunuz? Türkgün gazetesi Ziraat Bankasından 13.500...” dedi, sonra düzeltti, “Bir dakika, özür diliyorum, bu az oldu, 13 milyon 500 bin TL reklam aldı.” dedi. Yani alan, santim sütun hesabını, üç sıfırla, binle çarptı, TL’ye çevirdi, döndü Türkgün gazetesine ilgili böyle bir iftira diyeyim ki bu iftiradır, sonucunu da düzeltmedi çünkü... Ben de ertesi gün Türkiye Büyük Millet Meclisinde basın odasında bir basın açıklaması düzenledim, Ziraat Bankasının hangi gazete, hangi televizyona ne kadar reklam verdiğine ilgili bir basın açıklamasıydı. Türkgün gazetesinden Ziraat Bankasından Atila Bey’in söylediği dönem içerisinde almış olduğu reklamlarla ilgili tüm faturaları istedim, o faturaları da aldım geldim. Öncelikle, biraz önce 13.500 ‘ü Atila Bey’in nasıl 13 milyon 500 yüz bin TL’ye çevirdiğini ifade ettim. Daha sonra da Türkgün gazetesinin Ziraat Bankasından almış olduğu veya Ziraat Bankasının Türkgün gazetesine vermiş olduğu reklamların toplam bedelinin fatura karşılığında 380 bin TL olduğunu ifade ettim ve buradan da Atila Bey’den hem Ziraat Bankasından hem de Türkgün gazetesinden bir özür bekledik, bu bizim hakkımızdı çünkü Türkgün gazetesi, evet, Milliyetçi Hareket Partisinin yayın organıdır, doğru, kabul ediyorum ki siz zaten televizyonda söylerken de bunu ifade ettiniz. Milliyetçi Hareket Partisinin Cumhuriyet İttifakı’yla birlikte özellikle Bengütürk’ün ve Türkgün’ün kamu bankalarından aslan payını nasıl kapıldığını böyle bir ballandıra ballandıra anlatıyorsunuz her gittiğiniz yerde. O zaman size bir çağrı daha yapmıştım. İkimiz de KİT Komisyonu üyesiyiz, gelin, iki tarafsız gözle, siz Türkgün gazetesini denetleyin, ben de Cumhuriyet gazetesini denetleyeyim. Yine ses vermediniz. Atila Bey, 13.500 alan birimini düzeltin hiç değilse. Bakın, Türkgün gazetesinin hakkını yiyorsunuz. 13.500’ü binle çarptınız, 13 milyon 500 bin yaptınız, adamlara iftira atıyorsunuz. Bakın, doğrusu 380 bin lira dedim, faturaları çıkardım, gösterdim, yine cevap vermediniz. Bugün hâlâ o süreçten, o günden bugüne kadar bir şey değişti mi diye şöyle bir bakıyorum, geçenlerde yine bir açıklama yaptınız, ya, Atila Bey, elinizdeki kâğıttaki rakamı okuyamıyorsunuz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Nerede yaptım?

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – “Gazeteciyim.” diyorsunuz. Santim sütun hesabını para birimine nasıl çevirdiğinizi ben canlı yayında izledim ya. Şimdi, tekrardan “Kırk yıllık gazeteciyim, söyleyim, böyleyim.” deyip efendime söyleyeyim, kurumlara iftira atıyorsunuz, kurumların hakkını yiyorsunuz. Özür dilemek büyük bir erdemdir. Bugün bu KİT Komisyonumuzun da son toplantısı, gelin...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yarın da var.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Yarın da var, evet.

Sizden, Türkgün gazetesinden ben hâlâ özür dilemenizi bekliyorum. Bu, bir gazetecilik açısından da... Sizin durduğunuz yerin ne kadar saygın bir yer olduğunu biliyorum, mesleğinize karşı mesleğinizin “basın özgürlüğü” diyorsunuz, “temel ilkeler” diyorsunuz, onları da koruyarak -ki meslektaşınız onlar- bu gazeteyle ilgili yapmış olduğunuz bu değerlendirmeden dolayı bugün hem Ziraat Bankası burada hem de biz Komisyondayız, işte Mevlüt Hocam burada, Esin Hanım burada, bizler buradayız, Türkgün gazetesinden bu manada, vermiş olduğunuz rakamların yanlış olduğundan dolayı “Türkgün gazetesi aslında Halk TV’de söylediğim rakamların çok çok çok altında bir reklam geliri aldı, dolayısıyla ben bu rakamları yanlış vermişim, bundan dolayı da Türkgün ailesinden özür diliyorum.” demenizi sizlerden bekliyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Kaşıkçı.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Cevap hakkı doğdu bana herhâlde.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Çok kısa o zaman, çok kısa, lütfen.

Tekrar bir cevap hakkı doğmadan.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Şöyle, ben bu konuyu gündeme kendim getirmediğim gibi bu konuda şimdi, şu anda Lütfi Bey’in cebine attım. O günkü açıkladığım liste şu, hiç paradan bahsetmeden şöyle söyledim: “En çok sütun santim reklam alan Türkgün gazetesi Halk Bankasından 8.981 sütun santim, Ziraat Bankasından 13.495 sütun santim, Vakıfbanktan 20.112 sütun santim almış, diğerlerinden -kamu kurumlarından- 514, toplamda 43.102 sütun santim ilan almış.” Bu benim verilerim değil, bu tamamen basın sektöründe yayınlanan bir veridir. 2’nci sırada Sabah, 3’üncü sırada Akşam, 4’üncü sırada Analiz, 5’inci sırada Takvim, 6’ncı sırada Yeni Birlik diye var. Bu reklam birimini ve aldıklarını ben yazmadım. 16’ncı sırada Aydınlik’a kadar geliyor. 17’nci sırada Sözcü, Cumhuriyet, Karar, Yeni Çağ, Korkusuz, Millî Gazete, BirGün, Evrensel, Yeni Asya, Yeni Mesaj sıfır alıyor. “Bu 3 bankanın toplam reklam ilan tutarlarıdır.” diye bu yayınlandı. Ben bu yayın üzerine konuştum ve ben asla paradan bahsetmedim.

Ayrıca, “MHP’nin yayın organıdır.” noktasında, Türkgün gazetesinin MHP’nin yayın organı olup olmadığı noktasını da bilmiyorum, ülkücü bir gazete olarak biliyorum. Yani resmî yayın organı mı değil mi, onu da gerçekten bilmiyorum, öyle bir iddiam da yok ama şunu söylüyorum: Ben bir veriye dayalı olarak konuştum Halk TV’de ve bu konuşmanın üzerine Lütfi Kaşıkçı basın toplantısı yaptı, değişiklik yerlerde konuştu, geçen gün bir televizyonda konuştu, benim adımla da zikrederek konuştu. Ben kendisine yanıt vermeye dahi gerek duymadım ama Komisyonunda bunu gündeme getirince, bir de bana yönelik böyle bir özür dileme noktasında söyleyince bu benim hazırlamadığım bir çizelge, bu çizelgeyi kimler hazırladıysa ve onlar noktasında bir görüşü varsa onu söyleyecek. Ayrıca, bu konuda Türkgün gazetesinde Sayın Yıldırım Çiçek bir yazı yazdı, “Türkgün gazetemizle ilgili son günlerde yoğunlaştırılmış iftiralar, tartışmalar...” falan diye bahsediyor. “Bu tartışmayı ‘Gazete Duvar’ isimli sol bir haber sayfasında Kenan Şener isimli bir yazar başlattı.” diyor. Ondan sonra işte “Şu kadar TL bazında bilgiler aldım, yazıların 11 bin tirajı var. MHP’nin gazetesi olarak bilinen Türkgün’e vermiş.” diyor, falan filan, anlatıyor. Şöyle yazıyor arkasından: “MHP Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı’ya

Türkgün gazetesi konusunda gösterdiği hassasiyet için teşekkür ediyorum. CHP İzmir Milletvekili Atila Sertel'e yönelik yaptığı çağrını genişleterek soruyoruz.” İşte, o da bana soruyor. Şimdi, burada Türkgün gazetesi bu reklamları alıp almadığı noktasında açıklama yaptıysa ben bunu kabul ederim ama bu noktada bu listeyi hazırlayanlarla ilgili bir çağrıda bulunmanız lazım, benimle ilgili değil.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toparlayalım Sayın Sertel, toparlayalım.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bunu kamuoyuna sunanlara çağrıda bulunmanız lazım.

İki, ben gazeteciyim, tabii ki bu da benim için doğruluğu teyit edilmesi gereken bir belge ama Ziraat Bankasının, Halk Bankasının, Vakıfbankın, bankaların reklamlarını biz sadece o gazetelerde ve o televizyonlarda görebiliyoruz, başka yerde de yayınlanmıyor. Derse ki Türkgün gazetesi “Ben daha az aldım.” mesele yok ama o listeyi yapanlar da herhâlde Türkgün gazetesine özel bir düşmanlık, hasmane bir tutum beslemiyorlardır diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Kaşıkçı...

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Ama lütfen Başkanım, önemli bir konu.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Çok kısa o zaman, çok kısa, lütfen.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Ben “Türkgün gazetesi Ziraat Bankasından reklam almamıştır.” demiyorum. Benim itirazım şudur: Atila Bey'in elindeki kâğıt Ziraat Bankasının gazetelere vermiş olduğu reklamlarla ilgili bir basın birimi yani alan birimi, sütun santim birimi.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Evet.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Orada, Atila Bey'in elindeki kâğıtta hangi gazeteye Ziraat Bankası ne kadar sütun santim reklam vermişle ilgili bir kâğıt ve Türkgün gazetesinin karşısında 13.500 yazıyor. Atila Bey, 13.500'ü aldı, binle çarptı, “Görüyor musunuz?” dedi.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Böyle bir şey yapmadım.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Bakın, izleteceğim.

(Hatibin cep telefonundan bir ses kaydı dinletmesi)

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yanlıştır o zaman, öyle bir şey olur mu ya?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Kaşıkçı, artık lütfen toparlayalım.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ben burada okuduğum gibi okudum onu.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Efendim, ben de sizin bir kardeşinizim ya. Yani siz ne kadar denetlemeyle ilgili titizsiniz, ben de söylediğim kelimelerle ilgili elimde veri olmadan bir açıklama yapmam.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yanlış söylemişim.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Efendim, bir özür dileyin o zaman.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, tamam.

Peki, teşekkür ediyorum Sayın Kaşıkçı.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yanlış söylemişim, “13.597 sütun santim” diyeceğime öyle çıkmış.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Efendim, ertesi gün Sözcü gazetesi manşetten verdi bunu ya. Allah’ınızı severseniz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Kaşıkçı.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Şimdi, bir yalan bilginin dolaşması...

ATILA SERTEL (İzmir) – Yalan değil.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Ya, “Yalan değil.” diyorsunuz hâlâ ya.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Sayın Başkanım, bir saniye.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Anlaşılmıştır, konu anlaşılmıştır.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Çok önemli bir şey. Atila Bey, biraz önce “Vermiş olduğum rakamdan dolayı ben Türkgün ailesinden özür diliyorum.” dedi. Onun da kayıtlara geçmesini istiyorum, bu önemli bir şey efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Kaşıkçı.

ATILA SERTEL (İzmir) – Hayır, hayır, “13.597 sütun santim” diyeceğim yerde “13 milyon 597 bin.” demişim.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Tamam, bitti efendim. İşte, bu kadar.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Teşekkür ederim.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Yeniçağ...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Lütfen...

ATILA SERTEL (İzmir) – Yeniçağ, sıfır, devam ediyor.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – O da kayıtlara geçsin.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bakın, kimseye söz vermedim. Değerli Komisyon üyelerimiz, kimseye söz vermedim, lütfen.

ATILA SERTEL (İzmir) – Başkan, vermediniz zaten biz kendi kendimize konuşuyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Kendi kendinize konuşuyorsunuz ama lütfen.

Evet, 2019 yılının denetim görüşünün dayanakları bölümünde Bulgu 1 hakkında Sayın Haydar Bey’den, Sayıştay Denetim Grup Başkanımızdan kısa bir değerlendirme istiyoruz.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, saygılar sunuyorum.

Efendim, Sayıştayın bir ödemeye “fazla ödeme” diyebilmesi için onun mevzuata aykırı bir ödeme olması lazım ve Sayıştayın elinde de belge ve bilgi olması lazım. Dolayısıyla, biz buradaki tespitimizde, sayın milletvekilimizin 43’üncü sayfada söylediğinde bir farklılık gördük. Bu farklılığa ilişkin bilgi ve belgeleri talep ettik. Bu bilgi ve belgeler bize verilmeyince de incelemeye ihtiyacı olan bilgi, belgeler anlamında tespit yaptık ve huzurunza getirdik. Daha sonra 2020 Yılı Raporu’nu yazdık. 2020 Yılı Raporu ile 2019 Yılı Raporu birlikte KİT Alt Komisyonunda görüşülürken bu konular tartışıldı “2020 Yılı Raporu’nda bu konu niye yok?” denildi, zaten yoktu. Biz de şunu izah ettik: “2020 Yılı Raporu çalışmalarında biz bütün belge ve bilgileri aldık, bu anlamda bir sorun yaşamıyoruz.” dedik. Hatta “2021 yılı çalışmaları devam ediyor, hâlen daha da alıyoruz.” dedik, bunu teyit ettik. O zamana kadar, 2019 yılıyla ilgili bilgi, belgeler henüz bize gelmemişti. Komisyon toplantılarından sonra belgeler

bize ulaştı, arkadaşlarımız gerekli inceleme ve değerlendirmeleri yaptılar. Yaptığımız çalışmada Genel Kurul kararına uygun olarak ikramiye ödemesi yapıldığı; vergi, gerekli prim kesintileri, damga vergisi ve benzeri kesintilerin yapıldığı... Biz çünkü inceleme yapmadığımız için, o belgeler bizde olmadığı için onları görememiştik o rakamı verirken. Dolayısıyla, bu anlamda da bir sıkıntının olmadığını -arkadaşlarımızdan da şimdi teyit ettim- gördük. Biz raporlarımızla Meclisimizin huzuruna geliyoruz yani bizim ayrıca Sayıştay olarak Meclise başka bir bilgi, belge sunma şansımız yok. Bilgilerimizi raporlarımızla sunuyoruz.

Takdirlerinize arz ederim efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Böylece geneli üzerindeki görüşmeleri tamamladık.

Şimdi, sözü Sayın Genel Müdürümüze vermeden önce bazı hatırlatmalarda bulunmak istiyorum.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkan ama...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek, lütfen, bitmiştir.

Sayın Genel Müdürüm, sayın üyelerimize sorulan sorulardan yazılı olarak cevap verilmesini gerektiren konularla ilgili cevaplarınızı tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi “web” sayfasında yayınlanmasından itibaren on beş gün içerisinde bütün üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Sayın Genel Müdürüm, şimdi sayın milletvekillerimizin sorularını yanıtlamak üzere sözü size veriyorum.

Buyurun.

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Müsaadenizle birkaç tanesine cevap vereceğim, bir kısmını da yazılı cevaplayacağız.

İhale konusu: Ziraat Bankası, yapım işleri dolayısıyla Kamu İhale Kanunu’na tabidir ve Kamu İhale Kanunu kapsamında ihalelerini gerçekleştirmektedir. Küçük bakım onarım işlemlerinde hem kanunen hem de bankanın Metin Günday Hoca’dan aldığı rapora istinaden Kamu İhale Kanunu’na tabi olmadığı ortadadır. Biz buna rağmen, yine Kamu İhale Mevzuatı’ndaki gibi çok sayıda firmayı çağırarak açık ihale sistemiyle ihale yapıyoruz, geçen sene eylül itibarıyla. Düzenlemeyi değiştirdik bu şekilde, bunu özellikle belirtmek isterim.

Taşıt konusuna gelince, müşteri ilişkisi kapsamında, altını çizerek söylüyorum, verimlilik ve müşteri ilişkisi kapsamında bazı müşterilerimize biz taşıt araçları tahsis etmiş durumdayız. Tekrar söylüyorum: Biz, her şeyden önce, Taşıt Kanunu’na tabi değiliz. Müşteriyle ilişki çerçevesinde, bulunduğumuz rekabet ortamında bunları yapıyoruz, yarın da yapmaya devam edeceğiz.

Borçlanma ve sendikasyon konusunu Sayın Vekilim sormuştu. Biz bu sene Mart ayında sendikasyona çıktık. Sendikasyonumuzu 1,260 milyar dolar olarak yeniledik. Türkiye’nin en büyük sendikasyonu bize ait: 1,260 milyar dolar, yeniledik. Fiyatlamayı sormuştunuz, Euribor +2,10, SOFR +2,75’le borçlanmıştık. Bu da Türkiye bankacılığındaki en düşük fiyatlamadır.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Devletten daha ucuz borçlanmışsınız

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR – Evet, o dönemde Türkiye’nin en ucuz borçlanmalarından bir tanesiydi çünkü konjonktür o zaman öyleydi ve dünyanın birçok ülkesinden; onun altını çizmek isterim.

“Konut kredileri” diye bir şey sorulmuştu: Biz, Türkiye’deki konut kredilerinin yüzde 32’sini vermişiz; tek başına, Ziraat Bankası. Dolayısıyla, konut kredisi vermeyen bir banka Türkiye’deki bütün konut sektörü kredisinin yüzde 32’sini nasıl verebilir?

Engelli istihdamı... Bunu biz de çok önemsiyoruz, çok değerli buluyorum. Ziraat Bankasında engelli istihdamında yasal düzenlemelerin getirdiği bütün haklar kullanılmış ve yapılıyor. Bildiğim kadarıyla da hiçbir açığımız kalmadı. Eğer varsa da herhangi bir azalma olduğunda mutlaka tamamlarız.

Yurt dışındaki teşkilatın güçlendirilmesi noktasını da çok önemsiyoruz. Türk iş insanlarının gittiği her yerde olup orada ticareti kolaylaştırmak istiyoruz.

Konuşmamın başında da söylemiştim: 18 ülkede, 117 noktada varız; Afrika kıtası dâhil olmak üzere, orada biraz daha şubeleşeceğiz. Ukrayna’da açıyorduk, hatta Yönetim Kurulumuzun kararı vardı; maalesef son savaş dolayısıyla bu işi ötelemiş durumdayız. Balkan coğrafyasında ve farklı noktalarda çalışmalarımız devam ediyor. Biz bu coğrafyanın en büyük global bankasıyız. Bu etişe uygun davranacağız. Burada sadece şube açmak yetmez, onu işlevsel kılmak lazım. O sorunuz kapsamında söylüyorum. Burada da Karadağ, Kazakistan, Azerbaycan ve Almanya, bunların çoğuna sermaye enjekte ettik. Dolayısıyla, oradaki ticari hayati daha aktif hâle getirmek istiyoruz.

Haklısınız, Türkmenistan’da yüzde 50-50 ortak bir bankamız var ama maalesef orada bankacılık anlamında sıkıntılar yaşıyoruz. Niye? Çünkü ortağımızla ticari hayata ve bankacılığa aynı şekilde bakmıyoruz açıkçası. Biraz ondan kaynaklanan sıkıntılarımız var.

Tarımsal kredilerde TARSİM ve borçlandırma işlemlerinden bahsedilmişti yani “Yapmayalım.” gibi bir minval üzerine konuşmuştu sayın vekil. Bence TARSİM olmazsa olmaz, mutlaka ki olmamız lazım, hatta Türkiye’de yetersiz olduğunu düşünüyorum. Tarımsal hayat sigortalarında arıcılık maliyetlerini düşürmek lazım, kabul ediyorum ama reasürans kapsamındaki kredi hayatını da mutlaka veriyor olmak gerekir. Türkiye’de sigortacılık henüz çok zayıf. Bence orada da katedeceğimiz çok yol var, onu belirtmek isterim.

Şimdi, tabii, bu traktör haczi, tarla haczi konusu. Bakın, bir müşterimiz herhangi bir şekilde borcunu, edimini yerine getirmiyorsa bizim hukuksal süreçleri çalıştırmamız çok normal, tabii ki hukuksal süreçleri sonuna kadar götürüyoruz. Ben üretim araçlarına el koymadığımızı söyledim yani traktöre el koymuyoruz. Hukuksal süreç bitse bile traktörü kendisine teslim ediyoruz, diyoruz: Alın, kullanın. Mesela yediemin olarak kendisine veriyoruz. Bakın, şunu belirtmek isterim: Sayın Vekilim, daha önce de bir gündem olmuştu, 5 civarında traktörden bahsedildi “Ziraat Bankası bunları haczettii.” diye. Baktık, 4’ü Ziraat Bankasına ait değildi, 1 tanesi... Hatta Emrah arkadaşşıma dedim: Ya, arayıp bilgi verelim; olabilir, hatalı bilgi verilmiştir. Ki bildiğim kadarıyla, Emrah Bey sizi arayıp bilgilendirdi o konuda, değil mi, yani “Burada bir eksik oldu.” diye. Bakın, bu kadar netim.

Bir başka bir şey...

ORHAN SÜMER (Adana) – Ben de o konuda iyi niyetinize güveniyorum dedim.

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR –Hiçbir tereddüdünüz olmasın Sayın Vekilim.

Sayın Başkanım, bazı konularda –ben Genel Müdür sıfatıyla da söylüyorum- Ziraat Bankası Türkiye’nin şu andaki en iyi markası, en önemli markası; bunda hiçbir tereddüdüm yok, bunu kurumsal taassupla da söylemiyorum.

Şimdi, size sadece bir olay anlatacağım. Bu, ülkenin markasına sahip çıkma anlamında çok değerlidir diye söylüyorum. Arkadaşlarımın tamamı şahittir, bir cumartesi akşamı biri beni aradı, dedi ki: “Ziraat Bankasına tarımsal kredi borcunu ödeyemediğinden ötürü bilmem neredeki müşteri, köy

meydanında kafasına sıkarak intihar etti.’ diye Twitter’a bir haber geldi.” Tabii, sonuçta ben o kurumun başındayım yani emin olun, hayat zehir oldu. bir baktık, araştırdık vesaire. Sayın vekillerimizden birisi “tweet” atmış, kendisi şimdi ayrıldı. Baktık, şahsın Ziraat Bankasıyla uzaktan yakından alakası yok, kredi bile kullanmamış, hiç Ziraat Bankasıyla bir bağı yok; artı, intiharının nedeni tarımsal kredi de değil. Peki, dedik ki nezaketen, arkadaşımından rica ettim, aradı, konuştular: “Ya, bana yanlış bilgi verilmiş.” Tamam ama Twitter’da iki gün boyunca Ziraat Bankasının üzerinden her şey söylendi yani rica ediyorum, lütfen... Benim telefonum 7/24 açık, isteyen arayabilir. Ben Ziraat Bankasında her işi mükemmel yaptığımızı söylemiyorum, mutlaka hatalar da ediyoruzdur ama istirahat ediyorum, bize teyit ettirin. Bankanın marka değerine zarar verecek şeylerden imtina ediyor olmak lazım, bu bir.

Gelelim -Haydar Bey, teşekkür ediyorum- deminki bahsedilen, asıl çok tartışma konusu olan hususa, artık ona ben girmeyeceğim yani bu maaş konusu vesaire, gerek yok.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Lütfen, gerekli açıklama yapıldı zaten. Evet, buyurun.

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR –Ama orada sebep, Başkanım, kredi kartı konusu gündeme geldi. Bakın, Ziraat Bankası 107 milyar dolarlık bir banka. 107 milyar dolarlık bu bankanın sadece bu seneki toplam kullanılmış kredisi, demin söyledim, 367 milyar TL. Toplam 1 trilyon TL’nin üzerinde Ziraat Bankasından kredi kullanılmış. Bu kredinin altında kimlerin imzası var? Şu hazırunun imzası var; bakın, bu hazırunun imzası var. 2019 yılında, hani “Kredi kartı kendilerine tahsil edilmiş.” diyorsunuz ya, bu yönetim kurulunun yaptığı harcama -ben hariç, Genel Müdür hariç- toplam rakam ne kadar olabilir? 50.320 liradır.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Tamam.

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR –Hayır, komik bir...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Şimdi söylüyorsunuz.

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR –Hayır, bunu daha önce de söyledim, bir önceki komisyonda da söyledim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Lütfen, karşılıklı konuşmayalım.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR –Efendim, bakın, 107 milyar dolarlık bir bankanın 50 bin liralık harcamasından bahsediyoruz kredi kartı olarak, 50 bin lira; bunun altını çizmek isterim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun, devam edin.

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR –Sayın Vekilim, daha da uzatabilirim birçok konuyu, isterseniz kalan konuları da yazılı olarak cevaplayalım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, o zaman yazılı verin Sayın Genel Müdür.

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR –Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası AŞ’nin 2019 ve 2020 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

2019 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası AŞ'nin 12/6/2022 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2019 yılı bilançosu ve 7.648.114.000 Türk Lirası dönem kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2019 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

2020 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası AŞ'nin 26/3/2021 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2020 yılı bilançosu ve 10.834.123.000 Türk Lirası dönem kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2020 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası AŞ'nin 2019 ve 2020 yılları üst komisyon toplantısı tamamlanmıştır. Tüm katılımcılara teşekkür ederim.

Sayın Genel Müdürüm, teşekkür konuşması için son sözü size veriyorum.

Buyurun.

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR – Efendim, ben çok teşekkür ediyorum. Biz yapıcı eleştirilerden ve önerilerden besleniyoruz. Emin olun, her biri dikkate alınıyor ve biz... Yine, baştan bir daha, tekraren söyleyeceğim: Türkiye'nin en kurumsal sektörü bankacılık sektörüdür. Ziraat Bankası 158 yıllık bir bankadır, gelenekleri olan bir bankadır, köklü ve kurumsal bir bankadır. Bu bankada her şey sadece ulusal değil, uluslararası normlar çerçevesinde de yürüyor. Dolayısıyla biz -başta söylemiştim- Ziraat Bankasının üstüne bir banka, bir Ziraat Bankası daha koyduk demiştim. Biz inşallah Ziraat Bankasını yine Türkiye'nin en iyi markası, en global markasına taşımaya devam ediyor olacağız.

Saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, bizde çalışmalarınızda başarılar diliyoruz, kolaylıklar diliyoruz Sayın Genel Müdürüm.

Evet, bir sonraki kurumlara geçiyoruz, bağlı kuruluşlara, ortaklıklara geçiyoruz.

2.- *Onko İlaç Sanayi ve Ticaret AŞ'nin 2020 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri*

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Onko İlaç Sanayi ve Ticaret AŞ'nin 2020 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere toplantımıza katılan kurum temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sunum için söz sizde, buyurun.

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR – Onko İlaç Sanayi borç bakiyesiyle devrolmuş olan bir firmaydı. Biz firmamızla anlaştık, bugün itibarıyla oradaki hisselerimizin tamamı satılmış durumdadır. Türkiye'ye iyi bir firma kazandırdığımızı düşünüyoruz. Sıkıntıya girmişti ama bugün itibarıyla faal ve iyi bir firma olarak hayatına devam ediyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2020 yılı alt Komisyon raporunda ise bir öneri bulunmaktadır.

Şimdi 2020 yılının 1 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1:

2020 yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi önerilir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun yanıt için.

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR – Yerine getirilecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı? Yok.

Böylelikle önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, geneli üzerinde görüşmelere geçiyoruz.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyemiz de yok.

Şimdi Onko İlaç Sanayi ve Ticaret AŞ’nin 2020 yılı hesap dönemi ilişkin sonuç bölümünü okutup genel görüşmeye sunacağım.

2020 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Onko İlaç Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi 2020 yılı bilançosu ve gelir tablosu 29.425.174,01 Türk lirası dönem kârıyla kapanmış bulunmaktadır.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2020 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Onko İlaç Sanayi ve Ticaret AŞ’nin 2020 yılı üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara ve Sayın Genel Müdüre teşekkür ediyorum.

3.- Ziraat Katılım Bankası AŞ’nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Ziraat Katılım Bankası AŞ’nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere toplantımıza katılan kurum temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sunumu yapması için sözü Sayın Genel Müdürümüze veriyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

Kısa bir sunum olsun Sayın Genel Müdürüm.

ZİRAAT KATILIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ METİN ÖZDEMİR – Tamam Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, sayın üyeler, değerli katılımcılar; konuşmama başlamadan önce sizleri saygıyla selamlıyorum.

Kamu sermayeli ilk katılım bankası olan Ziraat Katılımın 2019-2020 yılları faaliyet ve hesaplarının görüşülmesi vesilesiyle huzurunuzda bulunmaktayım. Ziraat Katılım 29 Mayıs 2015 tarihinde faaliyetine başlamış olup kuruluşundan bugüne yürütmüş olduğu çalışmalarla katılım bankacılığı sektöründe sağlam bir yer edinmiş ve sektörde aktif bir rol almayı başarmıştır. 2021 yılı sonu itibarıyla toplam 98,5 milyar TL aktif büyüklüğe ulaşan bankamız her geçen yıl sürdürülebilir kârlılık anlayışıyla ürün gamını ve müşteri ağını genişletmektedir. 2021 yıl sonu itibarıyla 121 şube ve 1.533 personelle faaliyetlerine devam eden bankamızın kullandırılan nakdi fonları 66 milyar TL'ye, toplanan fonları ise 78 milyar TL'ye ulaşmıştır. 2021 yılını 559 milyon TL net kârla tamamlamıştır.

Ziraat Katılım olarak katılım bankacılığını yaygınlaştırma misyonumuza sıkıca bağlı kalarak çalışmalarımızı sürdürürken nihai hedefimiz Türkiye ekonomisine artan oranda değer üretmek ve sürdürülebilir kalkınmayı çok yönlü desteklemektir. Ana bankamız Ziraat Bankasının köklü geçmişinden aldığımız güç ve bünyesinde bulundurduğu iştirakleriyle de oluşturduğumuz sinerji sayesinde kuruluş amacımıza uygun şekilde ülkemizde ve bölgemizde etkin bir katılım bankası olabilmek için faaliyetlerimize devam ediyoruz.

Teşekkür ediyorum efendim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi, önerinin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2019 yılı alt Komisyon raporunda bulgu, öneri bulunmamaktadır.

2020 yılı alt Komisyon raporunda ise 1 öneri bulunmaktadır.

Şimdi 2020 yılının 1 numaralı önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1:

2020 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin yerine getirilmesi.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Genel Müdürüm, cevaben buyurun.

ZİRAAT KATILIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ METİN ÖZDEMİR – Yerine getirilecektir efendim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı? Yok.

Böylelikle önerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi geneli üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Söz almak isteyen üyelerimize söz vereceğim.

Söz almak isteyen üyemiz var mı?

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan...

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Bedri Bey, buyurun, süreniz beş dakika.

Toplantıda yirmi dakika söz verdim size.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – İstirham ediyorum yani yanlış anlamayın.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Estağfurullah.

Sayın Başkanım, KİT Komisyonunun değerli üyeleri, Sayıştayın değerli temsilcisi, kurumun kıymetli yöneticileri; öncelikle hoş geldiniz.

Tabii, katılım bankalarının son dönemde paylarının daha fazla artmasını biz bekliyoruz. Özellikle, bu mal alım satımı, emtia fiyatları; Türkiye’de emtia fiyatları aldı başını gitti. Şu an piyasadan böyle vadeli madeli mal almak neredeyse zor, bırakın mal almayı şu an malzemenin temininde de ciddi problemler var. Dolayısıyla, firmaların vade yapması gibi bir şeyi yok; bu, ticareti ciddi oranda sekteye uğrattıyor ama tam sizin bu araya girip vadeli mal verme konusunda, muhakkak, piyasanın ve sektörün önünü açacağımıza inanıyorum.

Bir de özel bir yapınız var, biraz daha hassasiyetleri olan insanlar sizlerle çalışıyorlar. Merak ediyorum, mesela, son dönemdeki oranlar nedir, talepler nedir, talepleri karşılayabiliyor musunuz? Mesela özel sektörde şu an özel bankaları da söyleyeyim belki özel katılım bankaları da buna dâhil bankaların belki bir tık altında sizin dışınızdakiler. Sizin durumunuz nedir? Mesela şu an normalde siz “kâr payı” diyorsunuz, öbürleri işte “faiz oranı” diyor. Normal özel bankalarda bu yüzde 27, yüzde 28, yüzde 29’lar civarında. Biraz önce Sayın Genel Müdür buradaydı; işte o da yaklaşık yüzde 17, yüzde 18’ler civarından bahsediyor. Siz vadeyi ne kadar açabiliyorsunuz? Bu oranlar son dönemde nedir? Siz tabii diğer argümanları da kullanıyorsunuz, kur korumalı hesaplarınız var, bu manada size talep nasıl? Siz kur korumalıda bunu nasıl rakamlandırıyorunuz? Şimdi devlet diyor ki: “Ben bu kadar rakam veriyorum.” Biz de kur korumalı olarak size parayı yatırdık. Siz orada devletin ilan ettiği rakama mı bağlı kalıyorsunuz yoksa yani işte ya o kadar faiz verecek; ya da doları olduğu gibi verecek, siz bu ince ayrıntıyı nasıl çözüyorsunuz? Siz de faiz oranı mı taahhüt ediyorsunuz yoksa biz kur korumalıda “Doların burada duruyor ama parayı onun altında da verebiliriz, onun üstünde de verebiliriz.” deyip net bir şey söylemiyor musunuz? Ya da “Şunun altında vermeyiz.” gibi... Biliyorsunuz bu katılım bankalarının en büyük özelliği şu: Normal şartlarda kâra ve zarara ortak gibi duruyor bu alım satımda ama ben şu ana kadar zarara ortak olan hiç görmedim, duymadım. Zaten “Zarar ediyoruz.” deseniz insanlar size para da vermeyecek, niye versin? Yani bu orta yerde bir yerlerde gezinip duruyorsunuz da son durum nedir; bu konuyla ilgili bilgi verirsiniz.

Başkanım bir dakika alacağım onu bundan sonraki kurumda kullanacağım.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Onu ben takdir edeyim isterseniz Sayın Yaşar.

Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

Böylelikle önerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi sözü Genel Müdürlüme vermeden önce bazı hatırlatmalarda bulunmak istiyorum.

Sayın Genel Müdürüm, sayın üyelerimizce sorulan sorulardan yazılı olarak cevap verilmesini gerektiren hususlarla ilgili cevaplarınızı tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi “web” sayfasında yayınlanmasından itibaren on beş gün içinde bütün üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Şimdi sözü size veriyorum.

Buyurun.

ZİRAAT KATILIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ METİN ÖZDEMİR – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

İsterseniz bu sorulara yazılı olarak cevap verelim, zamanımızı iyi kullanmak açısından veya kısaca cevap da verebiliriz.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Nasıl takdir ederseniz. Birkaç dakikanız var tabii.

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ METİN ÖZDEMİR – Tabii katılım bankacılığı ülkemizde otuz beş, kırk senedir yapılıyor Sayın Başkanlarım, sayın vekillerim. Özellikle kamu katılım bankalarının da oyuna girmesiyle birlikte bankacılık sektörü içindeki payımızı hızlı bir şekilde artırmaya başladık. 2015’te 4,8’iken bankacılıktaki payımız, şu an 8,5-9 civarına kadar gelmiştir ve iyi bir tempo yakalamıştır kamu katılım bankaları sayesinde. Kamuların arasında da Ziraat Katılım olarak kredi anlamında en topa giren, en fazla piyasayı forse eden katılım bankasıyız. Bizim topladığımız kaynaklarımız yüzde 85-90 oranında bankamızca piyasayı fonlandırmak amacıyla kullanılmakta ve bu kaynakları ekonomimize geri döndürmekteyiz. Tabii ki oranlar piyasanın gelişmelerine göre bizde de birtakım farklılıklar arz edebiliyor. Maksimum yüzde 24’ü, 25’i geçmemek şartıyla uzun vadeli yatırım ve leasing harcamalarına uzun vadeli de destek verebiliyoruz ama içinden geçtiğimiz şartlar dolayısıyla nispeten biraz daha kısa vadeli kullanırmaya gayret sarf ediyoruz.

Kur korumalıyla alakalı olarak da konvansiyonel bankalarımız belli bir oranda, sabit bir oran garantisi veriyorlar ama katılım bankacılığının çalışma prensipleri doğrultusunda biz bu kâr payını garantileyemiyoruz. Normalde Merkez Bankamız yüzde 15’in üstünü veya Hazine kur farkı olarak karşılarken biz yüzde 14,5 kâr payı düşünürsek yarım puan bize gelen mevduat sahibini mağdur etmiş oluyoruz. Eğer 15,5 yapmış olursak herhangi bir kaybı olmuş olmuyor, kazancı yerinde, aradaki farkı da gene Hazine veya Merkez Bankamızdan alarak kur korumalı işlemini tamamlamış oluyor. Yani gene bizim katılım bankacılığı prensibi doğrultusunda bize mevduatını getiren vatandaşlarımız kâr ve zarar riskini göze alarak getirmiş oluyor. Bu şekilde devam ediyoruz.

Ben teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi Ziraat Katılım Bankası Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 yılları hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

2019 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Ziraat Katılım Bankası Anonim Şirketinin 19/6/2020 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2019 yılı bilançosu ve 705.300.526,56 Türk lirası dönem kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – 2019 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Şimdi, 2020 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Ziraat Katılım Bankası Anonim Şirketinin 31/3/2021 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2020 yılı bilançosu ve 792.482.000 Türk lirası dönem kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – 2020 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Ziraat Katılım Bankası Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 yılları üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, teşekkür için son sözü size veriyorum.

Buyurun.

ZİRAAT KATILIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ METİN ÖZDEMİR – Sayın Başkanım, kıymetli üyelerimiz; ilginize ve desteğinize çok teşekkür ediyoruz.

Hayırlı çalışmalar diliyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Biz de teşekkür ediyoruz, başarılar diliyoruz çalışmalarınızda.

4.- Ziraat Katılım Varlık Kiralama AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları, 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Ziraat Katılım Varlık Kiralama Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 yılları ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Sayın Genel Müdürdan başlamak üzere, kısaca, tekrar sizleri tanıyalım.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, sözü Sayın Genel Müdürümüze bırakıyorum.

Buyurun.

ZİRAAT KATILIM VARLIK KİRALAMA AŞ GENEL MÜDÜRÜ ERTUĞRUL İSPAHA – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, değerli katılımcılar; Ziraat Katılım Varlık Kiralama Anonim Şirketi, tamamı Ziraat Katılım Bankası tarafından ödenmiş 50 bin TL sermayesiyle, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu ve Sermaye Piyasası Kurulundan alınan izinle, 22/1/2016 tarihinde SPK'nin 7/6/2013 tarihli ve 28760 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kira Sertifikaları Tebliği çerçevesinde münhasıran kira sertifikası ihraç etmek amacıyla kurulmuştur. Şirketin merkezi, Ziraat Katılım Bankasıyla aynı lokasyonda olup herhangi bir personeli bulunmamaktadır.

Bu hedefler doğrultusunda 2022 yılı başından haziran sonuna kadar toplam 6,8 milyar TL olan 14 adet kira sertifikası ihracı gerçekleştirilmiştir. Ziraat Katılım Varlık Kiralama Anonim Şirketi, 2021 yılının tamamında 26 adet kira sertifikası ihracı gerçekleştirmiş olup toplam ihraç tutarı 11,4 milyar TL'dir. 2020 yılında ise 23 adet kira sertifikası ihracı gerçekleştirilmiştir, toplam ihraç tutarı 12,45 milyar TL'dir. Kira sertifikası ihraçlarımız genellikle doksan-yüz gün vadelidir.

Büyüme hedefli stratejilerimiz doğrultusunda “Ziraat” markasının gururu ve bilinci içerisinde çalışmalarımıza azim ve kararlılıkla devam edeceğimizi bildirir, hepimizi tekrar saygıyla selamlarım.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim.

Şimdi, önerilerin görüşmelerine başlıyorum.

Kurumun 2019 ve 2020 yılı alt komisyon raporlarında bulgu ve öneri bulunmamaktadır. Bu nedenle geneli üzerindeki görüşmelere geçiyorum.

Söz almak isteyen üyemiz yok.

Teşekkür ediyorum.

Böylelikle görüşmeleri tamamlamış bulunmaktayız değerli üyeler.

Tabii, bu durumda Sayın Genel Müdüümüze de cevaben bir söz hakkı doğmuş olmuyor.

Şimdi, Ziraat Katılım Varlık Kiralama Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 yılları hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

Şimdi, 2019 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Ziraat Katılım Varlık Kiralama AŞ'nin 1/7/2020 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2019 yılı bilançosu ve 4.995,50 Türk lirası dönem kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – 2019 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

2020 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Ziraat Katılım Varlık Kiralama AŞ'nin 31/5/2021 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2020 yılı bilançosu ve 121.638 Türk lirası dönem kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim.

2020 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Ziraat Katılım Varlık Kiralama Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 yılları üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, son sözü teşekkür konuşması için size veriyorum.

ZİRAAT KATILIM VARLIK KİRALAMA AŞ GENEL MÜDÜRÜ ERTUĞRUL İSPAHA – Teşekkür ederim Sayın Başkanım, Komisyon üyelerim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Peki, biz de teşekkür ediyoruz, başarılar diliyoruz çalışmalarınızda.

5.- Ziraat Katılım Bankası Varlık Kiralama AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Ziraat Katılım Bankası Varlık Kiralama Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 yıllarına ait netice ve bilanço hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Az önce tanışmıştık zaten.

Ben sunumunu yapması için sözü Genel Müdüre veriyorum.

Buyurun.

ZİRAAT KATILIM VARLIK KİRALAMA AŞ GENEL MÜDÜRÜ ERTUĞRUL İSPAHA – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, değerli katılımcılar; ZKB Varlık Kiralama AŞ, tamamı Ziraat Katılım Bankası tarafından ödenmiş 50 bin TL sermayesiyle, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu ve Sermaye Piyasası Kurulundan alınan izinle, 8/9/2017 tarihinde SPK'nin 7/6/2013 tarihli ve 28760 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kira Sertifikaları Tebliği çerçevesinde münhasıran kira sertifikası ihraç etmek amacıyla kurulmuştur.

ZKB Varlık Kiralama AŞ, 2019 yılı içinde herhangi bir kira sertifikası ihracı gerçekleştirmemiştir. 2020 yılı içerisinde, TARKİM Bitki Koruma Sanayi ve Ticaret AŞ'nin fon kullanıcısı olarak yer aldığı 42 milyon TL nominal tutarlı, Sermaye Piyasası Kurulunda alınan ihraç tavanı izni içerisinde yurt içinde halka arz edilmeksizin nitelikli yatırımcıya satış şeklinde kira sertifikası ihracı gerçekleştirilmiştir.

ZKB Varlık Kiralama AŞ, 2021 yılında, Türkiye Cumhuriyeti Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Toplu Konut İdaresi Başkanlığının fon kullanıcısı olduğu yetmiş yedi gün vadeli 100 milyon TL ve seksen dört gün vadeli 100 milyon TL olmak üzere toplamda 200 milyon TL nominal tutarlı 2 adet kira sertifikası ihracı gerçekleştirmiştir.

Büyüme hedefli stratejilerimiz doğrultusunda “Ziraat” markasının gururu ve bilinci içerisinde çalışmalarımıza azim ve kararlılıkla devam edeceğimizi bildirir, hepinizi tekrar saygıyla selamlarım.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim.

Şimdi, önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2019 ve 2020 yılı alt komisyon raporlarında bulgu ve öneri bulunmamaktadır. Bu nedenle geneli üzerindeki görüşmelere geçiyorum.

Söz almak isteyen üyemiz var mı?

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan...

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Söz mü istiyorsunuz Bedri Bey?

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Bir şey soracağım.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Tabii ki, buyurun.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ederim Başkanım.

Değerli arkadaşlar, sizler de öncelikle hoş geldiniz.

Varlık kiralama ne demek? Bu, tam anlaşılmıyor. Yani ne yapıyorsunuz? Tam ne yaptığınızı... Yani siz ne yaptığınızı anlatana kadar şey geçiyor. Kısaca, öz yani ne yapıyorsunuz?

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Buyurun Genel Müdürüm, kısaca, sözü size veriyorum.

ZİRAAT KATILIM VARLIK KİRALAMA AŞ GENEL MÜDÜRÜ ERTUĞRUL İSPAHA – Ne yapıyoruz? Biz vekâlet usulü kira sertifikası ihraç ediyoruz. Burada kaynak kuruluşa ait varlık veya hakkın mülkiyetini devralmaksızın vade boyunca kiralaması da dâhil üzere Varlık Kiralama Şirketi lehine yönetilmesi neticesinde elde edilen gelirlerin sözleşme hükümleri çerçevesinde Varlık Kiralama Şirketine aktarılması amacıyla ihraç ettiğimiz kira senetleri. Yani şöyle: Hem şirketlere aracılık ediyoruz hem de kendimiz kaynak bulmak amacıyla vekâlet usulünde varlık kiralama sözleşmeleri çıkarıyoruz. Piyasadan topladığımız fonları...

ZİRAAT KATILIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ METİN ÖZDEMİR – Sayın Başkanım, müsaadenizle ben söz alabilir miyim?

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Peki, buyurun Genel Müdürüm.

Kısaca, rica ediyorum.

ZİRAAT KATILIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ METİN ÖZDEMİR – Sayın Vekilim, burada 2 tane şirketten bahsediyoruz: Bir tanesi, sadece bizim kira sertifikalarımızı sunuyor.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Şimdi “kira bedelli” diyorsunuz... Kira elde etmek için bir gayrimenkul veyahut...

ZİRAAT KATILIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ METİN ÖZDEMİR – Kira gelirimizi iskonto ediyoruz yani.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Ne gibi kira geliriniz var mesela?

ZİRAAT KATILIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ METİN ÖZDEMİR – Leasinglerimizi kullanıyoruz mesela.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Zaten ben de onu söylüyorum, leasing bir kiralama yöntemi...

ZİRAAT KATILIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ METİN ÖZDEMİR – O leasing gelirlerimizi piyasaya iskonto ederek sunuyoruz.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Tamam, leasingden elde ettiğiniz gelirleri ikinci, üçüncü piyasada değerlendirip oradan...

ZİRAAT KATILIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ METİN ÖZDEMİR – Aynen.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi, ZKB Varlık Kiralama Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 yılları hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

2019 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

ZKB Varlık Kiralama AŞ'nin 1/7/2020 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2019 yılı bilançosu ve 26.588,15 Türk lirası dönem kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – 2019 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

2020 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

ZKB Varlık Kiralama AŞ'nin 31/5/2021 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2020 yılı bilançosu ve 27.891,00 Türk lirası dönem kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – 2020 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

ZKB Varlık Kiralama Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 yılları üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, tekrar, size bir teşekkür için son sözü veriyorum.

ZİRAAT KATILIM VARLIK KİRALAMA AŞ GENEL MÜDÜRÜ ERTUĞRUL İSPAHA – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyelerim; hepinize çok teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Biz teşekkür ederiz.

İşlerinizde başarılar diliyoruz, bereketli olsun inşallah.

6.- Ziraat Finansal Kiralama AŞ'nin 2019 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Ziraat Finansal Kiralama Anonim Şirketinin 1/1/2019-1/3/2019 hesap dönemine ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Ben sunumunu yapması için sözü Sayın Genel Müdüre bırakıyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR –Ziraat Finansal Kiralama AŞ, Ziraat Bankasına ait bir şirkettir. Ziraat Katılım, bildiğiniz üzere, yapısı gereği zaten finansal kiralamayı yapan bir banka, o nedenle 2 tane farklı şirket bulundurmanın bir anlamı yoktu; biz Ziraat Finansal Kiralamayı kapatıp Ziraat Katılımın bünyesine katmıştık. Bugün itibarıyla bütün borç, alacak, her şey de Ziraat Katılım bünyesine devredilmiş durumdadır.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi, önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

1/1/2019-1/3/2019 hesap dönemine ait alt komisyon raporunda bulgu ve öneri bulunmamaktadır. Bu nedenle geneli üzerindeki görüşmelere geçiyorum.

Söz almak isteyen üyemiz yok.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Ziraat Finansal Kiralama Anonim Şirketinin 1/1/2019-1/3/2019 hesap dönemine ilişkin sonuç bölümünü okutup genel görüşmeye sunacağım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Ziraat Finansal Kiralama Anonim Şirketi, Ziraat Katılım Bankası Anonim Şirketine kolaylaştırılmış şekilde birleşme yöntemiyle devredilmiş, 28/2/2019 tarihli birleşme sözleşmesinin 4'üncü maddesine göre birleşme işlemlerinde bağımsız denetimden geçmiş 30/9/2018 tarihli mali tablolar esas alınmıştır. Şirketin 1/1/2019-1/3/2019 dönemi mali tabloları Yönetim Kurulu ve Genel Kurul tarafından onaylanmamış olup gelir tablosu 13.692.258,86 Türk lirası dönem net zararıyla kapanmış olup genel görüşmeye sunulur.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – 1/1/2019-1/3/2019 hesap dönemine ait sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Ziraat Finansal Kiralama Anonim Şirketinin 1/1/2019-1/3/2019 hesap dönemine ait üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Yeni şirket hayırlı olsun diyelim biz de bu arada.

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR – Teşekkür ederiz.

7.- Ziraat Sigorta AŞ'nin 2019 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Ziraat Sigorta Anonim Şirketinin 2019 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Hoş geldiniz.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere toplantımıza katılan kurum temsilcilerimizi tanıyalım lütfen.

Buyurun.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyorum.

Sunumunu yapması için sözü Sayın Genel Müdüre bırakıyorum.

Buyurun.

ZİRAAT SİGORTA AŞ GENEL MÜDÜRÜ ATİLLA BENLİ – Sayın Başkan, sayın Komisyon üyeleri, değerli katılımcılar; Türkiye ekonomisinin tasarruflarının artırılması ve bankacılık dışı finansal sektörün geliştirilmesi amacıyla sigortacılık ve bireysel emeklilik sektöründe planlanan reformların bir parçası olarak Ziraat Sigorta, Halk Sigorta ve Güneş Sigortanın Türkiye Sigorta Anonim Şirketi adı altında birleşme süreci gerçekleşmiştir. Bu birleşmeyle birlikte, Türkiye’de sigortacılık hizmetlerinin daha geniş kitlelere ulaşması ve istikrarlı büyümenin devamlılığı konusunda önemli bir misyon üstlenen Türkiye Sigorta faaliyetlerine Eylül 2020 itibarıyla başlamıştır.

Ziraat Sigortanın finansalları incelendiğinde, 2020 yılı ikinci çeyreği itibarıyla 2,1 milyar TL aktif büyüklük; 1,3 milyar TL nakit ve benzeri varlık, 597 milyon TL öz kaynak, 216 milyon TL net dönem kârına ulaştığı görülmektedir.

Türkiye Sigortanın 2021 yılı verilerine bakıldığında ise, Türkiye Sigortanın prim üretiminde sektör liderliğini sürdürdüğü görülmektedir. 2021 yılında prim üretimi geçen yıla göre yüzde 32 oranında artış göstererek yüzde 13,4 pazar payıyla 11,7 milyar TL prim üretimine ulaşmıştır.

Ayrıca, Türkiye Sigortanın 2021 yılında elde ettiği dönem net kârı 1,058 milyar TL’ye ulaşmıştır.

Türkiye Sigorta, güçlü finansal yapısı, geniş dağıtım ağı, yüksek düzeyli üretim ve kârlılığıyla sektördeki saygın konumunu önümüzdeki dönemde de sürdürecektir.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.

Saygılarımla arz ederim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2019 yılı Alt Komisyon Raporu’nda bulgu ve öneri bulunmamaktadır.

Bu nedenle geneli üzerindeki görüşmelere geçiyorum.

Söz almak isteyen üyemiz var mı?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Var, ben bir soru sorabilir miyim?

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ziraat Sigorta, Halk Sigorta, Güneş Sigortanın Türkiye Sigorta Anonim Şirketi adı altında birleşme süreci gerçekleştirildi. O nedenle soruyorum: Şu an için Türkiye Sigorta AŞ ve Türkiye Hayat ve Emeklilik AŞ Sayıştay denetimine tabi mi? Eğer değilse ilgili bulgular ve 2020 yılında devrolunana kadarki süreçte denetim ne şekilde yapılacak?

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim.

Sayın Genel Müdürüm, buyurun, cevap için sözü size veriyorum.

ZİRAAT SİGORTA AŞ GENEL MÜDÜRÜ ATİLLA BENLİ – Sayın Vekilim, denetlenecek kuruluş olarak, bu konularda Meclisimizin iradesi neyse o şekilde biz tabii ki uyacağız. Bizim, bu konuda irade beyan etme yetki ve sorumluluğumuz yok ama...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Mevzuat olarak Türkiye Sigorta denetleme...

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkan...

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Türkiye Sigorta ve Türkiye Hayat Emeklilik son çıkan bir yasayla Sayıştay denetiminden çıktı.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Çıktı.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Evet.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Peki, geçmiş dönem nasıl denetlendi?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Geçmiş dönem, hem Ziraat Sigorta, Ziraat Hayat Emeklilik hem de Halk Sigorta, Halk Emekliliğin o kıst dönemlerin yani devredildiği tarihe kadar olan dönemlerine ilişkin raporların Sayıştay tarafından hazırlanıp Meclise sunulması lazım. Benim grupta değil ama bildiğim kadarıyla diğer grup hazırlıyor Başkanım.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi Ziraat Sigorta Anonim Şirketinin 2019 yılı hesap dönemine ilişkin Sonuç bölümünü genel görüşmeye sunacağım.

2019 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Ziraat Sigorta AŞ'nin 16/04/2020 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2019 yılı bilançosu ve 517 milyon 926 bin 308 Türk lirası dönem kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – 2019 yılı Sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Ziraat Sigorta Anonim Şirketinin 2019 Yılı Üst Komisyon Toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

8.- Ziraat Hayat ve Emeklilik AŞ'nin 2019 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Bir diğer toplantımıza geçiyoruz.

Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Ziraat Hayat ve Emeklilik Anonim Şirketinin 2019 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Genel Müdürümüz aynı, tanıtmaya gerek yok.

Ben sunumunu yapması için sözü Sayın Genel Müdüre bırakıyorum.

Buyurun.

ZİRAAT HAYAT VE EMEKLİLİK AŞ GENEL MÜDÜRÜ ATİLLA BENLİ – Sayın Başkan, sayın Komisyon üyeleri, değerli katılımcılar; Ziraat Hayat ve Emekliliğin finansalları incelendiğinde, 2020 yılı ikinci çeyrek itibarıyla 12,7 milyar TL aktif büyüklük; 2,5 milyar TL nakit ve benzeri varlık, 792 milyon TL öz kaynak, 327 milyon TL net dönem kârına ulaştığı görülmektedir.

Türkiye Hayat ve Emekliliğin 2021 yılı verilerine baktığımızda; 3,9 milyar TL'lik prim üretimiyle hayat branşındaki liderliğimiz devam etmektedir. Gönüllü bireysel emeklilik ve otomatik katılım sistemleri toplamındaysa 52,7 milyar TL toplam fon büyüklüğüyle liderliğimiz sürmektedir.

Ayrıca, Türkiye Hayat ve Emekliliğin 2021 yılında elde ettiği dönem net kârı 1,7 milyar TL olarak gerçekleşmiş ve bu alandaki liderliğini devam ettirmiştir.

Türkiye Hayat ve Emeklilik güçlü finansal yapısı ve geniş dağıtım ağı, yüksek düzeyli üretim ve kârlılığıyla sektördeki saygın konumunu önümüzdeki dönemde de sürdürecektir.

Teşekkür ederim.

Bilgilerinize arz ederim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2019 yılı Alt Komisyon Raporu'nda bulgu ve öneri bulunmamaktadır.

Bu nedenle, geneli üzerindeki görüşmelere geçeceğim.

Söz almak isteyen üyemiz yok.

Böylece, geneli üzerindeki görüşmeleri tamamladık.

Şimdi, Ziraat Hayat ve Emeklilik Anonim Şirketinin 2019 yılı hesap dönemine ilişkin Sonuç bölümünü okutup genel görüşmeye sunacağım.

Şimdi 2019 yılı Sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Ziraat Hayat ve Emeklilik AŞ'nin 16/4/2020 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2019 yılı bilançosu ve 978 milyon 953 bin 234 Türk lirası dönem kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – 2019 yılı Sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Ziraat Hayat ve Emeklilik Anonim Şirketinin 2019 yılına ait Üst Komisyon Toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, teşekkür konuşması için sözü size veriyorum.

ZİRAAT HAYAT VE EMEKLİLİK AŞ GENEL MÜDÜRÜ ATİLLA BENLİ – Sayın Başkan, sayın Komisyon üyeleri, değerli katılımcılar; sektörün lider şirketleri olarak Türkiye Hayat Emeklilik ve Türkiye Sigorta olarak ekonomimizin istikrarlı büyümesine katkı sunmak, tasarruf bazında katkımızın artırılmasını temin etmek üzere inanç, kararlılık ve disiplinle çalışmaya devam edeceğiz.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.

Saygılarımla.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Biz teşekkür ederiz.

Başarılar diliyoruz çalışmalarınızda.

9.- Ziraat Teknoloji AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Ziraat Teknoloji Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere toplantımıza katılan kurum temsilcilerimizi tanıyalım lütfen.

Buyurun.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim.

Şimdi, sunumunu yapması için sözü Sayın Genel Müdürüme veriyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

ZİRAAT TEKNOLOJİ AŞ GENEL MÜDÜRÜ OSMAN TANAÇAN – Sayın Başkanım, sayın Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyoruz.

Şirketimiz 2001 yılında kurulduğundan bu yana, Ziraat Finans grubu bünyesinde tüm bilgi teknolojileri alanındaki faaliyetleri yürüten bir şirkettir. Bu konuda hem bilgi teknolojileri altyapı hem uygulama geliştirme, yazılım çalışmaları hem siber güvenlik hem de bilgi teknolojileriyle ilgili diğer AR-GE faaliyetlerini yürütmektedir.

Ben sunumumu bu şekilde sonlandırıp tekrar saygı ve selamlarımı sunuyorum.

Sağ olun.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim.

Şimdi, önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2019 yılı Alt Komisyon Raporu’nda bulgu ve öneri bulunmamaktadır.

2020 yılı Alt Komisyon Raporu’nda ise bir öneri bulunmaktadır.

2020 yılının 1 numaralı önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1:

2020 yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Genel Müdürüm, buyurun cevaben.

ZİRAAT TEKNOLOJİ AŞ GENEL MÜDÜRÜ OSMAN TANAÇAN – Önümüzdeki dönemde de bu bulgu ve önerilere hassasiyetle dikkat edilerek bu yönde çalışmalarımıza devam edilecektir.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı? Yok.

Böylelikle, önerilerin görüşmelerini tamamlamış bulunmaktayız.

Şimdi, geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimize söz vereceğim.

Söz almak isteyen üyemiz yok.

Şimdi, Ziraat Teknoloji Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 yılları hesap dönemlerine ilişkin Sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

2019 yılı Sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Ziraat Teknoloji AŞ’nin 19/6/2020 tarihindeki olağan Genel Kurulunda kabul edilen 2019 yılı bilançosu ve 2.228.123,72 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – 2019 yılı Sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

2020 yılı Sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Ziraat Teknoloji AŞ’nin 16/4/2021 tarihindeki Genel Kurulda kabul edilen 2020 yılı bilançosu ve 3.420.765,58 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – 2020 yılı Sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Ziraat Teknoloji Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 yılları Üst Komisyon Toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdüğüme teşekkür konuşması için son sözü veriyorum.

ZİRAAT TEKNOLOJİ AŞ GENEL MÜDÜRÜ OSMAN TANAÇAN – Bizler de tüm Yönetim Kurulumuz, Başkanımız ve üyelerimizle birlikte teşekkür ederiz, başarılar diliyoruz.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Biz teşekkür ederiz.

Kolaylıklar diliyorum çalışmalarınızda, başarılar diliyoruz.

10.- Ziraat Yatırım Menkul Değerler AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Değerli Komisyon üyeleri, toplantımızda Ziraat Yatırım Menkul Değerler Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Şimdi, Sayın Genel Müdüğümden başlamak üzere sizleri bir tanıyalım.

Buyurun.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyorum.

Şimdi sunumunu yapması için sözü Sayın Genel Müdüğüme bırakıyorum.

Buyurun.

ZİRAAT YATIRIM MENKUL DEĞERLER AŞ GENEL MÜDÜRÜ UĞUR BOĞDAY – Sayın Komisyon Başkanı, sayın Komisyon üyeleri, sayın katılımcılar; öncelikle hepinizi saygıyla selamlarım.

Şirketimiz kârlılığını 2021 yılında, 2020 yılının yüksek bazına rağmen yüzde 15'lik artışla 367 milyon TL seviyesinde tamamlamıştır. Bu sayede öz kaynak kârlılığımız yüzde 57'yle sektördeki en yüksek öz kaynak kârlılığına sahip şirketlerden biri olmayı başarmıştır.

2022 yılında da kurumsal finansman tarafında özel borçlanma araçlarının ihraçları, halka arzlardaki satış tarafındaki aktif faaliyetlerimizi sürdürmeye devam etmekteyiz. Özellikle dijital taraftaki geliştirmelerimiz ve altyapı yatırımlarımızla gerek kârlılığımız gerekse de hizmet kalitemizi artırma çabası içinde faaliyetlerimizi sürdürmeye devam etmekteyiz.

Arz ederim efendim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyorum.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2019 yılı Alt Komisyon Raporu'nda bulgu ve öneri bulunmamaktadır.

2020 yılı Alt Komisyon Raporu'nda ise 1 öneri bulunmaktadır.

Şimdi 2020 yılı 1 numaralı önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1:

2020 yılı Sayıştay denetim raporundaki diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Cevap vermek üzere Sayın Genel Müdüğü, buyurun.

ZİRAAT YATIRIM MENKUL DEĞERLER AŞ GENEL MÜDÜRÜ UĞUR BOĞDAY – Yerine getirilmesi için gereken özen gösterilecektir efendim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı? Yok. Böylelikle önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, geneli üzerindeki görüşmelere geçiyorum.

Söz almak isteyen üyemiz var mı? Yok.

Böylelikle, geneli üzerindeki görüşmeler de tamamlanmış bulunmaktadır.

Şimdi, Ziraat Yatırım Menkul Değerler Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 yılları hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

2019 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Ziraat Yatırım Menkul Değerler AŞ'nin 19/6/2020 tarihindeki kendi Genel Kurulunda kabul edilen 2019 yılı bilançosu ve 112.656.294 Türk lirası dönem kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – 2019 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

2020 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Ziraat Yatırım Menkul Değerler AŞ'nin 16/4/2021 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2020 yılı bilançosu ve 405.285.548 Türk lirası dönem kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – 2020 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Ziraat Yatırım Menkul Değerler Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 yılları üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdür, teşekkür konuşması için son sözü size veriyorum.

ZİRAAT YATIRIM MENKUL DEĞERLER AŞ GENEL MÜDÜRÜ UĞUR BOĞDAY – Teşekkür ederim efendim.

Saygılarımla.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Biz teşekkür ederiz, size başarılar diliyoruz.

ZİRAAT YATIRIM MENKUL DEĞERLER AŞ GENEL MÜDÜRÜ UĞUR BOĞDAY – Teşekkürler.

11.- Ziraat Portföy Yönetimi AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Ziraat Portföy Yönetimi Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Hoş geldiniz.

Sayın Genel Müdürlüğümüzden başlamak üzere toplantımıza katılan kurum temsilcilerimizi tanıyalım.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim.

Sunumu yapması için sözü Sayın Genel Müdüre veriyorum.

Buyurun.

ZİRAAT PORTFÖY YÖNETİMİ AŞ GENEL MÜDÜRÜ GÖKÇEN YAMAN AKGÜN – Teşekkürler.

Sayın Komisyon Başkanı, Sayın Komisyon üyeleri ve sayın katılımcılar; konuşmama başlamadan önce hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şirketimiz tarafından Halk Portföy Yönetimi AŞ ve Vakıf Portföy Yönetimi AŞ hisselerinin tamamı 19 Aralık 2018 tarihinde satın alınmış ve 1 Şubat 2019 tarihi itibarıyla Ticaret Sicilden terkin edilerek şirketimizle birleştirilmiştir. Şirketimizin yönetilen toplam portföy büyüklüğü Sermaye Piyasası Kurulu verilerine göre, 2020 yılı sonu itibarıyla 65,8 milyar iken 2021 yılı sonunda 102,5 milyar TL'ye ulaşmış ve sektördeki lider konumumuzu korumuştur. Şirketimizin önümüzdeki süreçte şirket karlılığının artırılması temel hedef olmakla birlikte, şirketimizin sektördeki pazar payını yeni ürünler ve müşteriler kazandırmak suretiyle artırmaya çalışmaktayız.

Teşekkür ediyorum, arz ediyorum, saygılarla.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2019 yılı Alt Komisyon Raporu'nda bulgu ve öneri bulunmamaktadır.

2020 yılı Alt Komisyon Raporu'nda ise bir öneri bulunmaktadır.

2020 yılının 1 numaralı önerisini okutuyorum.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1:

2020 yılı Sayıştay raporundaki diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Cevap vermek üzere Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

ZİRAAT PORTFÖY YÖNETİMİ AŞ GENEL MÜDÜRÜ GÖKÇEN YAMAN AKGÜN – Gereği yerine getirilecektir efendim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini, oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı? Yok.

Böylelikle önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, geneli üzerindeki bölüme geçiyorum.

Söz almak isteyen üyemiz var mı?

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Başkanım...

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Kurumun değerli yöneticileri, öncelikle hoş geldiniz.

Son dönemlerde özellikle yabancılar borsadan çekiliyorlar gibi. Son, bu rakamlar sizde var mı, 2019, 2020, 2021? Şu an borsadaki yabancıların payı ne kadar? Bununla ilgili bilgi verebilir misiniz?

Teşekkür ederim.

ZİRAAT PORTFÖY YÖNETİMİ AŞ GENEL MÜDÜRÜ GÖKÇEN YAMAN AKGÜN – İsterseniz, yazılı...

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim.

Pardon, Sayın Genel Müdürüm, söz verince söz vereceğim size, biraz sabredin lütfen.

Başka söz almak isteyen üyemiz var mı? Yok. Böylelikle geneli üzerindeki görüşmeleri tamamladık.

Sayın Genel Müdüre cevaben söz veriyorum.

Buyurun.

ZİRAAT PORTFÖY YÖNETİMİ AŞ GENEL MÜDÜRÜ GÖKÇEN YAMAN AKGÜN – Uygun görürseniz yazılı bir şekilde dönüş yapalım, şu andaki rakamları da söyleyebilirim sonra.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Pekâlâ.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Ziraat Portföy Yönetimi Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 yılları hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

2019 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Ziraat Portföy Yönetimi AŞ'nin 19/6/2020 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2019 yılı bilançosu ve 53.425.836 Türk lirası dönem kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – 2019 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

2020 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Ziraat Portföy Yönetimi AŞ'nin 16/4/2021 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2020 yılı bilançosu ve 82.563.834 Türk lirası dönem kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – 2020 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Ziraat Portföy Yönetimi Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 yılları üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum

Sayın Genel Müdür, teşekkür konuşması için son sözü size veriyorum.

Buyurun.

ZİRAAT PORTFÖY YÖNETİMİ AŞ GENEL MÜDÜRÜ GÖKÇEN YAMAN AKGÜN – Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Biz teşekkür ederiz, sizlere başarılar diliyoruz.

12.- Ziraat Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Ziraat Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Anonim Şirketinin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmesiyle devam edeceğiz.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere, toplantımıza katılan kurum temsilcilerimizin kendilerini Komisyona tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim.

Şimdi sunumunu yapması için sözü Sayın Genel Müdüre veriyorum.

Buyurun.

ZİRAAT GAYRİMENKUL YATIRIM ORTAKLIĞI AŞ GENEL MÜDÜRÜ PEYAMİ ÖMER ÖZDİLEK – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri ve kıymetli katılımcılar; 1 Kasım 2016 tarihinde yüzde 100 Ziraat Bankası ortaklığında 1,3 milyar TL sermayeyle kurulan şirketimizin ödenmiş sermayesi 8 Temmuz 2020 tarihinde 3,5 milyar TL'ye, 6 Mayıs 2021 tarihinde tamamlanan halka arzla birlikte de 4,7 milyar TL'ye çıkarılmıştır.

Şirketimizin 28, 29, 30 Nisan 2021 tarihlerinde 1,17 milyar TL nominal tutarlı son yılların en büyük halka arzında pay başına 1,60 TL'yle 1,88 milyar TL tutarında ihraç gerçekleştirilmiş olup halka arza toplam 5 milyar TL tutarında olmak üzere 2,7 kat talep gelmiştir. Halka arz sonrasında şirketimizin halka açıklık oranı yüzde 25 olurken Ziraat GYO payları 6 Mayıs 2021 tarihinde ZRGYO koduyla Borsa İstanbul'da, Yıldız Pazar'da işlem görmeye başlamıştır. 31/12/2021 tarihi itibarıyla 2,43 TL olan hisse fiyatımız halka arzın 1'inci yıldönümü olan 6 Mayıs 2022 tarihi itibarıyla 3,03 TL'ye yükselmiş olup Ziraat GYO olarak 14,2 milyar TL piyasa değeriyle sektörde ilk sırada yer almaktayız.

Sayın Başkan ve değerli üyeler, şirketimizin gayrimenkul portföyü ve finansal verileri hakkında kısaca bilgi vermek istiyorum. 31/12/2021 tarihi itibarıyla yatırım portföyümüzde Türkiye, Almanya ve Bosna Hersek olmak üzere 3 ülkede, 11 şehirde, 49 farklı lokasyonda toplam değeri 7,1 milyar TL'ye ulaşan gayrimenkulümüz bulunmaktadır. Portföyümüzün yüzde 30,2'si kira getirili gayrimenkullerden, yüzde 54,5'i devam eden projelerimizden ve yüzde 15,2'si de arsalarından oluşmaktadır. Devam etmekte olan İstanbul Finans Merkezi Projesi tamamlandığında ise kira getirili gayrimenkullerin oranı yaklaşık yüzde 78 seviyesine yükselecektir.

Şirketimiz, 2021 yılında, pandeminin olumsuz etkilerine rağmen başarılı bir performans sergileyerek aktif büyüklüğünü 8,5 milyar TL'ye çıkarmıştır.

Sayın Başkan ve değerli üyeler, ana hedefimiz, ülkemiz gayrimenkul sektörünün gelişimine ivme kazandıracak ve Türkiye için katma değer oluşturacak projeler ile sektörün öncü şirketleri arasında yer almak, yüksek yatırım değeri sunan özgün projeler geliştirerek istikrarlı bir bilanço büyümesini gerçekleştirmek, kurumsal değerleri ve yönetim anlayışıyla sektörün örnek bir kurumu olmak, hissedarlarına en yüksek getiriye kazandıracak değer artıran projeler hayata geçirmek suretiyle istikrarlı büyüme, güçlü nakit akışı ve sürdürülebilir kârlılık sağlamaktır.

Saygılarımla.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim.

Şimdi önerinin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2019 yılı Alt Komisyon Raporu'nda bulgu ve öneri bulunmamaktadır.

2020 yılı Alt Komisyon Raporu'nda ise 1 öneri bulunmaktadır.

Şimdi, 2020 yılının 1 numaralı önerisini okutuyorum.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1:

2020 yılı Sayıştay denetim raporundaki diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Cevap vermek üzere Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

ZİRAAT GAYRİMENKUL YATIRIM ORTAKLIĞI AŞ GENEL MÜDÜRÜ PEYAMİ ÖMER ÖZDİLEK – Diğer bulgu ve önerilerin gereği yerine getirilecektir efendim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz bulgu öneri var mı? Yok.

Böylelikle, önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır

Şimdi, geneli üzerindeki görüşmelere geçiyorum, söz almak isteyen üyelerimize söz vereceğim.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Başkanım...

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Sertel, buyurun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Evet, hoş geldiniz.

İstanbul Uluslararası Finans Merkeziyle ilgili kanun Meclisten geçti; çıkarılan bu kanunla birlikte bu Merkezde faaliyet gösterecek yerli ve yabancı yatırımcılara çok sayıda teşvik ve ayrıcalık sağlanacak. İstanbul Finans Merkezinde sizin de 150 bin metrekairelik kiralanabilir bir alanınız olduğunu biliyorum. Bu Merkezde hâlihazırda kiracılarınız var mı; bunların kaç yerli, kaç yabancı firma? Çıkarılan kanundan sonra özellikle yabancıların İstanbul Finans Merkezine ilgisi arttı mı? Yabancı şirketlerden alınan veya alınacak kiralar döviz üzerinden mi tahsil ediliyor? Burada yaptığınız Ziraat Kulelerinin toplam maliyeti ne oldu? Bu kulelerden ortalama yıllık kira beklentiniz nedir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sertel.

Evet, geneli üzerindeki görüşmeleri tamamladık.

Sayın Genel Müdürüm, yanıt için söz sizde, buyurun.

ZİRAAT GAYRİMENKUL YATIRIM ORTAKLIĞI AŞ GENEL MÜDÜRÜ PEYAMİ ÖMER ÖZDİLEK – Sayın Başkanım, arzu ederseniz, konu biraz da uzun, ondan dolayı yazılı olarak cevap vermeyi tercih edelim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

Teşekkür ederim.

Şimdi, Ziraat Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı AŞ'nin 2019 ve 2020 yılları hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

2019 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Ziraat Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı AŞ'nin 19/6/21 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2019 yılı bilançosu ve 126.638.387 Türk lirası dönem kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2019 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

2020 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Ziraat Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı AŞ'nin 16/4/2021 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2020 yılı bilançosu ve 378 milyon 990 bin 742 Türk lirası dönem kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2020 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Ziraat Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı AŞ'nin 2019 ve 2020 yılları üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Çalışmalarınızda kolaylıklar diliyor ve başarılar diliyorum.

ZİRAAT GAYRİMENKUL YATIRIM ORTAKLIĞI AŞ GENEL MÜDÜRÜ PEYAMİ ÖMER ÖZDİLEK – Teşekkür ederiz efendim, saygılar sunuyoruz.

13.- Ziraat İşletme Yönetimi ve Gayrimenkul Geliştirme AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ziraat İşletme Yönetimi ve Gayrimenkul Geliştirme AŞ'yle devam ediyoruz.

Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Ziraat İşletme Yönetimi ve Gayrimenkul Geliştirme AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Genel Müdürlüğümüzden başlamak üzere toplantımıza katılan kurum temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sunum için söz sizde.

Buyurun.

ZİRAAT İŞLETME YÖNETİMİ VE GAYRİMENKUL GELİŞTİRME AŞ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA ORHAN KISACIK – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri ve kıymetli katılımcılar; şirketimiz Ziraat Gayrimenkul ve Yatırım Ortaklığı AŞ'nin bağlı ortaklığı olarak 27/6/2019 tarihinde 5 milyon TL sermayeyle kurulmuş olup sermayesinin tamamı ödenmiştir.

Şirketimiz, Ziraat Bankası AŞ'nin ve ana hissedarımız Ziraat GYO'nun portföyünde yer alan, alacak olan alışveriş merkezi, otel ve bunun gibi işletilme ihtiyacı bulunan özel nitelikli gayrimenkullerin piyasa koşullarında verimli bir şekilde işletilmesi ve bu işletmelerin kiralama, pazarlama, tesis yönetimi hizmetlerinin sağlanması amacıyla faaliyet göstermektedir. Bu kapsamda, ana hissedarımız Ziraat GYO'nun portföyünde bulunan AVM'nin tesis yönetimi hizmetinin yanı sıra kiralama dâhil her türlü işlemlerinin yönetimi şirketimizce gerçekleştirilmektedir.

2019 yılı sonunda başlayan, 2020 yılı Mart ayında ülkemize ulaşan ve tüm dünyada etkileri hâlâ devam eden salgının oluşturduğu yeni ticari koşullar perakende sektörünü de doğrudan etkilemektedir. Pandeminin olumsuz etkilerine rağmen aktif kiralama çalışmaları neticesinde AVM doluluk oranı 2021

yıl sonu itibarıyla yüzde 78 seviyelerine getirilmiştir. Ayrıca, AVM'nin yatırım değerinin artırılması için çocuk, genç ve yetişkin tüm aile fertlerine hitap eden oyun ve eğlence merkezinin işletilmesine 2022 yılı Nisan ayından itibaren başlanmıştır.

Bunun yanında, gerek şirketimizin kuruluş amacına uygun faaliyette bulunulması gerekse şirket kârlılığının artırılması amacıyla Ziraat Bankası ve Ziraat Katılım portföyünde bulunan beş yıldızlı otelin işletilmesi de 2021 yılı Kasım ayından itibaren şirketimiz tarafından yürütülmektedir.

Saygılarımla.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2019 Yılı Alt Komisyon Raporu'nda bulgu ve öneri bulunmamaktadır, 2020 Yılı Alt Komisyon Raporu'nda ise bir öneri bulunmaktadır.

2020 yılının 1 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1:

2020 yılı Sayıştay Raporu'nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun.

ZİRAAT İŞLETME YÖNETİMİ VE GAYRİMENKUL GELİŞTİRME AŞ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA ORHAN KISACIK – Diğer bulgu ve önerilerin gereği yerine getirilecektir efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı? Yok.

Önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, geneli üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyemiz var mı? Yok.

Şimdi, Ziraat İşletme Yönetimi ve Gayrimenkul Geliştirme AŞ'nin 2019 ve 2020 yılları hesap dönemine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

2019 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Ziraat İşletme Yönetimi ve Gayrimenkul Geliştirme AŞ'nin 19/6/2020 tarihindeki genel kurulunda kabul edilen 2019 yılı bilançosu ve 478.514,60 Türk lirası dönem kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2019 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

2020 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Ziraat İşletme Yönetimi ve Gayrimenkul Geliştirme AŞ'nin 26/4/2021 tarihindeki genel kurulunda kabul edilen 2020 yılı bilançosu ve 1.491.810 TL dönem zararıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2020 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Ziraat İşletme Yönetimi ve Gayrimenkul Geliştirme AŞ'nin 2019 ve 2020 yılları üst komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

14.- Ziraat Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Ziraat Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Genel Müdürümüzden başlamak üzere toplantımıza katılan Kurum temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sunum için söz sizde Sayın Genel Müdürüm.

Buyurun.

ZİRAAT GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM ORTAKLIĞI AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERDİNÇ ÖZEN – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri ve kıymetli katılımcılar; Ziraat Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı, Ziraat Finans Grubunun gücü, vizyonu, deneyimiyle üzerine düşen görevleri yerine getirme odaklı çalışmalarını sürdürmektedir.

Ziraat Bankasının yüzde 100 hissedarı olduğu Ziraat Girişim Sermayesi, 4 şirkette toplam 785 milyon TL girişim sermayesi yatırımıyla faaliyetlerine devam etmektedir.

Ülkemiz ekonomisinin gelecekteki büyüme potansiyeli ve girişim sermayesi modelinin etkinliği dikkate alındığında, şirketimizin, ülkemiz ekonomisine artan oranda değer katmaya devam edeceğine inanıyor, saygılarımı sunuyorum.

Arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2019 ve 2020 yılı Alt Komisyon Raporu'nda bulgu ve öneri bulunmamaktadır.

Bu nedenle, geneli üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyemize söz vereceğim.

Sayın Sertel, buyurun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hoş geldiniz.

Elektrikli traktör üretimi için ortak olduğunuz “ZY Elektrikli Traktör” isimli bir şirketiniz var.

Cumhurbaşkanı Erdoğan Temmuz 2019'da Türkiye'nin ilk yerli üretim elektrikli traktör tanıtımını ve deneme sürüşünü yapmış ve seri üretime geçileceğini söylemişti. Geçen gün de Tarım Bakanı Vahit Kirişçi “Elektrikli traktörde seri üretimimiz yok.” dedi. O günden bugüne yerli ve millî traktörü göremedik. Yerli ve millî elektrikli traktör üretiminde siz de var mısınız? Siz, bu şirketi Cumhurbaşkanının açıklamaları üzerine mi kurmuştunuz? Geline son aşama nedir? Türkiye'nin yerli ve millî elektrik traktörünün seri üretimi olacak mı; ne zaman başlayacak ve sizin bu konudaki rolünüz ne olacak?

Yine, 2019 yılında “ZG Tarım ve Hayvancılık AŞ” ve sonradan “ZG Tarım Piyasaları AŞ” isimli iki şirket kurmuşsunuz; bir yıl boyunca hiçbir faaliyette bulunmayan iki şirket. Sayıştayın yazdığına göre, bir yılın sonunda bu şirketler için tasfiye sürecine girmişsiniz. Sayıştay, kurulan şirketlerin

basiretli bir iş adamı gibi yönetilmesi gerektiğini vurguluyor ve yapılan yanlışlara dikkat çekiyor. Bu iki şirket tasfiye edildi mi? Bahse konu bu iki şirket için yatırılan sermaye ve kuruluşundan kapatılana kadar harcanan para tutarı ne oldu? Bu şirketleri neden kurdunuz, neden tasfiye etme gereği duydunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sertel.

Geneli üzerindeki görüşmeleri de tamamladık.

Sayın Genel Müdürüm...

ZİRAAT GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM ORTAKLIĞI AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI
ERDİNÇ ÖZEN – Sayın Başkanım, uygun görürseniz doğru olması açısından yazılı cevap verelim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

Teşekkür ederim.

Şimdi Ziraat Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı AŞ'nin 2019 ve 2020 yılları hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

2019 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Ziraat Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı Anonim Şirketinin 19/6/2020 tarihindeki genel kurulunda kabul edilen 2019 yılı bilançosu ve 117.573.109 Türk lirası dönem kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2019 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

2020 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Ziraat Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı Anonim Şirketinin 16/4/2021 tarihindeki genel kurulunda kabul edilen 2020 yılı bilançosu ve 114.625.464 Türk lirası dönem kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2020 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Ziraat Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı AŞ'nin 2019 ve 2020 üst komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Çalışmalarınızda kolaylıklar diliyorum Sayın Genel Müdür Yardımcım.

ZİRAAT GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM ORTAKLIĞI AŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI
ERDİNÇ ÖZEN – Teşekkür ederim Başkanım.

15.- ZG Tarım Piyasaları AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – ZG Tarım Piyasaları AŞ'nin 2/12/2019-31/12/2019 hesap dönemi 2020 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmelerine devam ediyoruz.

Sayın Genel Müdürüm, sizden başlamak üzere kendimizi tanıtalım.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sunum için söz sizde.

Buyurun.

ZİRAAT GİRİŞİM TARIM PİYASALARI AŞ YÖNETİM KURULU BAŞKAN VEKİLİ REHBER BİRKAN – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri ve kıymetli katılımcılar; şirketimiz, Ziraat Bankasının iştiraki olan Ziraat Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı AŞ’nin yüzde 100 sahipliğinde 210 milyon TL ödenmiş sermayeyle damızlık düve ve yaş sebze meyve ticareti yapmak üzere 2019 yılının Aralık ayında faaliyete başlamış olup şirketimiz üst yönetiminin 13/5/2021 tarihinde almış olduğu karar neticesinde, faaliyetlerimizi sonlandırmak üzere bünyemizdeki 9 adet adi ortaklığın tamamını 31/12/2021 tarihi itibarıyla kapatmış, yaş sebze ve meyve ticaretimize 30/9/2021 tarihinde son vermiş ve fiili tasfiye sürecine girmiş bulunmaktayız. Şirketimizin tasfiye işlemleri devam etmekte olup ana hissedarımız Ziraat Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı AŞ’nin aktarmış olduğu 210 milyon TL sermayenin 209 milyon 950 bin TL’si 22/6/2022 tarihinde hesaplarına iade edilmiştir. Söz konusu fonun, girişim sermayesi olarak, büyüme potansiyeli ve katma değer yaratma gücü olan diğer şirketlerde değerlendirilmesinin uygun olacağına inanıyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2/12/2019-31/12/2019 hesap dönemi Alt Komisyon Raporu’nda bulgu ve öneri bulunmamaktadır, 2020 yılı Alt Komisyon Raporu’nda ise bir öneri bulunmaktadır.

2020 yılının 1 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1:

2020 yılı Sayıştay Denetim Raporu’ndaki diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun.

ZİRAAT GİRİŞİM TARIM PİYASALARI AŞ YÖNETİM KURULU BAŞKAN VEKİLİ REHBER BİRKAN – Sayıştay Raporu’nda yer alan diğer bulgu ve öneriler yerine getirilecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Mustafa Başkanım, söz isteyecektim ama.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sonra, diğer bulgularda, geneli üzerinde söz vereceğim.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Ama arkadaşlar gidecek o zaman.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Devam ediyoruz zaten.

Buyurun.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Müdürüm, değerli arkadaşlar; hoş geldiniz.

Bu şirket ne için kuruldu, zaman içerisinde birden neden kapandı veya buradaki amaç Keskinoglu Tavukçuluğu almak mıydı?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Zeybek, bitti mi sorunuz?

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Evet.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun Sayın Genel Müdürüm.

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, öncelikle, bu ZG Tarım Piyasaları ve ZG Tarım ve Hayvancılık Yatırımları AŞ yani her iki şirket de biraz da Türkiye’deki tarım piyasalarına “alım satım” şeklindeki anlık spekülasyonları etkilemek üzere kurulmuş şirketlerdir. Ben bir önceki alt komisyon döneminde de bunu söylemiştim; biz Ziraat Bankasıyız, biz bankacılık ve finans alanında kalmalıyız. Dolayısıyla en azından biz yönetime

geldikten sonra bu iştiraklerden çıkma arzumuz vardı. O minval üzerine, yeni strateji kapsamında bunları kapattık; bunun neti budur. Keskinöğlü'yla hiçbir alakası yok. Keskinöğlü, zaten ayrı bir şirket. Keskinöğlü'nün da -size söyleyeyim yani gündem oldu diye söylüyorum- bugün itibarıyla finansalları artık normalleşmeye başladı, tamamı Ziraat Bankasına aittir, yakında -talipliler var, çok ciddi anlamda talipliler var yurt içi, yurt dışı- onu da satışa hazır hâle getiriyoruz, onu da satacağız.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

Teşekkür ediyorum.

ZİRAAT BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR – Ben teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Böylelikle önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, geneli üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyemiz var mı? Yok.

Geneli üzerindeki görüşmeleri de tamamladık.

Şimdi ZG Tarım Piyasaları AŞ'nin 2/12/2019-31/12/2019 hesap dönemi ve 2020 yılı hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

2/12/2019-31/12/2019 hesap dönemine ait sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

ZG Tarım Piyasaları Anonim Şirketi'nin 8/1/2020 tarihindeki genel kurulunda kabul edilen 2/12/2019-31/12/2019 dönemi bilançosu ve 1.965,95 Türk lirası dönem zararıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2/12/2019-31/12/2019 hesap dönemine ait sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

2020 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

ZG Tarım Piyasaları Anonim Şirketinin 31/5/2021 tarihindeki genel kurulunda kabul edilen 2020 yılı bilançosu ve 11.372.257 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2020 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

ZG Tarım Piyasaları AŞ'nin 2/12/2019-31/12/2019 hesap dönemi ve 2020 yılı üst komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

16.- ZG Tarım ve Hayvancılık Yatırımları AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – ZG Tarım ve Hayvancılık Yatırımları AŞ'yle devam ediyoruz.

2/12/2019-31/12/2019 hesap dönemi ve 2020 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmelerine devam ediyoruz.

Sunum için buyurun.

ZİRAAT GİRİŞİM TARIM VE HAYVANCILIK YATIRIMLARI AŞ YÖNETİM KURULU
BAŞKAN VEKİLİ REHBER BİRKAN – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri ve kıymetli katılımcılar; 2/12/2019 tarihinde kurulan ZG Tarım ve Hayvancılık Yatırımları Anonim Şirketinin, şirketin tarım ve hayvancılık sektöründe yapılması öngörülen yatırım alternatiflerinin gerçekleşmemesi

sebebiyle faaliyetlerine devam etmesinde fayda görülmediğinden 31/5/2021 tarihinde yapılan olağan Genel Kurulda şirketin yüzde 100 pay sahibi Ziraat GSYO AŞ tarafından tasfiye edilmesine karar verilmiştir ve Türk Ticaret Kanunu'na uygun olarak şirketin terkinin 26/1/2022 tarihinde gerçekleşmiştir.

Hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2/12/2019-31/12/2019 hesap dönemi 2020 yılı alt Komisyon raporlarında bulgu ve öneri bulunmamaktadır. Bu nedenle, geneli üzerine görüşmelere geçiyoruz.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyemize ben söz vereceğim.

Geneli üzerine söz almak isteyen üyemiz yok.

Böylece geneli üzerindeki görüşmeleri de tamamlıyoruz.

Şimdi, ZG Tarım ve Hayvancılık Yatırımları AŞ'nin 2/12/2019-31/12/2019 hesap dönemi 2020 yılı hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

2/12/2019-31/12/2019 hesap dönemi sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

ZG Tarım ve Hayvancılık Yatırımları AŞ'nin 28/5/2020 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2/12/2019-31/12/2019 dönemi bilançosu ve 2.180,30 Türk lirası dönem zararıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2/12/2019-31/12/2019 hesap dönemi sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

2020 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

ZG Tarım ve Hayvancılık Yatırımları AŞ'nin 31/5/2021 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2020 yılı bilançosu ve 31.357,26 Türk lirası dönem zararıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2020 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

ZG Tarım ve Hayvancılık Yatırımları AŞ'nin 2/12/2019-31/12/2019 hesap dönemi ve 2020 yılı üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

17.- Central Oto Kiralama AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toplantımıza Central Oto Kiralama AŞ'nin 2/8/2019-31/12/2019 hesap dönemi ve 2020 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere toplantımıza katılan kurum temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sunumunu yapması için sözü Sayın Genel Müdürümüze veriyorum.

Buyurun.

CENTRAL OTO KİRALAMA AŞ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL AYDIN – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri ve kıymetli katılımcılar; şirketimiz araç kiralama sektöründe sektör dinamikleriyle uyumlu, rekabetçi bir politikayla bireysel ve kurumsal müşterilere araç kiralama hizmeti sunmaktadır. Ziraat Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığının 2019 yılında 250 milyon sermaye koyarak yüzde 99 hissesine sahip olduğu şirketimiz, bugün, 50 farklı noktada faaliyetini sürdürmektedir. Türkiye'nin ilk yerli, günlük kiralama markası olan Central Oto Kiralama “Yollar senin.” sloganıyla faaliyet göstermektedir. Ulaşılabilir fiyatları, güçlü markası ve hizmet kalitesiyle öne çıkmaya çalışmaktadır. Yönetim sistemi politikamızın bir bölümü, ilgili tarafların ihtiyaç ve beklentilerini karşılayarak tüm iş ortaklarımız ve müşteriler için maksimum memnuniyeti sağlamaktır.

Öncelikli hedeflerimiz, kanallarımız üzerinden yerli turist ve kullanıcıya yurt içi gelir modellerinde yapacak olduğumuz güçlü yurt dışı broker anlaşmalarıyla da yabancı turist ve yurt dışı kaynaklı gelir modellerinde öne çıkmaktır. Genel anlamda fiyat, hizmet, markada uzmanlaşma, müşteri portföyü, özel kampanyalar, uluslararası tamamlayıcı sektörlerle iş birlikleri, yurt dışı bağlantıları, rakip analizleriyle büyüyerek mevcut pazarda daha yukarıları hedeflemekteyiz. Teknolojik gelişmeler, pazar iletişimi, inovatif yaklaşımlar ve dijitalleşmeyle birlikte operasyonlarımızın kalitesini artırmayı hedefliyoruz. Ülkemize katma değer sağlayacak uygulamalar ve süreçleriyle sektörde de model olmayı hedefliyoruz.

Hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim.

Şimdi, önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2/8/2019-31/12/2019 hesap dönemi alt Komisyon raporunda 1, 2020 yılı alt Komisyon raporunda 2 öneri bulunmaktadır.

2/8/2019-31/12/2019 hesap dönemine ait 1 no.lu öneri ile 2020 yılının 1 no.lu önerisi benzer mahiyette olduğundan birlikte işleme alıyoruz.

Şimdi, daha güncel olan 2020 yılının 1 no.lu önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1:

Araç alımlarında kredi kullanılarak dönemin Yönetim Kurulu Başkanının sahip olduğu şirkete yüksek tutarda avans verilmesi ve araçların sadece bu firmalardan alınması uygulamasıyla ilgili olarak araç alımı avansı uygulamasıyla herhangi bir plan, bütçe, projeksiyon olmadan ve bir sözleşme imzalanmadan sadece bir firmadan araç alınmasına son verilmesi, Metal Oto üzerinden satın alınan sıfır kilometre araçların bedelleriyle Metal Otonun bu araçları satın aldığı bedeller arasında oluşacak farkın tespit edilerek Metal Otonun tahsil edilmesi, araç alımlarında herhangi bir araç için devir tarihi itibarıyla rayiç değerlerinin hesaplanarak toplu alımlarda sektörde uygulanan iskonto oranının da eklenmesi suretiyle şirket lehine oluşacak farkın ilgili firmadan tahsil edilmesi, objektif kriterlere göre belirlenecek ortalama satış yaşına göre araç satışlarının şirkete en yüksek getiriyi sağlayacak şekilde farklı satış kanalları kullanılarak gerçekleştirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun.

CENTRAL OTO KİRALAMA AŞ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL AYDIN - Metal Otaya verilen avans kapatılmıştır. Mevcut durumda Metal Otaya avans verilmesi uygulaması sonlandırılmıştır. Bundan sonra, adı geçen firmayla araç alım-satım faaliyeti yapılmaması kararına varılmıştır. Adı geçen firmayla araç alım-satım faaliyetine devam edilmemesi kararı verilmiştir.

Kârlılık ve verimlilik ilkeleri gözetilerek gerçekleştirilen ilave araç alımları plan, bütçe, müşteri araç tercihleri, şirketin projeksiyonu göz önünde bulundurularak ve ilave pazar imkânları değerlendirilerek yapılacaktır. Satılacak araçların seçiminde kilometre bilgisi, model yaşı, müşterilerin tercihi, araçların kondisyonu, bakım masrafları gibi kriterler göz önünde bulundurulmaya başlanmıştır. Araçların ekspertiz işlemleri sözleşmeli bağımsız firmalara yaptırılarak satışları elektronik ihale yöntemiyle 4 farklı firma ve kurum üzerinden yürütülmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim.

Öneri üzerine üzerinde söz almak isteyen üyemiz var mı?

ORHAN SÜMER (Adana) – Sayın Başkan...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sümer...

ORHAN SÜMER (Adana) – Geneli üzerinde söz istiyorum

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü alalım.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sayın Başkanım, bu konuda bir teftiş ve inceleme çalışması olduğunu da biliyorum yani ciddi bir şekilde bir çalışma yapılyordu banka Teftiş Kurulu tarafından, herhâlde devam ediyor, daha henüz sonuçlanmadı, o raporu biz henüz görmedik. Dolayısıyla biz gelişmeleri izleyeceğiz efendim.

Arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylelikle, 2/8/2019-31/12/2019 hesap dönemi önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, 2020 yılı önerilerinin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2/8/2019-31/12/2019 hesap dönemine ait 1 no.lu önerisini görüşmüştük. Bu nedenle 2020 yılının 2 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 2:

2020 Yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun.

CENTRAL OTO KİRALAMA AŞ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL AYDIN - Diğer bulgu ve öneriler yerine getirilecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı? Yok.

Böylelikle önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, geneli üzerinde görüşmelere geçiyoruz.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyemize ben söz vereceğim.

Buyurun Sayın Sümer.

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

2018 yılında dönemin Ziraat Bankası Genel Müdürünün oğlu oto kiralama şirketi kuruyor, doğaldır, 2019 yılında Ziraat Bankası başka bir oto kiralama şirketini satın alıyor, satın aldığı şirketin sahibinin yüzde 1 hissesi olmasına rağmen Yönetim Kurulu Başkanı olarak atanıyor; tüm organizasyon da bu şahsın üzerinden gidiyor. Kamu bankasından alınan 500 milyona yakın kredi... 250 milyon sermaye kullanılıyor. Ben bu konuda biraz araştırdım, meğer Ziraat Bankası Genel Müdürünün oğlu devletin şirketinin Yönetim Kurulu Başkanına tam yetkili vekâlet vermiş, vekâlet de burada yani devlet kâr etsin diye alınan, satılan, kiralanan tüm araçlar Ziraat Bankası Genel Müdürünün oğlunun şirketinden yapılıyor yani burada biraz değişik bir organizasyon olduğu görülüyor. Konu basına düşünce Central Oto Genel Müdürü istifa ediyor, ardından kısa bir süre sonra Ziraat Bankası Genel Müdürü de görevden ayrılıyor. “Asıl soruşturma başlayacak.” denirken genel müdür başka bir kuruma genel müdür olarak atanıyor.

Şimdi, bakın, bu listede 500 araç, hepsinin modeli, hepsinin tarihi belli. Bir gün içinde Metal Otoya, ardından Auto Home, onun ardından “SZL” isimli firmaya aynı gün satılıyor. Bunların hepsinin bu şirketlerin birbiriyle organik bağı var. Yine kurumun satın aldığı 2.719 aracın 779 tanesi satın aldıktan yüz seksen gün sonra tekrar satılıyor. Hatta araçlar satılırken satın aldığı miktarın çok daha ucuzuna satılıyor. Sadece on üç gün binilip de satılanlar dahi var.

Ben, şahsen, bir yıl içerisinde çok büyük işler yapan ve ivme kazandıran yeni Genel Müdür ve yönetiminin bu konuda biraz sorumlu davranacağına inanıyorum. Ziraat Bankasının o zamanki Genel Müdürüyle ilgili herhangi bir soruşturma var mıdır veya bu konuyla ilgili ciddi bir soruşturma açmayı düşünüyor muyuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Sümer.

Sayın Yaşar, buyurun.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Kurumun değerli yöneticileri, öncelikle hoş geldiniz.

KİT alt Komisyonu toplantısında Sayın Genel Müdür bu konuyu halledeceğini söylemişti, ben hâlâ ona itibar ediyorum, sonucunu bekliyorum, bununla ilgili de herhangi bir şey söylemek istemiyorum; nereden tutsak elimizde kalıyor. Onun için, “Olayın farkındayım.” demişti, gereğini de yapacağını söylemişti, burada zaten, burada da şu an görüyoruz, birbirimizi de görüyoruz. İnşallah sonuçlarını bekliyoruz Sayın Genel Müdürüm

Teşekkür ederim, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

Sayın Genel Müdürüm, yanıt için söz sizde.

Buyurun.

CENTRAL OTO KİRALAMA AŞ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL AYDIN – Sayın Başkan, uygun görürseniz detaylı bir cevap verebilmek, tatmin edici bir cevap verebilmek adına yazılı cevap vermeyi öneriyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Central Oto Kiralama Anonim Şirketinin 2/8/2019-31/12/2019 hesap dönemi ve 2020 yılına ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

Önce, 2/8/2019-31/12/2019 hesap dönemi sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Central Oto Kiralama AŞ'nin 22/7/2020 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2019 yılı bilançosu ve 12.713.025 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2/8/2019-31/12/2019 hesap dönemi sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Şimdi, 2020 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Central Oto Kiralama AŞ'nin 2020 yılı bilançosu ve 50.852.345 Türk lirası dönem kârıyla kapanmış bulunan gelir tablosu 8/6/2021 tarihindeki Yönetim Kurulunda kabul edilmiştir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2020 yılına ait sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Central Oto Kiralama Anonim Şirketinin 2/8/2019-31/12/2019 hesap dönemi ve 2020 yılı üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ederim, çalışmalarınızda kolaylıklar diliyorum, başarılar diliyorum.

Değerli Komisyon üyeleri, gündemimize, 1 Temmuz 2022 Cuma günü Türkiye İhracat Kredi Bankası AŞ, Türkiye Emlak Katılım Bankası AŞ ve iştiraki olan Emlak Varlık Kiralama AŞ ile Emlak Katılım Varlık Kiralama AŞ'nin 2019 ve 2020 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam edeceğiz.

Yarın saat 14.30'da toplanmak üzere toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 17.59

